

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmicki, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 529 P

Poznań, piątek dnia 17 listopada 1933

Rok XXVIII

Poznań, 16 listopada.

Poseł Rzeczypospolitej u kanclerza Hitlera

Wizyta posła Rzeczypospolitej w Berlinie, p. Lipskiego u kanclerza Hitlera nie miała, jak wynika z komunikatu Biura Wolffa charakteru wyłącznie kurtuazyjnego. W komunikacie bowiem stwierdzono, że rozmowa ta, w której uczestniczył minister spraw zagranicznych Rzeszy, wykazała zupełną zgodność obu rządów w zamiarze traktowania na drodze bezpośrednich rokowań spraw dotyczących obu krajów oraz dla utrwalenia w Europie pokoju i wyrzeczenia się w stosunkach między sobą wszelkiego uciekania się do siły.

W komentarzu do powyższego komunikatu pisma niemieckie zapowiedziały rozpoczęcie bezpośrednich rokowań między Warszawą a Berlinem. Niedawne narady między kierownikami polityki polskiej i niemieckiej zarówno w Warszawie, jak i w Berlinie zapowiadały zresztą taki obrót sprawy.

Stoimy w każdym razie wobec nowej fazy stosunków polsko-niemieckich, które — bez względu na ich kierunek — staną się zapewne w najbliższym czasie bardziej aktywne. Zwrot ten — należy stwierdzić to z naciskiem — nie jest nieoczekiwany, gdyż leży na linii dzisiejszej polityki niemieckiej wbrew może zewnętrznym pozorom.

Niemcy chcą dziś wyjść z odosobnienia. Dlatego właśnie wystąpiły z Ligi Narodów, bo czuły się tam osamotnione i skępowane. Nie przez Ligę Narodów chcą szukać kontaktów ze światem, ale w bezpośrednich zetknięciach z poszczególnymi państwami.

To jedno. A po drugie Rzesza hitlerowska pracuje dziś nad swym wewnętrznym umocnieniem i nad przekształceniem swego ustroju. Dla urzeczywistnienia tego celu chce sobie zapewnić pokój przynajmniej na pewien czas. Dynamizm współczesnych Niemiec jest dziś tak wielki, że mogą sobie one pozwolić na przytłumienie go w punktach najbardziej drażliwych i zapalnych. Niemcy dobrze wiedzą, że rozpalenie ognia na wschodzie Europy mogłoby doprowadzić do takich komplikacji, które zachwiałoby ich planami wewnętrznymi i zewnętrznymi na szerszą skalę.

Niemcy wiedzą, że prędzej, czy później przyjdzie im się rozprawić również z Francją. Chciałyby one już dziś doprowadzić do bezpośrednich rozmów z rządem francuskim np. na temat Zagłębia Saary. Ale dla ułatwienia sobie tej gry chcą wykazać się świadectwem moralności od strony polskiej. Paradoxy polityki niemieckiej są zatem pozorowane. Taktyka kierowników zagranicznej polityki Rzeszy ma swoje głębokie uzasadnienie i dobrze świadczy o wyczuciu politycznym jej kierowników. Nowi panowie Niemiec — posadżani o brak zdolności i dyletantyzm — okazują

Niemieckie tarany w traktat wersalski

Poufny dokument o wytycznych niemieckiej propagandy wymierzonych przede wszystkim przeciwko Francji — Co do Polski twierdzą, że — mają nadzieję zaspokojenia swoich dążeń w drodze pojednawczej

Paryż. (PAT.) „Le Petit Parisien” ogłasza poufny dokument, zawierający instrukcje propagandy niemieckiej w Ameryce Północnej i Północno-Wschodniej. Dokument ten poucza, w jaki sposób mają postępować oficjalni i tajni agenci niemieccy w swojej akcji przeciwko Francji.

Wszystkie wysiłki propagandy niemieckiej mają zmierzać do zakłócenia przyjaznych stosunków Francji z Anglią, będącą najsilniejszym i najmniejbezpiecznym sojusznikiem Francji.

Wyjaśniając zadania niemieckiej polityki światowej dokument twierdzi, że nie należy niczego zaniedbywać, aby otrzymać zmianę traktatów w drodze pokojowej, nie trzeba jednak niczego zaniedbywać, gdyby Niemcy musiały użyć i innej metody. Pierwszym zadaniem jest obecnie odzyskanie Zagłębia Saary.

Co się dotyczy „nieulegających przedawnieniu praw niemieckich do Alzacji” nie powinny być one formowane obecnie w sposób tak silny, jak wymagałyby tego obecny nastrój narodu niemieckiego.

Co się dotyczy Polski, Rzesza ma być rzekomo usposobiona obecnie bardziej pojednawczo, ponieważ ma nadzieję na zaspokojenie swoich dążeń w inny sposób.

Ostatecznym celem polityki niemieckiej według omawianego dokumentu jest odzyskanie wszystkich terenów, gdzie zamieszkuje mniejszość niemiecka, zwrot kolonii, wprowadzenie równouprawnienia w sprawie zbrojeń, wykluczającego wszelką kontrolę międzynarodową.

Oczywiste jest, że wszystkie te postulaty nie mogą być zrealizowane na drodze rokowań, ale Niemcy niezdolne są do tego, by w inny sposób poprzeć swoje żądania. Światowa opinia publiczna odegra w tych sprawach wielką rolę, dlatego rząd niemiecki zdecydowany jest uczynić wielkie ofiary fi-

nansowe, by ją pozyskać.

Dalej omawiając zadania propagandy niemieckiej dokument stwierdza, że propaganda ta może osiągnąć o wiele ważniejsze wyniki poza Europą, niż w niej samej. Propaganda ma być prowadzona w sposób bardzo ostrożny, aby nie ujawniać swoich źródeł, ani istotnych zamiarów.

Dokument nalega wreszcie na konieczność pozyskania dokładnych informacji o propagandzie Francji i Anglii w Ameryce, zaznaczając, że w tym celu przedstawiciele Niemiec będą rozporządzali sumami, które im będą mogli dysponować nie porozumiewając się z Berlinem.

Nowe zadanie Papena

Wykretny komunikat biura „Conti” po mianowaniu wicekanclerza na komisarza dla Zagłębia Saary

Berlin. (PAT.) W związku z nominacją wicekanclerza Papena na pełnomocnika rządu Rzeszy dla Zagłębia Saary Biuro Conti ogłasza komunikat, podkreślający, że nie jest to równoznaczne z utworzeniem nowego ministerium.

Chodzi jedynie o scalenie odpowiednich resortów w rządach Rzeszy, Bawarii i Prus. Nominacja Papena jest poza tym dowodem, jaka wagę rząd Rzeszy i naród niemiecki przywiązuje do Zagłębia Saary. Komunikat zaprzecza przypuszczeniom, jakoby nominacja oznaczała powierzenie Papenowi urzędu do rokowań w sprawie Zagłębia

Saary.

„Niema żadnych podstaw do rokowań w sprawie ponownego przyłączenia Saary do Rzeszy. Żądanie przyłączenia zawarte jest już w traktacie wersalskim. Sprawa ta jednak jest już dziś aktualna, zwłaszcza, że Liga Narodów zajmie się nią już prawdopodobnie w styczniu.

„Ścisłe zresztą ustalenie terminu plebiscytu jest rzeczą Ligi Narodów. Niezbitym faktem jest jedynie, że 10. I. 1935 r. skończy się obecny system w Zagłębiu Saary oraz że w zarządzonego plebiscytu olbrzymia większość opowie się za ojczyzną niemiecką”.

Atak lotniczo-gazowy na Warszawę

Energja, karność i sprężystość — Całe miasto tonęło w ciemnościach — Przygoda znanej artystki

Warszawa (Tel. wł.) Zarówno publiczność jak i organizatorzy nocnego napadu gazowego okazali bardzo dużo energii, karności i sprężystości. O ile dwa dni temu ataki nie robiły wrażenia, o tyle atak nocny był wręcz przejmujący grozą. Ludność, która siedziała w domach, nie miała sposob-

ności przeżywania tych emocji, jakie pociągała za sobą obecność na ulicach. W parę chwil po sygnale alarmowym zgasły latarnie gazowe, a następnie elektryczne i miasto było zagrożone w ciemnościach. Ciemności te trwały przeszło półtorej godziny.

Ludności na ulicach zupełnie nie było. Przesuwały się tylko patroli organizatorów, ratownicze i samochody prasowe. W szeregu punktów miasta eskadra nieprzyjacielska rzuciła bomby i wybuchły pożary, do których natychmiast przybyły pogotowia pożarne. Pożary te oczywiście wszystkie były imitowane, wybuchły głównie na placach.

Ruch kolejowy odbywał się zupełnie normalnie, jakkolwiek pociągi kursowały przy przegazonych światłach. Komunikacja miejska natomiast była zupełnie wstrzymana.

Niektóre kina funkcjonowały. Restauracje i kawiarnie, z oknami oblepionymi ciemnym papierem, przez które światło nie przenikało, były pełne publiczności i wrzawy. Zabawny wypadek zaszedł w operetce „8.30”. Otóż tam dyrektorka przygotowała się na alarm i zaopatrzyła się w światło. Przybyło sporo publiczności, gdy tymczasem nie zjawiała się primadonna Helena Makowska. Dopiero po skończonym alarmie przybyła do teatru. Okazało się, że idąc została zagarnięta do jednego ze schronów i nie mogła się stamtąd wydostać.

Doświadczenia próbne podczas ataku będą wskaźnikiem przy dalszych ćwiczeniach, które się będą odbywały w przyszłości. (w)

**DLA POLSKI NARODOWEJ.
WALKA SIĘ TOCZY O POLSKOŚĆ
NASZYCH MIAST.**

ją się zreczniejszymi politykami od dyplomatów starej, przedwojennej szkoły.

Z tego musi sobie zdawać dobrze sprawę polityka polska. Ma ona teraz takich partnerów, że nie może liczyć na błędy przeciwnika, lecz musi sama unikać własnych błędów i wszelkiej słabości.

Byłoby rzeczą naiwną ze strony Polski, gdyby nie starała się z obecnego nastawienia niemieckiego wyciągnąć wszystkich możliwych dla siebie korzyści. Pomysł ignorowania Niemiec współczesnych dlatego tylko, że są hitlerowskie, mógłby się zrodzić w umysłach albo parafrańskich, albo przesiąkniętych talmudyzmem. Zabezpieczona dziś od strony wschodniej, mając sojusze z szeregiem państw, Polska z mniejszym ryzykiem może ustosunkować się do spraw niemieckich.

Ale rozmowy nasze z Berlinem powinny być traktowane bez żadnych złudzeń. Musimy stale pamiętać, że Niemcy ani nie wyrzekają się, ani nie wyrzekną się swoich planów na wschodzie, które godzą wprost w niepodległość nasz byt. Zapomnienie o tem choćby przez chwilę doprowadziłoby do najfatalniejszych następstw.

Również zdawać sobie musimy dobrze sprawę z misternej gry niemieckiej, która dziś usiłuje wykazać wszystkim pokojowość intencji Rzeszy. Postawienie zatem stosunków polsko-niemieckich — gdyby one miały być dalej prowadzone — na właściwej i realnej płaszczyźnie, a nieotpienie ich w sosie pacyfistycznym, jest bezwzględnie konieczne.

Wobec zapowiadanych bezpośrednich rozmów francusko-niemieckich, podobne kontakty między Polską a Rzeszą nie byłyby dziwne, pod warunkiem wszakże rozumienia dobrze zamiarów Berlina, który różnymi sposobami stara się rozluźnić sojusz polsko-francuski.

Kardynalnym wszakże warunkiem wszelkich zetknięć z Niemcami jest pamięć o tem, że w naszych z nimi stosunkach są granice, które żadną miarą nie mogą być przekroczone. W Berlinie muszą też wiedzieć, że są sprawy, których poruszenie wywołałoby natychmiast zdecydowany opór całej Polski.

Opinia polska pod tym kątem widzenia śledzić będzie czujnie dalszy rozwój stosunków polsko-niemieckich.

Działalność rady miejskiej w Poznaniu w dziedzinie techniczno-budowlanej

Rozpatrując działalność ustępującej rady miejskiej m. Poznania w dziedzinie techniczno-budowlanej, należy przede wszystkim mieć na uwadze, że ogólny kryzys gospodarczy, a w szczególności trudne położenie finansowe miasta Poznania, które wynikało w następstwie Powszechnej Wystawy Krajowej, nie dawało możliwości szerszego działania względnie całkowitego realizowania nakreślonego programu. — Pomimo to wyniki gospodarki miejskiej w czasie ubiegłej kadencji rady miejskiej są dość poważne i dlatego nie od rzeczy będzie, podać je tutaj w krótkim zarysie szerszemu ogółowi, a zwłaszcza wyborcom naszym do wiadomości.

Najważniejszym zadaniem i troską ustępującej rady miejskiej m. Poznania było łagodzenie nędzy bezrobocia i nędzy mieszkaniowej. — I tak przeznaczono setki tysięcy zł na roboty doraźne, które choć nie wszystkim, to przynajmniej większej części bezrobotnych dały zarobek i zapewniły jakieś takie utrzymanie. — A gdy stworzony został Fundusz Pracy, pierwszym i głównym staraniem tak magistratu, jak rady miejskiej było zapewnienie z tego Funduszu miastu Poznaniu kredyty na uruchomienie najniezbędniejszych robót publicznych, a tem samem i na zatrudnienie bezrobotnych. — Po mozołnych zabiegach udało się uzyskać pożyczkę, sięgającą kilku milionów zł i dziś magistrat m. Poznania zatrudniać może z tych kredytów szerokie rzesze bezrobotnych przy robotach ziemnych, brukowaniu i naprawianiu ulic, powiększaniu sieci wodociągowych, gazowych itp.

Poza temi staraniami dążeniem rady miejskiej było, by w budżetach rocznych m. Poznania figurowały sumy, przeznaczone na normalne roboty konserwacyjne w dziale budownictwa naziemnego i podziemnego. — Nowych budowli w szerszym zakresie miasto niestety nie było w stanie prowadzić z uwagi na trudności finansowe, powodowane kryzysem gospodarczym, jednakże zostały wykonane różne przebudowy większe i mniejsze jak n. p. przebudowa szkoły na Winiarach, rozbudowa sali gimnastycznej przy szkole na Śródcie itp., które to roboty dały zajęcie tak przedsiębiorcom, jak i pracownikom. — Ponadto w wyniku finansowej pomocy obywatelstwa m. Poznania, płynącej ze składek na zwalczanie zbrodni, rada miejska mogła rozpatrzyć i zatwierdzić plany organów magistrackich co do budowy „Przytuliska dla Starców” przy ul. Mostowej, stwarzając tem samem pomieszczenie dla około 250 starców, potrzebujących opieki.

Ale i o bezdomnych nie zapomnianno! — Pominąwszy t. zw. „Wesołe Miasteczko”, które wprawdzie nie jest chlubą miasta, a służyć miało tylko jako pomieszczenie przejściowe i które winno być zlikwidowane w przyszłości całkowicie, rada miejska, a specjalnie Narodowe Koło Gospodarcze powzięło projekt budowania w poszczególnych dzielnicach miasta Poznania domków z jednoizbowymi mieszkaniem, by w ten sposób ulżyć w mieszkaniowej najbiedniejszych. — Akcja zapoczątkowana została na Głównej budową pięciu domków, obejmujących 60 mieszkań, kosztem 180 tysięcy zł, a przewidywano budowę takich domków również na Dębcu, Górczynie i Winiarach. — Zadaniem przyszłej rady miejskiej będzie prowadzić akcję tę w dalszym ciągu i program ten realizować w ramach możliwości finansowych miasta. — Dalej, wzorem zagranicy, rada miejska przyjęła i poparła projekt magistratu, zdający do osiedlenia bezrobotnych i bezdomnych na gruntach miejskich, oddając i parcelując na ten cel tereny w Naramowicach tuż pod Poznaniem. — Próba ta, o ile się powiedzie, może mieć duże znaczenie w łagodzeniu bezrobocia i nędzy mieszkaniowej. — Również popieranie budownictwa

mieszkaniowego było zadaniem i troską rady miejskiej. — W Komitecie rozbudowy miasta, gdzie zasiadali przedstawiciele rady miejskiej, rozpatrywano i zatwierdzano projekty domów, domków mieszkalnych, will itp., rozdzielając na ich budowę odpowiednie pożyczki. By zaś ruch budowlany ujął w pewne zgóry nakreślone granice, korporacje miejskie rozpięły konkurs na ogólny plan rozbudowy miasta, który miał dać wytyczne dla stworzenia wielkiego nowoczesnego aglomerowanego miasta Poznania. — Na podstawie wyniku tego konkursu przystąpiono też do opracowania generalnego planu rozbudowy, do ustalenia t. zw. linii wytycznych w poszczególnych dzielnicach miasta oraz do planowego kierowania parcelacją terenów budowlanych.

Prowadzona przez magistrat m. Poznania za zgodą rady miejskiej polityka terenowa a mianowicie sprzedaż i zakup terenów budowlanych przyczyniła się również w znacznym stopniu do ożywienia rynku terenowego oraz podtrzymania ruchu budowlanego.

W końcu wspomnieć należy także o korzystnym dla miasta zakończeniu

pertraktacji, prowadzonych przez korporacje miejskie z władzami państwowymi o grunta poforteczne na dawnym obwałowaniu miasta Poznania oraz o drogi forteczne t. zw. szosy okrężne. — Przejęcie tychże gruntów na własność względnie pod administrację miasta powiększyło majątek miejski, a konieczność uporządkowania dróg oraz ulic, znajdujących się na gruntach pofortecznych a należących poprzednio do państwa, stworzyła możliwość zatrudnienia dalszej rzeszy robotników, na co też rada miejska z całą gotowością się zgodziła, uchwalając na ten cel poważne kredyty.

Powyższy krótki zarys działalności rady miejskiej m. Poznania w sprawach technicznych ubiegłej kadencji nie wyczerpuje oczywiście wszystkich czynności w tym zakresie. — Szereg innych jeszcze ważnych i mniej ważnych kwestyj technicznych podlegało inicjatywie i decyzji rady miejskiej. — Nie będziemy ich tutaj wszystkich przytaczać! — Stwierdzić natomiast możemy, patrząc zupełnie obiektywnie i rzeczowo na całokształt poczyną, że ustępująca rada miejska m. Poznania spełniła w zakresie spraw technicznych i w ramach możliwości finansowych miasta całkowicie swe zadanie a działalność ta byłaby o wiele szersza i wydajniejsza, gdyby nie ogólny kryzys gospodarczy, a przede wszystkim brak kapitałów inwestycyjnych.

ESKA.

Odrąbane palce patriotów japońskich

Polityczni mordercy w Japonii zawsze cieszyli się i cieszą się nadal sympatią swoich rodaków. Uważani są nawet za bohaterów. W związku z procesem o zamordowanie premiera Inukai, minister wojny Araki otrzymał petycję, podpisaną przez dziesięciu Japończyków, o zwolnienie podsądnych kadetów, popartą... dziesięcioma odrąbanymi palcami.

Nie wyda się to dziwne, gdy, badając historię Japonii, stwierdzimy, że mord polityczny w kraju Wschodzącego Słońca uważany był za czyn altruistyczny, za wyraz patriotycznego protestu przeciwko błędnej polityce rządu. Morderca polityczny nie szuka korzyści osobistych. Dokonawszy mordu albo popełnia samobójstwo, albo oddaje się w ręce władz. Słynna na cały świat jest historia 47 „roninów”, którzy, pomściwszy śmierć swego pana, popełnili harakiri. Do dziś dnia pamięć o nich nie zginęła w Japonii.

Nieprawdopodobne ale prawdziwe były słowa japońskiego męża stanu, markiza Okuma, które wypowiedział z okazji rocznicy śmierci zamachowca, który targnął się na jego życie „Jego czyn był dowodem najwyższego patriotyzmu... To był nadezłowiek!” Tenże mąż stanu złożył kwiaty na jego grobie.

Zamachowcy japońscy przyznają się zawsze do winy i żałują „prywatnie” swego czynu. Zamachowiec na premiera Hamaguszi (w r. 1930) rzekł do sędziego: „Głęboko żałuję, że skrzywdziłem zmarłego premiera jako osobę prywatną i jego rodzinę. Kiedy dowiedziałem się o jego śmierci z zadanych przezemnie ran, przez trzy dni pogrążony byłem w żalobie”. Zabójca premiera Hara oświadczył, że po odbyciu kary resztę swego życia poświęci odprawianiu żałobnych modłów za spokój duszy zmarłego premiera.

Niezwykle ciekawie brzmia oświadczenia przed sądem kadetów, oskarżonych o zabójstwo Inukai. Oto co mówi podporucznik Koga: „Zdaje sobie sprawę, że oficer marynarki w „mundurze”, nie powinien działać bez rozkazu Jego Cesarskiej Mości. Popelnilem wielkie przestępstwo, że nie zdjąłem munduru przed dokonaniem zamachu”. Podporucznik Makamura oświadczył: „Ponieważ wywołałem niepokój w sercu naszego cesarza i złamałem przepisy wojskowe, uważam, że zasługuję na karę śmierci. Proszę więc Waszą Ekscelencję o skazanie mnie na śmierć”. Z taką prośbą zwrócił się podporucznik Makamura do przewodniczącego sądu wojennego.

Świadkowie-kadeci, koledzy pod-

sądnych śmiało wyrażają swoją solidarność z zamachowcami: „Cel, do którego dążyli nie był ich tylko celem. Jest to również nasz cel i podstawa naszej polityki narodowej, która jest wyższa od polityki rządu, idącej ręką w rękę z egoizmem plutokracji i korupcją klas uprzywilejowanych. Duch, który ożywia oskarżonych, nie różni się niczem od ożywającego nas ducha. Nie przyłączamy się bynajmniej do tych, którzy proszą sędziów o łagodny wyrok kary, ponieważ rozumiemy, że sprawa ta podlega świętym decyzjom sprawiedliwości. Najbardziej chodzi nam o to, aby umarli jako patrioci. Niechaj ich duch pozostanie w nas, gdy opuści ich śmiertelne ciała!”

Psychologia zamachowców pozostaje w pewnym związku z nastrojami, a nawet planami politycznymi Japonii, a zwłaszcza wyższych sfer wojskowych. Radykalizm oficerów, wywołanych się z mieszczaństwa i stanu właścicielskiego, wpływa pobudzająco na sztab generalny, który wie, iż w akcji wojennej może liczyć na armię bez zastrzeżeń.

M. D.

Rejestracja wierzytelności polskich w Niemczech

Wskutek zarządzeń rządu Rzeszy Niemieckiej znaczna ilość wierzytelności obywateli polskich została uwięziona w Niemczech; wierzytelności te dla naszego gospodarstwa społecznego stanowią bardzo poważne kwoty.

Celem zebrania danych, ilustrujących zarówno wysokość, jak i rodzaj uwięzionych wierzytelności, oraz celem dokonania rejestracji i segregacji tych wierzytelności, utworzony został pod egidą dwóch centralnych organizacji kupieckich — Stowarzyszenia Kupców Polskich i Centrali Związku Kupców — Komitet dla Spraw Wierzytelności Obywateli Polskich w Niemczech.

W związku z powyższym Komitet wzywa, aby wszyscy obywatele polscy, którzy z jakiegokolwiek tytułu mają uwięzione w Niemczech jakieś wierzytelności, zarejestrowali je we własnym interesie, możliwie jaknajrychlej, w Komitecie, mieszczącym się w lokalu Stowarzyszenia Kupców Polskich — Warszawa, Zienna 50, gdzie otrzymać można również odpowiedni kwestionariusz.

Biuro Komitetu czynne jest codziennie w godzinach 12 do 15, telefon 545-36.

Niemcy pozbawiają żydów obywatelstwa

„Hajnt” z 6 b. m. w depeszy z Berlina donosi:

„W ciągu ostatniego tygodnia wielu Żydów, nie tylko z Europy wschodniej lecz również urodzonych Żydów niemieckich, utraciło swoje obywatelstwo. Tysiące Żydów, zamiast swoich paszportów niemieckich, otrzymało dowody bezpieczeństwa.”

Władze uzasadniają swój krok tem,

„że jakkolwiek oni zamieszkiwali w Niemczech jeszcze przed wojną i nawet urodzili się w Niemczech, należą jednak do tej kategorii, która musi utracić swoje obywatelstwo, bowiem naturalizowała się po wojnie”.

Litwini przeciwko Żydom

„Moment” z 7 b. m. w depeszy z Kowna donosi:

„Uniwersytet kowieński rozpoczął wprowadzać ograniczenia dla studentów Żydów. Ponieważ oficjalnie nie jest dozwolone wprowadzić „numerus clausus”, uniwersytet litewski zaczął stosować egzaminy konkursowe w języku litewskim, które w istocie stanowią „numerus clausus”.

Krakowski zarząd Ch. D. zawieszony

W Krakowie doszło do skutku porozumienie wyborcze Chrześcijańskiej Demokracji z Obozem Narodowym, przyczem ze strony Ch. D. działa i jej zarząd wojewódzki, na którego czele stoi pos. Gruszczyński, jako prezes i adwokat dr. Kuśnierz, wiceprezes.

Zarząd okręgowy Ch. D. na miasto Kraków został na zarządzenie władz wojewódzkich stronnictwa zawieszony w czynnościach, a funkcje tego zarządu przejął prezydent zarządu wojewódzkiego.

Zawieszenie w czynnościach nastąpiło z tego powodu, że część członków zarządu okręgowego złamała uchwałę władz naczelnych stronnictwa zabraniającą sojuszu wyborczego z „sanacją”.

Redukcje na wydziale teologicznym Uniw. Jagiellońskiego

Kraków. (KAP) Na skutek przeprowadzonych redukcji w zakresie „wykładów zleconych” — skreśliło ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego na wydziale teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego: wykłady dogmatyki ks. dr. Eugenjusza Florkowskiego, wykłady historii sztuki kościelnej ks. dr. Tadeusza Pomian-Kruszyńskiego i wykłady nauk społecznych ks. dr. Jana Piwowarczyka.

Skreślono nadto (z dwu dotychczasowych) jedną godzinę katechetyki, którą wykladał ks. prałat dr. Szymon Hanuszek, rektor archidiecezjalnego seminarjum duchownego krakowskiego.

Diecezja łomżyńska składa hold ks. bisk. Łukomskiemu

Łomża (KAP) J. E. ks. biskup Łukomski obchodził w dniu 13 b. m. uroczystość swojego Patrona. W przeddzień i w dniu samej uroczystości duchowieństwo, przedstawiciele młodzieży, organizacji katolickich i społecznych, obywatelstwa miejskiego i ziemiańskiego, w liczbie kilkuset osób składali solenizantowi życzenia i zapewniali go o swem silnem przywiązaniu do niego, tem silniejszym, że z pewnych stron prowadzi się akcję w celu rozbicia życia katolickiego. Z diecezji oraz ze wszystkich stron Polski dostojny solenizant otrzymał bardzo liczne listy i telegramy, wyrażające mu cześć i uznanie za jego niestrudzoną działalność. W katedrze łomżyńskiej odprawiono uroczyste nabożeństwo wobec duchowieństwa, liczące zebranej ludności i organizacji, które przybyły ze swoimi sztandarami. Następnego dnia odbyła się w seminarjum diecezjalnym akademja.

Szkoła hitleryzmu

Gdańsk. (PAT.) Otworzona w miejscowości Stuthof na terenie wolnego miasta szkoła instruktorów narodowo-socjalistycznych bojówek urządziła 3-tygodniowe kursy dla 40 uczestników. Jako prelegenci wystąpią przytem: przywódca okręgowy tutejszych narodowych socjalistów prukirada stanu Forster, dalej prezydent Senatu dr. Rauschnig, wszyscy senatorowie gdańscy, przywódca brygady hitlerowskiej organizacji wojskowych obywateli niemiecki Linsmeyer i inni. Przed gmachem szkoły znajduje się wielki plac, na którym odbywają się ćwiczenia sportowe i wojskowe.

Młodzież Wszechpolska

Dzisiaj o godzinie 20 w sali 17 Coll. Minus odbędzie się

Wielkie Zebranie Informacyjne

Przemawiać będzie: Mgr. Jan Mosdorf, b. prezes Rady Naczelnej Młodzieży Wszechpolskiej.

Wszyscy na zebraniu!

Wstęp wolny.

Polityka Wielkiej Brytanji na bezdrożach

Całkowity chaos panuje w gabinecie brytyjskim — Simon zachwiany?

London (PAT). Dzisiejsza prasa obszernie pisze o wczorajszych obradach gabinetu brytyjskiego, na których omawiano sprawę rozbrojenia.

„Times” zaznacza, że ministrowie zgodzili się co do tego, że należy uczynić wszystko, by uratować konferencję rozbrojeniową i przywrócić prestiż Ligi Narodów.

„Daily Mail” podaje, że kilku ministrów ostro zatakowało Simona za popieranie francuskiego żądania 4-letniego okresu próbnego, co ich zdaniem posłużyło Niemcom do opuszczenia Ligi Narodów i konferencji. Ministrowie ci mieli się domagać, aby obecne rokowania odbyły się na gruncie planu brytyjskiego z marca r. b.

„Daily Express” twierdzi, że wczorajsze posiedzenie było wysoce dramatyczne i dochodzi do wniosku, że odąd polityka brytyjska nie będzie tak zdecydowanie profrancuską.

„Daily Herald” zaznacza, że w ga-

biniecie panuje kompletny chaos, gdyż każdy ciągnie w swoją stronę. MacDonald chce odbyć konferencję 4 mocarstw w Londynie, lub Rzymie. Simon pragnie jechać do Paryża a Baldwin nalega na powrót jego do Genewy itd.

Reasumując sprawozdania prasowe otrzymuje się obraz bardzo niejednorodny i trudno się zorientować, jaką jest polityka gabinetu brytyjskiego. Jedną rzecz wydaje się niewątpliwą, mianowicie, że prestiż Simona jest osłabiony. W związku z tem pozostaje wiadomość, że Eden mianowany ma być lordem Pieczęci Prywatnej i w ten sposób stać się członkiem gabinetu. Specjalnym jego zadaniem byłby udział w Genewie w obradach konferencji rozbrojeniowej i Ligi Narodów a również w różnych konferencjach międzynarodowych jakie mogą wynikać z obecnej sytuacji dyplomatycznej.

Niesłychane wystąpienie Goeringa

Rotterdam. (K. A. P.). Katolicka prasa zagraniczna podaje z Rzymu wiadomość, że w związku z wygłoszoną przez Goeringa mową wyborczą Goeringa, w której katolików nazwał „czarnymi kretami”, a duchowieństwu katolickiemu rzucił oskarżenie, że w

ciągu ubiegłych czterech lat „nadużywało ambony i konfesjonułu dla wywierania presji”. Stolica św. ma wystąpić do rządu Rzeszy z ostrym protestem. Jakoby w związku z tą sprawą odmówiono Goeringowi audjencji, o którą zabiegał u Ojca św.

Hitlerowcy wciąż wicherzą w Austrii

Warszawa. (Tel. wł.). „Kurjer Warsz.” donosi z Wiednia: Mimo ogłoszenia stanu wyjątkowego, względnie sądów doraźnych, trwają w dalszym ciągu akty sabotażu i prowokacji ze strony hitlerowców austriackich. Widocznie jest ambicją hitlerowców dowieść, że wprowadzenie w Austrii kary śmierci nie podziałało na nich odstraszająco. Jak dalece narodowi socjaliści posuwają się w swej prowokacji dowodzi choćby ten szczegół, że umieszczają oni chorągwie hitlerowskie na budynkach policyjnych, przy czym działają tak konspiracyjnie, że dotychczas nie udało się wytropić złooczyńców, mimo zwiększenia czujności i pomnożenia posterunków policyjnych.

Do tego przylaczają się tarcia wśród stronnictw rządowych. Stroną zaczepną jest przywódca Heimwehry, Starhemberg, który w sposób niesłychanie obraźliwy zaatakował przywódcę Landbundu i t. zw. frontu narodowo-stanowego, b. wicekanclerza Winklera, dezawuuując go publicznie, jako człowieka niehonorowego i kłamcę, powołując się na rzekome jakieś pakt z Dollfussem. Według tych paktów kanclerz zobowiązał się miał pismem, że włączy Landbund do t. zw. frontu ojczyzno. Ten niesłychany w formie i treści atak Starhemberga zmusił b. wicekanclerza Winklera do publicznego wezwania Dollfussa by stwierdził, czy pakt między nim a

Landbundem został zawarty i by wreszcie wyjaśnił, kto okłamuje opinię publiczną: Starhemberg czy Winkler. Cała drażliwość tego zarzutu polega na tem, że formalnie Starhemberg i Winkler są członkami frontu, kierowanego przez Dollfussa. Ponieważ jednak policja systematycznie zabrania Winklerowi wszelkich zgromadzeń i manifestacji publicznych, przeto odnosi się wrażenie, że Dollfuss jest raczej po stronie Starhemberga, że nie obawia się walki na trzy fronty, t. zn. przeciw hitlerowcom, socjalistom i Landbundowi.

Równolegle z tem trwa zatarg w łonie partii chrześcijańsko-społecznej, która dotychczas nie zdołała jeszcze ustalić następcy po Vaugoinie na stanowisko prezesa stronnictwa. Słychać, że kanclerz jako swego kandydata wysuwa b. ministra oświaty, Czermaka którego jednak odłam demokratyczny wśród chrześcijańsko-społecznych zwalcza, jako zbyt zaawansowanego w radykalizmie prawniczym.

Niewyjaśniona sytuacja w obozie rządowym i ogromne obciążenie Dollfussa sprawami partyjnymi ma ten skutek, że na wicekanclerza heimwehrowca Feya spadł obowiązek skupienia w swych rękach całej władzy wykonawczej. Otwiera to bardziej interesującą perspektywę na przyszłość i daje powód do rozmaitych pogłosek o rzekomych, daleko idących planach wicekanclerza Feya.

Ponowne skazanie przemytników

Warszawa. (Tel. wł.). Sąd apelacyjny we Warszawie ogłosił wyrok w głównym procesie bandy przemytników, zorganizowanej przez inspektora straży granicznej Siedleckiego. Członkowie bandy przy poparciu Siedleckiego, który miał powierzony odcinek granicy koło Leszna, sprowadzali z Niemiec większe ilości specyfików aptekarskich. Głównym produktem, przemycanym przez zieloną granicę była „Omnadina”.

Sąd apelacyjny utrzymał w mocy

wyrok sądu pierwszej instancji, skazujący między innymi Siedleckiego na 6 lat więzienia i pozbawienie praw obywatelskich i honorowych na przeciąg lat 10, oraz głównych jego pomocników Jaroszkę i Jedwabia po 2 i pół roku więzienia z pozbawieniem praw na przeciąg lat 5.

Jedynie w stosunku do dr. Dajkowskiego, przypadkiem zamieszanego do całej afery, uchylono wyrok pierwszej instancji, przewidujący karę grzywny 100 złotych.

Znaleziony obraz

London. (Tel. wł.). Skradziony przez międzynarodową szajkę słynny obraz Rembrandta w Sztokholmie, którego wartość oszacowano na 400 tysięcy koron szwedzkich, znaleziono po długich poszukiwaniach w lesie ukryty pod większą ilością chrustu.

Berlińska rozmowa

Warszawa. (Tel. wł.). Cała prasa, jakkolwiek nie zdołała jeszcze uławić żadnych komentarzy, ogłosiła wiadomość o rozmowie posła Lipskie-

go z kanclerzem Hitlerem na bardzo poczesnym miejscu a półoficjalna „Gazeta Polska” nadaje depeszmę berlińskim tytuł „Polsko-niemiecka deklaracja o nieagresji”. (w)

Samolot na dachu kościoła

London. (Tel. wł.). — Z Nowego Jorku donoszą o strasnej katastrofie lotniczej, jaka wydarzyła się w Brooklynie.

Samolot pilotowany przez młodego lotnika w którym znajdowało się 3-ch pasażerów, zaczął w pewnej chwili tracić na szybkości, poczem, zawiadziwszy

kolejno o drzewo, wieżę kościoła, przewoły elektryczne i dach jednego z domów, stanął w płomieniach i spadł na jezdnię. Trzej pasażerowie zginęli na miejscu, a pilot odniósł ciężkie obrażenia.

„Równounprawnienie” gdańskie

Gdańsk. (PAT.) W zebraniu robotniczych rad załogowych całego terenu w m. Gdańska, zwołanem przez władze gdańskie, brał również udział Polak Józef Literski, członek rady załogowej warsztatów kolejowych w Troglu. Po zapytaniu przewodniczącego rady załogowej warsztatów kolejowych Waltera Tilsnera, czy Polak ma prawo brania udziału w powyższych naradach, przewodniczący zebrania wezwiał Literskiego do opuszczenia sali obrad.

Ujęcie morderców

Warszawa. (Tel. wł.). Policja w Boryslawiu aresztowała w lasach koło miasta 4 przestępców, podejrzanych o zamordowanie posterunkowego Krzyżkowskiego. (w)

Piłkarz zabójcą

Kielce. (PAT.) W miasteczku Bodzentyn doszło niedawno w czasie meczu piłki nożnej na boisku sportowym do zajścia o niewłaściwie strzealoną bramkę. W czasie sprzeczki jeden z graczy, 19-letni Aniolkiewicz, dobył noża i przebił nim ucznia szkoły powszechnej Palisiewicza, który wskutek odniesionej rany zmarł. Są po rozpoznaniu sprawy, uwzględniając młody wiek oskarżonego i dotychczasową niekaralność, skazał Aniolkiewicza na 4 lata więzienia.

Plany naszych pieściarzy

Poznań. (PAT.) Z Polskiego Zw. Bokserkiego dowiadujemy się, że rokowania z Niemcami w sprawie rewanżowego spotkania Polska—Niemcy zakończone zostały pomyślnie. Mecz odbędzie się 5 lutego p. r. w Polsce. Co do meczu z drużyną rosyjską nadszedł list poselstwa sowieckiego w Warszawie z zawiadomieniem, że sprawę tę przekazał najwyższej radzie sportowej w Moskwie.

„Chicago Tribune” zwróciło się z propozycją rozegrania meczu Stany Zjedn. — Polska w Chicago. PZB. propozycję przyjął i zawiadomił, że zamierza wysłać swą drużynę do Ameryki w maju 1934 r.

Udział Polski w mistrzostwach Europy jest zapewniony. Odbędzie się one w Budapeszcie od 11 do 15 kwietnia 1934 r. Po ich rozegraniu przewidziany jest w Budapeszcie 18 kwietnia mecz Węgry — Polska. W Poznaniu w pierwszych dniach kwietnia projektuje się treningowy turniej.

Przychodzimy z pomocą ich pamięci...

„Dziennik Pozn.”, żydowski łódzki „Express” i tow. podają szczegółowy wykaz sum, sprzeniewierzonych w różnych wydziałach magistratu poznańskiego w okresie ostatnich mniej więcej 10 lat, i wymieniają dokładnie nazwiska tych wszystkich urzędników magistrackich, którzy sprzeniewierzeń dokonali. Pisma wspomniane znają sześć wypadków defraudacji, jedną na sumę 100.000, drugą około 5.600, trzecią 370., czwartą około 7.000, piątą 21.000 złotych. Za wszystko zdaniem prasy „sanacyjnej” odpowiedzialna jest — oczywiście rada miejska. Między innymi rada miejska odpowiedzialna jest za to, że nieujawnieni złodzieje pobrali z konta giełzowni sumę 40.000 zł z Banku Związku Spółek Zarobkowych, fałszując podpisy.

„Dziennik Poznański” wraz ze swymi towarzyszami zapomnieli podkreślić, że wszystkie te nadużycia zostały wykryte, że urzędnicy zostali pozbawieni stanowisk i pociągnięci do odpowiedzialności sądowej. „Zapomnieli” również zaznaczyć, że odnośni urzędnicy to przeważnie właśnie „sanatorzy”. „Zapomnieli” dalej podać nazwisko człowieka, który dokonał największych stosunkowo nadużyć, mianowicie na sumę przeszło 100.000 zł, a to nazwisko kasjera wydziału opieki społecznej Aleksego Janka, który skazany został przez sąd na więzienie i obecnie odsiaduje karę przy ul. Młyńskiej. „Zapomnienie” to należy tłumaczyć tem, że Janek był — obok osławionego Rybakowa — głównym działaczem „sanacyjnym” wśród

urzędników magistrackich i że nadużył on zaufania, którem go obdarzała nie tylko reszta działaczy „sanacyjnych” magistrackich, ale także swego czasu „Dziennik Poznański”, kiedy łonoł o „niebawomych sukcesach idei porządkowej” na terenie urzędników magistrackich.

Dlatego — przychodzimy z pomocą pamięci „Dziennika Pozn.”, żydowskiego „Expressu” i tow.

Przepowiednia pogody na piątek:

W nocy przymrozek, zrana mgliście, w ciągu dnia zimno, po południu naogół pogodnie, słabe wiatry zmienne.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.41 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.35 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.80 zł, gotówką 209.75 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 172.96 do 173.22 zł, gotówką 172.62 zł.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań, 16 11 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

W pożyczkach państwowych w dalszym ciągu brak materiału we wszystkich notowanych papierach: mianowicie poszukiwano 5% pożyczki konwersyjnej po 48% oraz 3% pożyczki budowlanej po 37%, po 102.— oraz 4% premii do 47%.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obniżyły się ponownie 4% pożyczki zastaw. krótkoterminowej 35—34% (przy kursie dolara 5.37), zaś 4% pożyczki zastaw. w złocie ofiarowano po 40—%; natomiast poszukiwano 4% pożyczki zastaw. konwersyjnej po 37.— oraz 4% pożyczki zastaw. w złocie, również po 37%.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 78.—.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papierów procentowych:

(Kurs w procentach nominalu)

5% pożyczka konwersyjna 48% P.

4% pożyczka zastaw. s. K. z r. 1933 a 5.37 35—34% +

4% pożyczka zastaw. s. K. z r. 1933 a 8.90 40.— O

4% pożyczka zastaw. konw. oSTEMPL. P. Z. K. 37.—% P.

(Kurs w złotych)

4% pożyczka zastaw. s. K. z r. 1933 37.— P.

3% pożyczka budowl. serja I 37% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em 78.— P.

Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 16 11 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy naryteł Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1 żyto 727 g/l 2. pszenica 756 g/l 3. owses 500 g/l

Ceny transakcyjne

Żyto 435 tonn par. Poznań . . . 14,75

Żyto 30 tonn par. Poznań . . . 14,70

Żyto 30 tonn par. Poznań . . . 14,68 1/2

Żyto 30 tonn par. Poznań . . . 14,65

Żyto 45 tonn par. Poznań . . . 14,60

Żyto 15 tonn par. Poznań . . . 14,55

Ceny orientacyjne

Żyto . . . 14,50—14,75

Usposobienie spokojne.

Pszenica . . . 18,75—19,25

Usposobienie spokojne.

Jęczmień browar. wy . . . 14,75—15,50

Usposobienie słabe.

Jęczmień 695—705 g/l . . . 13,25—13,50

Jęczmień 675—685 g/l . . . 12,75—13,00

Usposobienie słabe.

Owies . . . 13,00—13,25

Usposobienie spokojne.

Maka ytnia 65% w/w . . . 20,75—21,00

Usposobienie spokojne.

Maka pszena 65% w/w . . . 30,50—32,50

Usposobienie spokojne.

Otręby żytnie . . . 9,75—10,25

Otręby pszenne . . . 9,25—9,75

Otręby pszenne (grube) . . . 10,25—10,75

Rzepak zimowy . . . 38,00—40,00

Groch . . . 33,00—37,00

Wrka latowa . . . 15,00—16,00

Peluszka . . . 15,00—16,00

Groch Viktoria . . . 21,00—24,00

Groch Folgera . . . 21,00—23,00

Seradela . . . 13,50—15,50

Koniczyna czerwona . . . 17,00—19,00

Koniczyna biała . . . 18,00—20,00

Koniczyna żółta odluszczone . . . 90,00—110,00

Ziemniaki jadalne . . . 2,55—2,80

Ziemniaki fabr. za kilo % . . . 15

Makuch in any . . . 19,00—20,00

Makuch rzepakowy . . . 16,00—16,50

Makuch słonecznikowy . . . 18,50—19,50

Srut Soja . . . 23,00—23,50

Mak niebieski . . . 53,00—57,00

Ogólne usposobienie spokojne

Transakcje na odmiennych warunkach:

żyta 340 tonn, pszenicy 135 tonn jęczmie-

nia 75 tonn, owsa 15 tonn, otrab żytnich

30 tonn, maki żytniej 15 tonn, grochu

Viktoria 42 tonn, makuchu rzepakowego

15 tonn, lubinu żółtego 15 tonn.

Powszechne wykłady Uniwersytetu Pozn. w województwie poznańskim

Bydgoszcz: 26 listopada, prof. Un. P. dr. Zygmunt Wojciechowski: „Rozwój terytorjalny Prus a Polska i Pomorze” (z przeżyciami). — 3 grudnia, prof. Un. P. dr. Stefan Zaleski: „Postęp techniczny a bezrobocie”. — 10 grudnia, docent zast. prof. Un. P. dr. Marjan Z. Jedlicki: „Współczesne Niemcy”. — Wykłady odbywać się będą w auli Gimnazjum Humanistycznego przy ul. Grodzkiej o godz. 17. Cena wstępu na wykład dla dorosłych 50 gr, dla młodzieży i wojskowych niższych stopni 20 gr.

Chodzież: 3 grudnia, docent U. P. dr. Józef Widajewicz: „Słowianie zachodni na Bałtyku”. — 10 grudnia, docent zast. prof. U. P. dr. Kazimierz Smulikowski: „Skarby mineralne Polski”. — Wykłady odbywać się będą w sali „Hotelu Dworcowego” o godz. 16.30. Cena wstępu na wykład dla dorosłych 50 gr, dla młodzieży i wojskowych niższych stopni 20 gr.

Czarnków: 3 grudnia, prof. U. P. dr. Ignacy Hoffman: „O rozmnażaniu się i powstawaniu płci”. — 10 grudnia, prof. U. P. dr. Józef Kostrzewski: „Najazdy germańskie na ziemie polskie przedhistoryczne”. — Wykłady odbywać się będą w auli Semin. Naucz. o godz. 16.30. Cena wstępu na odczyt 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

Gniezno: 27 listopada, prof. U. P. dr. Roman Pollak: „Niemiec o psychologii Niemców”. — 5 grudnia, docent U. P. dr. Karol Stojanowski: „Współczesne zagadnienia rasy”. — 12 grudnia, prof. U. P. dr. Zygmunt Pietruszki: „Rolnictwo w rozwoju dziejowym”. — Wykłady odbywać się będą w auli Gimnazjum Męskiego o godzinie 19.30. Cena wstępu na wykład wynosi 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

Gostyń: 7 grudnia, prof. U. P. ks. dr. Szczepan Dettloff: „Wit Stosz, w 400-lecie śmierci mistrza” (z przeżyciami). 14 grudnia, prof. U. P. dr. Tadeusz Silnicki: „Paryż dawny i dzisiejszy” (z przeżyciami). — Wykłady odbywać się będą w sali p. Jankiewicza o godz. 16. Cena wstępu na wykład wynosi 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

Jarocin: 3 grudnia, doc. U. P. dr. Jan Bajorński: „Zwalczajcie przesady w polownictwie”. — 10 grudnia, prof. U. P. dr. Antoni Jakubski: „Potęga życia”.

— Wykłady odbywać się będą w auli gimnazjum o godz. 17. Cena biletu wstępu na wykład wynosi 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

Kościan: 3 grudnia, docent U. P. dr. Franciszek Łabędziński: „Wędrowni pasorzytów w ustroju ludzkim”. — 10 grudnia, prof. U. P. dr. Ignacy Hoffman: „O rozmnażaniu się i powstawaniu płci”. Wykłady odbywać się będą w auli Gimnazjum Męskiego o godz. 20. Cena biletu wstępu na wykład 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

Śrem: 14 grudnia, prof. U. P. dr. Tad. Silnicki: „Paryż dawny i dzisiejszy” (z przeżyciami). — Wykład odbędzie się w auli Gimnazjum im. Wybickiego o godz. 20. Cena wstępu 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

Środa: 26 listopada, prof. U. P. dr. Adam Skalkowski: „Odsiecz wiedeńska (1683)”. — 3 grudnia, docent zast. prof. U. P. dr. Marjan Z. Jedlicki: „Współczesna Anglia”. — 10 grudnia, prof. U. P. dr. Kazimierz Chodyniecki: „Geneza bolszewizmu”. — Wykłady odbywać się będą w auli Gimnazjum Państwowego o godz. 18. Cena wstępu na wykład 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

Wągrowiec: 28 listopada, docent U. P. dr. Jan Bajorński: „Zwalczajcie przesady w polownictwie”. — 3 grudnia, prof. U. P. dr. Antoni Jakubski: „Potęga życia”. — 10 grudnia, docent U. P. dr. Józef Widajewicz: „Słowianie zachodni na Bałtyku”. — Wykłady odbywać się będą w auli Gimnazjum Państwowego o godz. 16. Cena wstępu na wykład 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

Września: 26 listopada, docent zast. prof. U. P. dr. Marjan Z. Jedlicki: „Współczesna Anglia”. — 3 grudnia, zast. prof. U. P. dr. Mieczysława Rużówna: „Od Apollina do Buddy” (z przeżyciami). — 10 grudnia, prof. U. P. dr. Zygmunt Wojciechowski: „Rozwój terytorjalny Prus a Polska i Pomorze” (z przeżyciami). — Wykłady odbywać się będą w auli Gimnazjum o godz. 16.15. Cena wstępu na wykład 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

NA FRONCIE WYBORCZYM

WIELKIE ZEBRANIE NARODOWE W OBORNIKACH

We wtorek, dnia 14 b. m., o godz. 20-tej, przy licznych udziałach odbyło się zebranie przedwyborcze Obozu Narodowego w Obornikach. Zagaił je p. Dondajewski, witając przybyłych z Poznania p. posła Józefa Kaweckiego i referenta Z. M. N., p. Feliksa Holasza.

Zabrał głos p. poseł Kaweckie, który scharakteryzował nową ustawę samorządową, przedstawił praktyczną stronę zastosowania ustawy na ziemiach zachodnich i przeszedł następnie do regulaminu wyborczego. Wyjaśnieniami wysłuchali zebrani z wielką uwagą, nie wyłączając przedstawicieli policji, który skrzętnie notował treść przemówień.

Następnie przewodniczący udzielił głosu p. F. Holaszowi, który w swoim referacie wskazał na krótkość terminów wyborczych oraz zaapelował do wszystkich obywateli, by zrozumieli, że wybory do rad miejskich, to plebiscyt, który ma wykazać charakter i wolę narodu.

Za referaty zebrani podziękowali mówcom rzesistami oklaskami.

Prezes Stronnictwa Narodowego, p. Ulatowski, odczytał listy kandydatów do rady miejskiej, poczem otworzono dyskusję, w której mikt nie zabierał głosu mimo, że było na sali kilku leaderów „sanacji” i socjalistów, którzy złączyli się z listą „sanacyjną”.

Zebranie zakończono odśpiewaniem „Boże coś Polskę” i hymnu Młodych.

GRODZISK

ZA OBOZEM NARODOWYM

Dnia 9 bm. wieczorem odbyło się w Grodzisku w przepelnionej sali Strzelnic wielkie zebranie przedwyborcze Stronnictwa Narodowego i Zw. Młodych Narodowców.

Zebraniu przewodniczył ks. prob. Kruska. Jako prelegenci przybyli pp. Witkowski z Poznania i pos. Górczak z Buku.

P. Witkowski omówił obszernie ustawę samorządową i doniosłość wyborów do samorządów. Następny mówca p. poseł Górczak poświęcił swe treściwe przemówienie wyjaśnieniu hasła, pod którym Obóz Narodowy staje do wyborów, scharakteryzował dobitnie metody „sanacji”, ponadto przedstawił sprawę żydowską.

Nagrodą dla prelegentów były gromkie oklaski ze strony licznie zgromadzonej publiczności, reprezentującej wszystkie warstwy.

W dyskusji zabrał m. in. głos kierownik szkoły z Bukowca, którego „sanacja”, nie mając na miejscu mówców, przywołał specjalnie na wiec samochodem. Starł się on osłabić wrażenie wywodów referentów, co mu się jednak zupełnie nie udało.

Na zakończenie zebrania odśpiewano „Serdeczna matko”.

Miasto Grodzisk podzielone zostało na 3 okręgi wyborcze. Wybierać się będzie razem 16 radnych. Okręg I wybiera 6 radnych, II — 5, III — 5.

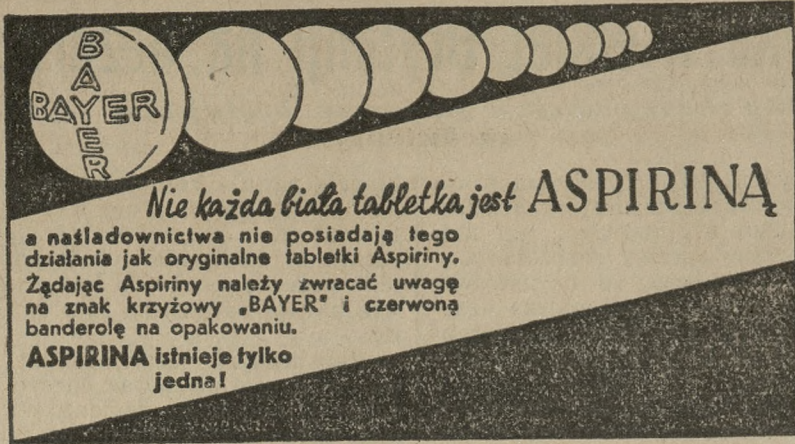
Listy wyborców przeglądać można dla wszystkich okręgów w sali posiedzeń rady miejskiej — ratusz do 18 listopada włącznie, od godz. 10—13 i od 16—18.

OBÓZ NARODOWY W ŻNINIE

W Żninie utworzył się komitet wyborczy Obozu Narodowego z ks. Spychalskim na czele. Na poniedziałkowym posiedzeniu komitetu ustalono listę kandydatów, którą w środę 15 bm. zgłoszono do urzędowej komisji wyborczej. Na liście Obozu Narodowego figurują przedstawiciele miejscowej inteligencji, kupiectwa, rzemiosła, sfer robotniczych.

Niewątpliwie Żnin, który zawsze miał oblicze wyraźnie narodowe, i przy tych wyborach opowie się w zdecydowanej większości za listą Obozu Narodowego.

Do rady miejskiej wybiera się we-

BAYER

Nie każda biała tabletką jest ASPIRINA

a naśladownictwa nie posiadają tego działania jak oryginalne tabletki Aspiryny. Zgadzając Aspiryny należy zwracać uwagę na znak krzyżowy „BAYER” i czerwoną banderolę na opakowaniu. ASPIRINA istnieje tylko jedna!

Do nabycia we wszystkich aptekach.

dług nowej ustawy samorządowej 16 radnych.

LISTA NARODOWA W SOLCU KUJAWSKIM

Próby połączenia na jednej liście kandydatów Obozu Narodowego i Narodowej Partii Robotniczej w ostatniej chwili rozbiły się.

Wobec tego członkowie i sympatycy Stronnictwa Narodowego i Związku Młodych Narodowców ustalili własną listę, która, sądząc z nastrojów społeczeństwa Solca Kujawskiego, powinna odnieść przy wyborach dnia 26 listopada poważny sukces.

PRZED WYBORAMI W SKARSZEWACH (KASZUBY)

Ożywienie przedwyborcze w Skarszewach wzmacnia się. Szczególne zdenerwowanie wykazuje „sanacja”, która widzi, że wpływy jej coraz bardziej maleją. Nie mając na swoją korzyść żadnych argumentów pozytywnych, chwytła się swej starej metody rzucając oszczerstwa i kłamstwa na ludzi znanych i zasłużonych. Natomiast Obóz Narodowy ze spokojem i powagą przygotowuje się do wyborów.

OLBRZYMI WIEC OBOZU NARODOWEGO W CHOJNICACH

W ub. wtorek wieczorem odbył się w sali hotelu Centralnego w Chojnicach wiec Obozu Narodowego, poświęcony całkowicie sprawom zbliżających się wyborów do rady miejskiej. Ogromna sala zapelniona była szczerze po brzezi obywatelstwem wszyst-

kich warstw, nie wyłączając urzędników.

Zagalił wiec prezes Stronnictwa Narodowego p. Majdański. Referat o sytuacji politycznej i gospodarczej kraju wygłosił poseł na Sejm p. Mazur z Grudziądza.

Przemówienie to ustawicznie prze-rywano niemiłkącymi oklaskami.

Następnie zabrał głos p. adw. Sergot, który zobrazował dobitnie metody przedwyborcze „sanacji”, słabej zresztą na terenie miejscowym. Przedstawił w przekonujących słowach starania Obozu Narodowego o stworzenie jednej polskiej listy. Miało to mieć na celu osłabienie frontu niemieckiego. Pertraktacje jednak pozostały bez skutku z powodu partyjnej zachłanności B. B. Do komitetu obywatelskiego „sanacja” wprowadziła ludzi sobie powolnych z pominięciem rzeczywistych przedstawicieli poszczególnych grup, zwłaszcza organizacyj robotniczych. Organizacje te zwołały wówczas zebranie międzyorganizacyjne i uchwaliły wystąpić z własną listą. To samo uczynił Obóz Narodowy. Nieuczciwe metody „sanacyjne” doprowadziły do rozbitcia jednolitego frontu polskiego. Obecnie utworzył się front narodowy, skupiający w sobie sfery kupieckie, rzemieślnicze, robotnicze i inteligencje. Stanie on do walki wyborczej jako Obóz Narodowy Obrony Samorządu.

Przemówienie p. adw. Sergota wywołało na sali entuzjazm. Wiek zakończył się gromkimi okrzykami na rzecz Obozu Narodowego.

Wilda za Obozem Narodowym

Wczorajsze zebranie przedwyborcze — Przemówienie posła Zbigniewa Dembińskiego

Wczoraj wieczorem odbyło się w lokalu p. Fiedlerowej zebranie przedwyborcze Obozu Narodowego dla wyborców z Wildy. Sala była przepelniona. Przewodniczył prezes Str. Narodowego na Wildzie, p. Jeske.

Przemówienie o znaczeniu wyborów

i celach Obozu Narodowego wygłosił poseł Zbigniew Dembiński, gorąco oklaskiwany przez zebranych.

P. Jeske omówił z kolei stronę techniczną wyborów.

Zebranie zakończono gromkimi okrzykami na cześć Obozu Narodowego.

Przestępstwa wobec głosowania w sprawach publicznych

Z kodeksu karnego

Art. 118. Kto wbrew prawu wpływa na wynik głosowania w sprawach publicznych, odbywającego się na podstawie konstytucji lub innej ustawy, a w szczególności:

- sporządza listę głosujących z pominięciem uprawnionych lub wpisaniem nieuprawnionych;
- używa podstępów celem nieprawidłowego sporządzenia listy głosujących;
- uszkadza, ukrywa, przerabia lub podrabia protokoły lub inne dokumenty głosowania;
- składa głos, nie będąc do tego uprawnionym;
- dopuszcza się nadużycia przy przyjmowaniu lub obliczaniu głosów, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

Art. 119. Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem przeszkadza:

- odbyciu zgromadzenia, poprzedzającego głosowanie, albo
- swobodnemu wykonywaniu prawa głosowania, albo
- głosowaniu lub obliczaniu głosów,

podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

Art. 120. Kto używa przemocy, groźby bezprawnej lub podstępów celem wywarcia wpływu na sposób głosowania osoby uprawnionej, lub celem powstrzymania jej od głosowania,

podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

Art. 121. Kto udziela lub obiecuje

udzielenia korzyści majątkowej lub osobistej uprawnionemu do głosowania lub innej osobie celem wywarcia wpływu na sposób głosowania osoby uprawnionej lub celem powstrzymania jej od głosowania,

podlega karze więzienia do lat 5.

Art. 122. Kto, będąc uprawnionym do głosowania, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą dla siebie lub innej osoby za głosowanie w sposób umówiony,

podlega karze więzienia do lat 5.

Art. 123. Kto przyjmuje korzyść majątkową dla siebie lub innej osoby za wywarcie wpływu na sposób głosowania uprawnionego lub za powstrzymanie go od głosowania, albo takiej korzyści żąda,

podlega karze więzienia do lat 5.

Art. 124. Kto wbrew przepisom o tajemności głosowania, zapoznaje się z treścią cudzego głosu,

podlega karze aresztu do roku lub grzywny.

Przed gryzą

i jej zgubniami następ- wami chronią

DRAŻETAL

BENGALSK

Karpińskiego

Tg 569

Nadeszła ostatnia chwila!

Kto najpóźniej w jutrzejszy piątek nie stwierdzi, czy go nie pominięto w spisach wyborców, ten łatwo może stracić prawo głosu do rady miejskiej w dniu 26 listopada r. b.

Wprawdzie jeszcze w sobotę, 18 bm. można wносить reklamacje o dodatkowe wpisanie w razie pominięcia, ale do tych reklamacyj potrzebne jest poświadczenie jednorocznego co najmniej zamieszkania w Poznaniu wraz z datą urodzenia. Poświadczenie takie uzyskuje się w policji w godzinach przedpołudniowych. Kto się zgłosi dopiero w sobotę do przejrzenia spisu, ten w razie jeśli go pominięto w spisie — nie zdąży już uzyskać tego poświadczenia i nie będzie mógł wnieść reklamacji.

Przeto idź jeszcze dzisiaj, a najpóźniej w jutrzejszy piątek i przejrzyj czy Ty, Twoi znajomi i krewni figurują w spisach wyborców.

Spełnij obowiązek obywatelski!

Budżet pracownika umysłowego

Interesująco przedstawiają się budżety pracowników umysłowych, ułożone na podstawie specjalnej ankiety i podane przez Główny Urząd Statystyczny. Dane te przedstawiają się tem ciekawiej, że dotyczą już okresu kryzysowego.

Dane obliczono w odniesieniu do t. zw. jednostki konsumpcyjnej, gdzie mężczyzna dorosły odpowiada pełnej jednostce (1.00), kobieta — 0.85, dziecko w wieku 14—17 lat 0.50. Badane rodziny podzielono na 3 kategorie według wysokości dochodów, przyczem do pierwszej kategorii zaliczono rodziny, w których przeciętny dochód roczny, przypadający na jednostkę konsumpcyjną, nie przekracza 1.799 zł., do drugiej — 1.800 — 2.999 zł i do trzeciej — powyżej 3.000 zł.

Cechę kryzysu mają niewątpliwie dochody rodziny pracownika umysłowego, gdyż 74—82 proc. tego dochodu pochodzi z pracy głowy rodziny. Z innych źródeł dochód wynosi zaledwie 26—18 proc., przyczem na pracę członków rodziny przypada tylko 7—14 proc. Redukowanie mężatek, których mężowie pracują zarobkowo, miało widocznie wynik realny.

Największą pozycją rozchodową jest wydatek na żywność, tem większą, im mniejszy jest dochód pracownika. W pierwszej kategorii rozchód ten wynosi 33.6 proc. ogólnych wydatków, w drugiej — 31.4 proc. i w trzeciej — 21.6 proc. Znacznie większą stałością odznacza się druga poważna pozycja — wydatek na komorne, wynosi ona bowiem w pierwszej kategorii 14.3 proc., w drugiej — 12.8 proc. i w trzeciej — 13.7 proc. ogólnych wydatków. Trzecia wreszcie pozycja poważniejsza — odzież, obuwie i bielizna — jest najstalsza, waha się bowiem stosunkowo w wąskich granicach od 12.1 proc. do 12.8 proc.

Pozostałe pozycje są już znacznie mniejsze, niektóre z nich wszakże ulegają dość znacznym wahanom. Tak

więc urządzenie mieszkania wynosi w pierwszej grupie 1.9 proc., w drugiej 3.6 proc. i w trzeciej 6.8 proc. wszystkich wydatków, przeciwnie — opał i światło — drożej stosunkowo kosztują w mniej zamożnych rodzinach, wynosząc w pierwszej grupie 5.6 proc., w drugiej 4.8 proc. i w trzeciej 3.8 proc. Wydatki w pozycji higieny i zdrowie wzrastają dość wolno, wynosząc odpowiednio 2.7 proc., 3.7 proc. i 3.4 proc. Wydatki na cele kulturalne i oświatowe wznoszą w miarę zamożności dość wydatnie, w grupie pierwszej bowiem stanowią 4.8 proc., w drugiej 5.8 proc. i w trzeciej 7.8 proc. ogółu wydatków. Rozchód na alkohol i tytoń stosunkowo zmniejsza się w miarę wzrostu zamożności, wynosi bowiem odpowiednio 2.6 proc., 2.2 proc. i 1.6 proc.

Z porównania z budżetem rodziny robotniczej należy zauważyć, że pracownik umysłowy znacznie więcej wydaje na komorne (przeciętnie 13.5 proc.), aniżeli robotnik (4.8 proc.), znacznie mniej na żywność (przeciętnie inteligent 28.2 proc., robotnik — 33.6 proc.), mniej na tytoń i alkohol (odpowiednio 2.1 proc. i 4.1 proc.), przyczem na alkohol robotnik w miarę spadku dochodu wydaje coraz więcej. Inteligent — coraz mniej, wreszcie wydatki na cele oświatowe i kulturalne w rodzinach robotniczych pozostają prawie na poziomie niezmiennym, wówczas gdy w rodzinach pracowników umysłowych wzrastają wraz ze wzrostem stopnia zamożności. Różnice więc w strukturze budżetu pracownika fizycznego i umysłowego, jak widzimy, zachodzą znaczne.

Duże natomiast analogie zachodzą pomiędzy robotnikiem i inteligentem pod względem odżywiania się. Im dochody są mniejsze, tem więcej spożywa się chleba, maki, ziemniaków i tłuszczy zastępczych (nie masła), im większe — tem więcej mięsa, ryb, masła.

Z. K.

Skazanie „strzelca“

Przed sądem okręgowym w Grudziądzu toczyła się 9 b. m. charakterystyczna sprawa.

Na ławie oskarżonych zasiadł 25-letni robotnik Alfons Czerwiński z Niem. Stwólna w pow. świeckim, członek „Strzelca“, oskarżony o ciężkie poranienie bagnetem na zabawie p. Śniecia.

Dnia 10 września 1933 r. w Niem. Stwólne na sali oberżysty Piepkego odbyć się miało przedstawienie kinematograficzne i zabawa. Przy drzwiach kontrolował bilety wchodzących Tadeusz Śnieć. Około godziny 10 wieczorem — cytujemy dosłownie według aktu oskarżenia — „usiłowało wejść na salę kilku chłopaków, ubranych w mundury strzeleckie. Pierwszego ze strzelców, właśnie Alfonsa Czerwińskiego, Śnieć jakoś bez biletu przepuścił na salę, następnych jednak zatrzymał, żądając od nich okazania biletów. W tym momencie odwrócił się Czerwiński, który Śniecia już był minął, wyrwał z pochwy posiadany przy sobie bagnet i z tyłu z rozmachem uderzył Śniecia bagnetem w plecy, zadając mu ciężką i głęboką ranę, sięgającą aż do jamy opłucnej. Śnieć odrazu upadł na podłogę, następnie podniósł się, podszedł kilka kroków w kierunku sceny, wreszcie upadł ponownie, straciwszy przytomność“. Nożowiec Czerwiński na-

tomiast uciekł wraz z towarzyszącymi mu „bohaterami“ „strzelcami“, a okrwawiony bagnet rzucił do błota w przydrożnym rowie, gdzie go później znalazła policja.

„Strzelec“-bandyta, Alfons Czerwiński z Niem. Stwólna na czwartkowej rozprawie przyznał się, że dn. 10 września był na zabawie w sali Piepkego, że udał się tam w ubraniu „strzeleckim“ wraz z innymi „obywatelami-strzelcami“ i że był uzbrojony w bagnet. Wypierał się natomiast uderzenia Śniecia bagnetem. Czyn ten jednak udowodniono mu został zeznaniem przesłuchanych na rozprawie 7-miu świadków, wobec czego sąd uznał go winnym i skazał na jeden rok więzienia bez zawieszenia kary.

Donosząc o tem, „Słowo Pomorskie“ przypomina zabójstwo, popełnione niedawno przez „strzelca“ w Okoninie w powiecie grudziądzkim na młodzieńcu, należącym do Stowarzyszenia Młodzieży Katolickiej.

Aresztowani w Rawie

„Gaz. Warszawska“ donosi: Dwadzieścia pięć dni minęło dziś od chwili aresztowania w Rawie Mazowieckiej trzech młodych działaczy narodowych, pp.: Sylwestra Ścieszkę, Czesława Ścieszkę i Stanisława Sierakowskiego. Jak już donosiliśmy, aresztowanych wskazał policji bez powodu Żyd Weinstein. Aresztowani zostali przewiezieni do więzienia w Piotrkowie i dotąd tam przebywają.

Mieszkańcy Rawy dali wyraz swym uczuciom na zebraniu publicznym, które się odbyło niedawno w Rawie, a obecnie licznie podpisują podanie o zwolnienie aresztowanych.

W dniu 11 bm. cechy i organizacje polskie, z wyjątkiem Strzelca i Legjonu, odmówiły udziału w uroczystościach, chcąc podkreślić przez to niechęć do żywiolów, które sprawiły, że młodzi narodowcy zostali aresztowani.

Z administracji i samorządu

Prawo o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych

(Rozp. Prez. Rz. z 27. 10. 1933 Dz. U. poz. 632).

Z dniem 1 stycznia tracą moc prawne wszystkie dotychczasowe przepisy obowiązujące pod tym względem, a mianowicie w b. dz. pr. ordynacji przemysłowej z r. 1900 i odpowiednie postanowienia ustawy o właściwości władz administr. z r. 1883.

Nowemu prawu podlegają „widowiska, produkcje słowne, muzyczne, odczyty, przedsięwzięcia sportowe, szkoły tańców salonowych, zabawy ludowe, tudzież inne przedsięwzięcia, służące celom rozrywkowym lub pokazowym, z wyjątkiem wystaw gospodarczych i wyświetlania filmów zapomocą kinematografu.“

Urządzenie wszelkich tych przedsięwzięć rozrywkowych wymaga pozwolenia władzy. Min. spraw wewn. może jednak w drodze rozporządzeń określić pewne przedsięwzięcia, co do których wystarczy zgłoszenie. Pozwolenie może być uzależnione od pewnych warunków (także kaucji).

Na przedsięwzięcia teatralne tak ze stałą siedzibą, jak wędrownie, udziela zezwolenia min. spraw wewn. w porozumieniu z min. oświecenia publ. Na inne przedsięwzięcia ze stałą siedzibą udziela pozwolenia wojewoda, na wędrownie stosownie do obszaru, na które pozwolenia ma się rozciągnąć, minister, wojewoda lub starosta. Na przedsięwzięcia t. zw. dorywcze, tj. zorganizowane celem urządzenia jednej lub paru rozrywek w jednej miejscowości, udziela zezwolenia starosta. Wędrownie przedsięwzięcia winny oprócz ogólnego pozwolenia zgłaszać w starostwach czas rozrywek w danym powiecie.

Na utwory z tekstem słownym trzeba poprzednio uzyskać aprobatę miejscowego starostwa, a jeśli chodzi o obszar całego państwa, ministra spraw wewn. Minister spraw wewn. może jednak ustalić ulgi co do tej aprobaty albo też i zmieniać kompetencję władz. Władza miejscowa może nawet co do utworu aprobowanego żądać pewnych zmian.

Rozporządzenie zawiera też szczególne postanowienia o zakazanych produkcjach, o zgłaszaniu programów władzy miejscowej na 24 godzin przed

przedstawieniem, przepisach porządkowych, zakazie przedstawień z powodu żałoby narodowej i postanowienia karne (areszt do 3 miesięcy lub grzywna do 3 000 zł w drodze administracyjnej).

Podania o pozwolenie, samo pozwolenie i zgłoszenia w miejsce podań podlegają obowiązkowi stempłowemu, inne obowiązkowe zawiadomienia władz wolne są od opłaty stempłowej.

Biura pisania podań

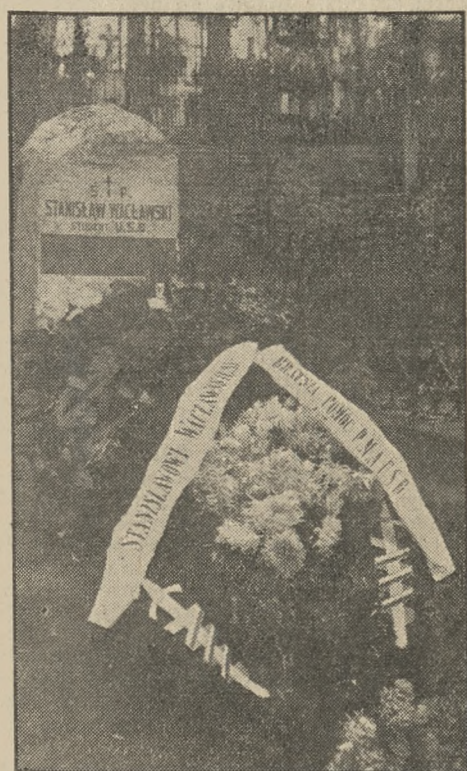
(W Dz. Ust. Nr. 75 poz. 544.)

Wyszło rozporządzenie do ustawy o biurach podań z 28. 3. 1933. Czyni one zależnym udzielenie pozwolenia (starosty) od uznania miejscowej potrzeby takiego biura, a w szczególności przeciętnego stopnia wykształcenia ludności, ilości adwokatów i ilości władz i urzędów w danej miejscowości.

Egzamin przepisany dla kandydatów składają oni przed komisją powołaną przez starostę. Biuro pisania podań winno prowadzić rejestr sporządzonych pism i podań. Biuro pozostaje pod stałym nadzorem starosty, a w sprawach sądowych prezesa sądu okręgowego.

Rozporządzenie ustala wreszcie także wynagrodzenia za czynności biura (za stronę ręczną pisaną 2 zł, maszyną 3 zł, odpisy 50 gr względnie 1 zł — za podanie o świadectwo ubóstwa tylko 50 gr). Taksa ta winna być ogłoszona w biurze.

Wobec wyższego stopnia wykształcenia ludności oraz dostatecznej liczby adwokatów w wojew. zachodnich, nie będą tu prawdopodobnie wydawane tego rodzaju zezwolenia na biura pisania podań. Rozporządzenie utrzymuje jednak w b. dz. pr. uprawnienia do prowadzenia cudzych spraw i pisania podań tych osób, które w dniu wejścia ustawy były do tego uprawnione na podstawie § 35 pruskiej ustawy przemysłowej z 26. 7. 1900 (t. zw. adwokaci ludowi). Do takich osób nie stosuje się nowej taksy wynagrodzenia, natomiast obowiązują je nowe postanowienia o prowadzeniu rejestru, nadzorze i karach za przekroczenie przepisów.

Nagrobek na mogile ś. p. Stanisława Walewskiego, ufundowany przez Młodzież Wszechpolską. Poświęcenie odbyło się 10 bm. (na cmentarzu św. Piotra i Pawła na Antokolu).

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Czwartek, 16 listopada 1933

Słońce: wschód 7.14; — zachód 15.59; —
długość dnia 8 godz. 45 min.
Księżyc: wschód 5.43; — zachód 14.42; —
przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwers. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 1 st. C., pochmurno, cisza, ciśnienie atmosferyczne niskie 749 mm — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 3 st. C., najniższa 0 st. C.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Dziś 0.00 m

Kal. rzek.: Stanisław Kostka, Edmund B. i W.; jutro Grzegorz, Salomea.
Kal. słow.: Stanisław Kostka, jutro Zbysława.

Z POZNANIA

— *** Srebrne gody** obchodzą 18 bm. pp. Leon Moszczeński z Leszna, kapitan rezerwy W. P., były burmistrz m. Rydzyni, zasłużony działacz społeczny i narodowy, wraz z małżonką Franciszką z Janiszewskich. Tegóż dnia odprawiona zostanie na intencję Jubilatów msza św. w kościele parafialnym.

— *** Srebrne gody.** Pp. Michał i Barbara z Deierlingów Genslerowie (ul. Dębicka 36) obchodzą 17 bm. srebrny jubileusz pożycia małżeńskiego. Msza św. na intencję Jubilatów odbędzie się w piątek o godz. 6.30 w kościele na Dębcu.

— *** Pobili się.** Ubiegłej nocy na św. Wojciechu znaleziono pobitego do nieprzytomności mieszkańca tej ulicy (nr 27) Zygmunta Przybylskiego. Nieprzytomnego przewieziono na stację pogotowia, gdzie go docucono. Przy opatrunku lekarz u p. Przybylskiego stwierdził ranę ciętą na lewej kości policzkowej. Po udzieleniu dożnej pomocy lekarskiej p. Przybylski udał się o własnych siłach do domu. Jak się okazało, p. Przybylskiego pobili zamieszkałi w tym samym domu Alfons Juraszczak i Florian Tomkowski. (kl.)

— *** Zatrucie „zielenią szweinfurcką”.** Przy ul. Fabrycznej 30 popełnił samobójstwo, trując się t. zw. „zielenią szweinfurcką” zamieszkał tam Władysław Błaszczak. Desperata odstawiono w stanie ciężkim do szpitala miejskiego. Wskutek ciężkiego zatrucia Błaszczak zmarł mimo usilnych zabiegów lekarskich. Powód desperackiego czynu nie został stwierdzony. (kl.)

— *** Ucieczka 4 więźniów.** Z filii więzienia gnieźnieńskiego w Targowej Górze w pow. śremskim w dniu 15 bm. popołudniu zbiegło 4 więźniów. Przepuszczalnie udali się oni w kierunku Kalisza. Są to: Maksymilian Unger z Szamotuł, Roman Schmidt z Krotoszyń, Stefan Nowak i Marian Maciejewski, pochodzący z Konina. Wszyscy dezerterzy byli w ubraniach więziennych. (kl.)

Z POZNAŃSKIEGO

— *** GOSTYŃ.** (Otwarcie Uniwersytetu Ludowego). W ubiegłą niedzielę nastąpiło tutaj otwarcie Uniwersytetu Ludowego — Rolnego. Na uroczystości przemówił insp. Wadowski, podkreślając wielkie znaczenie tej instytucji, poczem życzenia składał p. burmistrz Krawczyk. Regulamin, obowiązujący wykładowców i słuchaczy, odczytał kierownik kursów p. Bartz. Uniwersytet, któremu życzyć należy jak najlepszego rozwoju, liczy obecnie 50 słuchaczy.

— *** KEPNO.** (Wśród działkowców). — Ostatnio odbyło się zebranie Tow. Ogródków Działkowych. Na czoło spraw wysunęła się kwestia wyborów do rady miejskiej. P. Fengler w krótkim, a treściwym zarysie przedstawił nową ordynację wyborczą. Z kolei p. prezes Pawlak apelował do zebranych, aby w dniu 26 bm. gremjalnie głosowali i to na listę, na której umieszczeni będą przedstawiciele ogródków działkowych. Jak się dowiadujemy, przedstawiciele ogródków działkowych figurują na liście Jedności Gospodarczo-Obywatelskiej, grupującej w sobie wszystkie niezależne żywioły obywatelskie miasta Kepna.

— (Wieczornica). 21 bm. o godz. 19.30 w auli państw. gimnazjum urządził Tow. Polsko-Czechosłowacki uroczysty wieczór, celem uczczenia 15 rocznicy odzyskania Niepodległości przez Republikę Czechosłowacką. Po wieczornicy przewidziane jest walne zebranie towarzystwa.

— *** LESZNO.** (Wypadek). Podczas polowania postrzelono strumem w nogę naganacza Franciszka Adamczaka. Stan jego nie budzi obaw.

— (Rak ziemniaczany). W maj Krzyżewie stwierdzono zarażenie rakiem ziemniaczanym.

— (Kradzież). W starym zwierzyńcu skradziono dużą rynnę błazana.

— (Osobiste). Srebrne gody małżeńskie obchodzili w Świeciechowie pp. Stanisław i Ławniczakowie. Jubilat jest długoletnim sekretarzem Związku Inwalidów Wojennych.

— (Z karty żałobnej). W Lesznie zmarł po długich cierpieniach ogólnie znany i

Niebezpieczne szczepionki i wódka z eteru

W ostatnich dniach ujawniono w Poznaniu 2 afery, których rozmiary wykraczają daleko poza granice Poznania.

Przed kilkunastu dniami aresztowano w Poznaniu właściciela firmy „Argo” przy ul. Piotra Wawrzyniaka 5, Mieczysława Rychlickiego, jego narzeczoną, Marię Rzeszczyńską oraz dwie inne osoby. Okazało się, że Rychlicki oraz kilka innych wmieszanych w tę sprawę osób, rozpowszechniali surowice krajowego i zagranicznego pochodzenia. Były to szczepionki weterynaryjne np. przeciw różycy u świń, niekontrolowane naukowo ani też przez władze. Mogły one stawić raczej powód zachorzenia nierogacizny, gdyż skuteczność ich nie była wypróbowana ani też skontrolowana. Poza tem znaleziono przy rewizji większe ilości eteru niewiadomego pochodzenia, wreszcie wyrabiano tam również niekontrolowane preparaty lecznicze tak

zwane specyfikami z przymieszką opium i kokainy. W dużych ilościach znaleziono pszenicę zatrutą arsenikiem i strychniną, używaną do tępienia szczurów wyrabianą jednak bez zezwolenia władz.

Również osadzono w areszcie przed kilku dniami właściciela drogerji przy św. Marcynie 62, Maksymiljana Mrugowskiego za niedozwolony handel eterem etylowym. Mrugowski przy pomocy swego wspólnika, Marcina Gauzy z Poznania (ul. G. Wilda 30) ostatnio ul. Szwajcarska, którego też aresztowano, prowadził ożywiony handel eterem, preparowanym do picia. Ruchliwość Mrugowskiego i jego wspólnika była duża; rozmiary afery sięgają nie tylko poza granice miasta Poznania, ale także znacznie poza granice województwa poznańskiego, gdyż Mrugowski znany był z tego, że utrzymywał bardzo ożywione stosunki z żydowskimi handlarzami.

Niezwykłe koleje jednego procesu

Sprawa nadużyć przy budowie P. W. K. znalazła się ponownie na wókanckiej Sąd Apelacyjny. Na ławie oskarżonych zasiadli pp. Stanisław Wiliński, Oppeln-Brunikowski, Bilski J i Sartkowski. Historia tego procesu jest ciekawa. W pierwszej bowiem instancji oskarżonych uniewinniono. W związku z apelacją prokuratora skazał Sąd Apelacyjny w Poznaniu Bilskiego na pół roku, Oppeln-Brunikowskiego na 1 rok, pozostałych na 4 miesiące więzienia każdego. Z kolei oskarżeni odwołali się i od tego wyroku.

Sprawa oparła się o Sąd Najwyższy w Warszawie, który przekazał ją do ponownego rozpatrzenia przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu. W czwartek, 16 bm. wznowiono ten proces, jednakowoż przerwano go do 1 grudnia br., celem powołania dodatkowych świadków dowodowych i odwodowych.

Przewodniczył sędzia p. Frydlewicz

szanowany obywatel, p. Józef Skórzewski, em. naczelny sekretarz sądowy.

— (Samobójstwo). Z nieznanых przyczyn popełnił samobójstwo S. Smolnowicz.

— (Ruch przedwyborczy). Dotąd zgłoszono w związku z wyborami do rady miejskiej następujące listy: 1 — BBWR, 2 — Zw. Lokatorów i Sublokatorów, 3 — Chrześc. Nar. Lista Gospodarcza (NPR), 4 — Inwalidów Cywilnych Chrześc. Zjedn. Towarzystw, 5 — Chrześc.-Narodowe Koło Pracy Gospodarczej.

— *** MOSINA.** (Swój do swego!) Z dn. 1 bm. otworzyła w naszym mieście praktykę dentystyczną Żydówka Rachela Głowińska, wynajmując mieszkanie w domu p. Kleibra przy ul. Budzyńskiej 8. Miażdżąc nasze nie miało dotąd ani jednego Żyda, wobec czego Rachela Głowińska jest pierwszą reprezentantką Żydów w Mosinie. Społeczeństwo tutejsze, mamy nadzieję, będzie wytrwale pamiętało o zasadzie „Swój do swego!”

— *** OSTRÓW.** (Aresztowanie kwestarek). Ubiegłej niedzieli na terenie kościelnym zbierano ofiary na rodaków na obczyźnie. Policja kwestarki zaaresztowała. Po wyjaśnieniu sprawy przeprowadzono ks. proboszcza i kwestarki. (n.)

— *** PNIEWY.** (Przedstawienie). Niedawno utworzony żeński „Sokół” w Pniewach wystawił 12 bm. wesołą operetkę p. t. „Karnawał w Warszawie”. Liczne zgromadzona publiczność hojnymi oklaskami wynagrodziła wykonawców. Przygrywała orkiestra kółka muzycznego.

— *** PLESZEW.** (Teatr Narodowy). W ub. wtorek Teatr Narodowy pod dyr. p. Zbigniewa Szczerbowskiego wystawił w naszym mieście w sali Bursy Pracekta Kurkowego przedstawienie sensacyjnej sztuki p. t. „Kapitan z Koepenicku”. Teatr Narodowy osiągnął w naszym mieście nowy sukces i pełne uznanie publiczności.

— *** SKOKI.** (Z Towarzystwa Przemysłowców). Na ostatnim zebraniu Towarzystwa Przemysłowców prezes p. Stefaniak referował rozporządzenie o izbach rzemieślniczych, poczem na ten temat wywodziła się ożywiona dyskusja. W dalszym ciągu p. Stefaniak zdał sprawozdanie z nadzwyczajnego zjazdu delegatów Związku Tow. Przemysłowców i Rzemieślników w Poznaniu w dniu 12 bm. Z kolei uchwalono wybór trzech kandydatów z grona przemysłowców do rady nadzorczej przy szkole dokształcającej, mianowicie wybrano pp. Stefaniaka, Szalową i Gościńskiego.

— *** WRZEŚNIA.** (Zwolnienie aresztowanych). Aresztowani w dniu 12 bm. w związku z awanturą „strzelecką” A. Króczyński oraz dwaj członkowie Z. M. N. pp. F. Kręglewski i M. Machyński zostali wypuszczeni na wolność dnia 14 bm. po upływie 48 godzin.

Z BYDGOSZCZY

Ze Stow. Techników. W piątek 17 b. m. odbędzie się w lokalu Stow. Techników przy ul. Cieszkowskiego 4 zebranie, na którym p. dyr. inż. Zaremba wygłosi referat n. t.: „Korozje kotłów parowych i ich zwalczanie”.

— **Wielki bazar jesienny,** zorganizowany we wtorek przez komitet budowy Domu Katolickiego parafji św. Trójcy, cieszył się ogromnym powodzeniem. Niewątpliwie na cel budowy Domu Katolickiego wpłynęła poważniejsza kwota. — Również wielkie powodzenie miała wenta Tow. Wincetego 4 Paulo parafji ks. ks. Misjonarzy na Bielawkach, urządzona w środę w sali Re-sursy Kupieckiej.

— **Tablica pamiątkowa.** Umieszczoną z okazji uroczystości ku czci Sobieskiego i Batorego prowizoryczną tablicę pamiątkową zdjęto obecnie z frontonu kościoła Kłarysek. Artystki rzeźbiarze Gajewski i Triebler kończą już swoje dzieło i w krótkim czasie na murach kościoła zawisnie tablica marmurowa w obramowaniu brązowym, z dwiema brązowymi plaketami (Batorego i Sobieskiego) oraz z herbem m. Bydgoszczy.

— **Znowu barbarzyńskie wycinanie drzew.** Kilka tygodni temu podnieśliśmy alarm z powodu wycinania przez zarząd bydgoskich Młynów Państwowych pięknych drzew na wyspie Młyńskiej. Na skutek tego alarmu i zabiegów władz miejskich wstrzymano wycinanie, a pastwą siekiery padło tylko kilkanaście koron starych wierz nad Brdą. Obecnie znowu wzięto się do cięcia drzew, tym razem od strony miasta. Nie potrzebujemy tłumaczyć, że usunięcie pięknego starodrzewu z nad rzeki w tym właśnie punkcie oszczędzi w sposób niemożliwy ten piękny i jedyny w swoim rodzaju zakątek.

— **Z Tow. Przemysłowców — Rzemieślnicze-go.** W poniedziałek 20 bm. w sali Pod Lwem odbędzie się zebranie. Program zebrania przewiduje w pierwszej części omówienie spraw zawodowych i organizacyjnych z referatem prof. Lipczyńskiego, oraz w drugiej, omówienie zagadnień samorządowych i wyborczych z referatem red. Fiedlera.

— **Nowa premjera.** W sobotę 18 bm. wchodzi na repertuar bydgoskiego Teatru Miejskiego znany dramat Gabrieli Zapolskiej pt. „Tamten”. Próby tej sztuki pod kierownictwem Niewiarowicza dobiegają końca. Nową oprawę sceniczną przygotowuje dekorator teatru art. mal. Hawrylikiewicz.

— **Pożar.** W środę około godz. 8 rano na ulicy Ruskiej, powstał na poddaszu z powodu wadliwej budowy komina pożar. Wezwana straż pożarna wkrótce ugasiła pożar. Straty wynoszą paręset złotych.

— **Kradzieże.** Franciszkowi Szymkowiakowi, (ul. Szczecińska 8), skradziono podczas nadawania listów w I urzędzie pocztowym 60 zł. — Wojciechowi Mudrynowi Gdańska 76, wyciągnięto z kieszeni podczas libacji w pewnym domu 120 zł. — Ludwikowi Kreczmerowi (Pomorska 57), skradziono z podwórza Kasy Chorych rower.

— **Nagle zasłabnięcie.** We wtorek około godz. 2 po południu zasłabła na dworcu niejaką Franciszka Kielkowska. Zawezwane Pogotowie Ratunkowe odwoziło ją do szpitala Diakonisk.

— **Wybiecie szyby wystawowej.** Kupiec Feliks Sobieski zgłosił w policji, że nieznanymi sprawcy wybiłi w jego składzie okno wystawowe.

— **Dziury aptek:** Od 13 — 19 listopada apteka Pod Niedźwiedziem (ul. Niedźwiedzia) i apteka Pod Koroną (ul. Dworcowa).

Cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Bydgoszczy

w dniu 16. 11. 1933 r.

Warunek: handel hurt. łac. wag. dost. bież. za 100 kg w złotych:

Ceny transakcyjne: jęczmień przem. 10 tonn par Bydgoszcz 14,75, otręby żytnie 10 tonn par Bydgoszcz 13,00.

Ceny orientacyjne: żyto pszenica, jęczmiona bez zmiany; mak niebieski 58,00—60,00.

Reszta notowań bez zmiany

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 647 tonn, pszenicy 165 tonn, jęczmienia przem. 349 tonn, owsa 55 tonn, maki żytniej 15 tonn pszennej 39 tonn, otrab żytniej 54 tonn, rochu Viktr. 10 tonn, peluski 52 tonn, wyki 30 tonn, koniczyzny szwedzkiej 10 tonn, rzepaku 10 tonn, seradeli 65 tonn, makuchu 15 tonn, wytlóków suszonych 15 tonn, ziemniaków fabrycznych 45 tonn.

Z POMORZA

— *** GDYNIA.** (Finansista francuski w Gdyni). Dnia 14 bm. rano przyjechał z Warszawy do Gdyni bawiący obecnie w Polsce p. Streiff z Paryża, przedstawiciel „Credit Lyonnais” jednego z najpoważniejszych prywatnych banków francuskich. P. Streiff w towarzystwie dyrektora oddziału Banku Polskiego w Gdyni p. Marcickiewicza złożył wizytę dyrektorowi Urzędu Morskiego, a następnie odwiedził port oraz wszystkie urządzenia portowe. Podczas zwiedzania wszelkich wyjaśnień udzielał dyr. inż. St. Łęgowski.

— (Z żałobnej karty). 13 bm. zmarł nagle na udar serca inż. Józef van Baaren z firmy Ackermann van Baaren. Zmarły był jednocześnie wicekonsulem holenderskim w Gdyni.

— (Przedstawiciele handlu sowieckiego w Gdyni). Dnia 14 bm. przyjechali do Gdyni przedstawiciele handlu zagranicznego („Torgpredtwa”) dyr. Burchanow oraz Szapiro, celem zbadania możliwości kierowania transportów drogą morską z Sowieców do Polski oraz z Polski do Sowieców przez porty Leningrad i Gdynię. Goście sowieccy odbyli konferencję z dyrektorem Urzędu Morskiego, a następnie zwiedzili port, magazyny i urządzenia przeładunkowe.

— (Nieszczęśliwy wypadek na motorowcu szwedzkim). Na redzie portu gdyńskiego podczas zarzucania kotwicy ze szwedzkiego motorowca „Lisa”, łańcuch pociągnął za sobą leżącą obok stałową linę, która zaplątała się o nogę kapitana statku Carla Dohlberga. Kapitan Dohlberg wskutek tego doznał skomplikowanego złamania nogi poniżej kolana. Motorówka pilotowa przewiozła rannego do Kapitanatu Portu a wezwana karetka pogotowia odwoziła go natychmiast do szpitala św. Wincetego, gdzie pozostanie na kuracji przez dłuższy okres czasu.

— *** STAROGARD.** (Nieszczęśliwy wypadek). Córka rolnika Gornowicza z Marwila, poganiając konie przy maneżu potknęła się i wpadła w tryby. Po zatrzymaniu wyciągnięto już tylko zmasakrowane zwłoki 10-letniej dziewczynki.

Z ŁODZI

— **Dwaj drukarze komunistyczni skazani.** W związku z wystąpieniami komunistycznymi w czasie strajku powszechnego wótkniarzy, policja, prowadząc dochodzenie, wkradła dnia 22 kwietnia do mieszkanka Czesława Bogdańskiego przy ul. Okrzei 23, gdzie zastała go przy odbijaniu na powielaczu odezwy.

Skonfiskowano powielacz, kilkaset gotowych odezwy, farby, rękopisy itd. Równocześnie przeprowadzono rewizję w mieszkaniu Adama Bródki, pomocnika Bogdańskiego. Znaleziono tam odezwy i notatki. Oba aresztowano.

W dniu wczorajszym sąd okręgowy w Łodzi po rozpoznaniu sprawy skazał 35-letniego Czesława Bogdańskiego na 4 lata więzienia, a Adama Bródkę na 1 rok więzienia.

— **Dygnitarze z Funduszu Pracy.** Do Łodzi przybyli prezes Funduszu Pracy, b. minister Czesław Klarner i nac. dyrektor Funduszu Pracy pos. Madejski. Odbędą oni konferencję w Urzędzie Wojew. oraz w zarządzie miasta, zlustrową roboty kanalizacyjne i zapoznają się z zamierzeniami samorządu na rok 1934.

Wizyta wzbudziła powszechne zainteresowanie, od niej bowiem zależy wysokość kredytów, a co zatem rozmiar robót.

— **Fatalny wypadek samochodowy** miał miejsce na rogu ulicy Rzgowskiej i Nowozarzewskiej. Przechodząca tamże 8-letnia Chysia Krybus, córka handlarza, zamieszkała przy ul. Nowozarzewskiej 2, najechana została przez samochód elektryczny łódzkiej, prowadzony przez szofera Mar-ana Adamskiego i doznała złamania nogi, wstrząsu mózgu oraz innych ciężkich uszkodzeń.

Ranna opatrzyło pogotowie ratunkowe i przewiozło w stanie groźnym do szpitala Anny Marji. Szofera pociągnęła policja do odpowiedzialności karnej.

— **Zamach samobójczy.** W mieszkaniu własnym przy ulicy Asnyka 45, usiłował pozbawić się życia w sposób niezmiernie

oryginalny bezrobotny 32-letni Józef Marciniak. Pozostając bez pracy i środków do życia, Marciniak postanowił popełnić samobójstwo i pozostawiając sam w mieszkaniu spreparował mieszaninę sublimatu oraz drobno sproszkowanego szkła i zażył.

Niepomyślny stan w przemyśle włókienniczym. Tydzień bieżący przyniósł pewne ożywienie w przemyśle włókienniczym z racji oziębiającego, co wywołało zapotrzebowanie na zimowe materiały. Mimo to ceny spadły, przy transakcjach za gotówkę 80 — 85 proc. Spowodowane to zostało znacznym pogorszeniem się wypłacalności przedewszystkiem klientów zamiejscowej, w szczególności zaś małopolskiej, ze Lwowa, Tarnowa, Przemyśla, Stanisławowa, skąd nadeszły wiadomości o szeregu upadłościach, poważnych firm, mocno zaangażowanych z przemysłem włókienniczym łódzkim.

Narazie nie spowodowało to zachwiania się firm łódzkich, jednak trudności płatnicze z konieczności wpłyną na wypłacalność miejscową.

— Czy przedłużony zostanie kartel przędzalniczy? Zrzeszenie producentów przędz bawełnianej w Łodzi (kartel) dnia 17 bm. w pierwszym oraz 21. bm. w drugim terminie zwołuje walne zgromadzenie członków, przyczem poza budżetem na rok 1934/35 najwyższe zainteresowanie w sprawach przemysłowych wzbudziła sprawa zawarcia nowej umowy o przedłużeniu kartelu przedziału i regulowania produkcji przędzy na dalszy okres.

Z ŁÓDZKIEGO

— KALISZ. (Akademja ku czci św. Stanisława Kostki). W Domu Młodzieży przy ul. 3 Maja w pracach przygotowawczych do obchodów w dniu Święta Młodzieży okolicznościowej akademii ku czci swego patrona, św. Stanisława. Program akademii która odbędzie się 19 bm. prze widuje obok produkcji wokalnych, obrazek sceniczny z życia św. Młodzieniaszki — (Czarna kawa). W niedzielę, dnia 19 bm. o godz. 17 odbędzie się dancing — czarna kawa w restauracji „Europa” na rzecz Tow. Dobroczynności i ochrony „Ognisko”.

— PIOTRKÓW TRYB. (Świetlica dla bezrobotnych). Wzorem innych miast polskich wyłonił się w Piotrkowie projekt utworzenia świetlicy dla bezrobotnych naszego miasta.

— (Wstrzymanie robót publicznych). W roku bieżącym zarząd miejski w Piotrkowie otrzymał z funduszu pracy 425 000 zł na zatrudnienie bezrobotnych. Rozpoczęte za te pieniądze roboty prowadzone będą tylko do 1 grudnia rb., poczem zostanie zwolnionych z pracy około 1 100 robotników. Roboty publiczne mają być wznowione dopiero wczesną wiosną.

— (Nagle zgony). 14 bm. zmarł nagle w swym mieszkaniu dozorca domu przy ul. Słowackiego 106, Banaszewski — Podobny wypadek wydarzył się tego samego dnia w hali targowej. Jedną z handlujących, Przyłęcką, zaślabiła nagle. Chorą przewieziono do najbliższego szpitala kasy chorych, gdzie jednak mimo natychmiastowej pomocy zmarła. Lekarz w obu wypadkach skonstatował zgon na skutek wady sercowej.

— RADOMSKO. (Z sali sądowej). — Sąd okręgowy w Piotrkowie na sesji wyjazdowej w Radomsku rozpatrywał w dn. 14 i 15 bm. sprawę Józefa Galy, Antoniego Koćwiny, Władysława Badanki, Marka Omyńskiego, oskarżonych o to, że w grudniu ub. roku skradli z pociągu towarowego 10 beczek oleju mineralnego. Sąd po przesłuchaniu 28 świadków skazał trzech oskarżonych każdego na 2 lata więzienia, a jednego, Badankę, na rok więzienia.

Tenże sąd rozpatrywał sprawę mieszczaninów Radomskiego Romana Zygalskiego, Wacława Jarosza, Michała Martyniaka i Stanisława Madeja, oskarżonych o kradzież biżuterii i telefonu w mieszkaniu p. Marii Chomierówny. Sąd skazał trzech oskarżonych na rok więzienia i 100 zł grzywny, a Jarosza na dwa lata więzienia.

Najazd żydostwa na Buk

Z Boku donosi (bem): Na ostatni jarmark w ub. wtorek zjechała do Boku niebysza wprost ilość straganarzy żydowskich. Obszerny rynek zapchany był formalnie 300 przeszło straganami żydowskimi z Kalisza i Łodzi. Część straganarzy żydowskich wypakowała swoje towary po południu, kiedy już przestano pobierać opłaty postojowe, krzywdząc w ten sposób miasto.

Żydostwo coraz groźniej i natarczywiej pchać się poczyną na nasze jarmarki. Mimo nawoływań i ostróg, ludność wiejska zaopatruje się w zimowe zakupy u kupców żydowskich, niezdając sobie sprawy ze strat, jakie ponosi przez zakup tandety, pomijając już kwestję samoobrony społecznej przed zalewem żydowskim. Ze względu na zbliżającą się zimę kupujących było bardzo dużo to też Żydzi wywieźli chyba z naszego miasta wszystkie pieniądze. Przed odjazdem pobilo się krwawo kilku Żydów na tle konkurencji.

Prócz Żydów zjechały na jarmark również szajki złodziei kieszonkowych i blaszkarzy.

Listy gończe za buchalterem kasy chorych w Wągrówcu

Z Wągrówca donosi (wk): W Okr. Kasie Chorych w Wągrówcu wykryto nadużycia, których dopuścił się buchalter kasy, Dziembowski, zam. w Wągrówcu przy ul. Szewskiej. Na ślad nadużyć naprowadził urzędników kasy fakt, stwierdzony przez egzekutora, że pewna mleczarka z pow. obornickiego wpłaciła Dziembowskiemu

składkę w wysokości 300 zł, której ten w kasie nie złożył.

Jakie sumy sięgają nadużycia, nie wiadomo, a ustala je dopiero prowadzone dochodzenia.

Za Dziembowskim, który w ub. czwartek zaginął, rozesłano listy gończe.

Ujęcie sprawców napadu rabunkowego pod Inowrocławiem

Bandytów grozi sąd doraźny

Z Inowrocławia donosi (flor): Jak już donosiliśmy, udało się policji ująć sprawców napadu rabunkowego, dokonanego z bronią w rękę, na żonie kierownika mleczarni, Marii Palickiej, z Ośniszczewka, pod Inowrocławiem. Sprawcami napadu okazali się Antoni Podkowiński, lat 23, i Józef Podkowiński, lat 18, z Gniewkowa w pow. inowrocławskim, którzy trudnili się ogrodnictwem.

Liczni świadkowie obciążają Podkowińskich swymi zeznaniami, podając, że już dawno przedtem chwalili

się, że dokonają napadu rabunkowego. Plan, według których napad miał być przeprowadzony, pokrywają się w zupełności z ostatnim napadem rabunkowym na mleczarkę. Rabusiów oddawiono do więzienia w Inowrocławiu.

Dochodzenia prowadzi się w trybie doraźnym, gdyż sprawcy napadu odpowiadają będą za swą zbrodnię przed sądem doraźnym.

Nadużycie w magistracie piotrkowskim

Z Piotrkowa donosi (sk.): W roku 1930 w wydziale drogowym piotrkowskiego magistratu zatrudnieni byli bezrobotni, którzy pobierali wynagrodzenie z funduszu dla bezrobotnych. Gdy urzędnik magistracki, sporządzający tygodniowe wykazy płac dla robotników, powołany został latem r. b. na ćwiczenia wojskowe zastąpili go inteligentniejsi z pośród bezrobotnych, którzy odtąd prowadzili całą kasowosć tego przedsiębiorstwa. Dodać należy, że sumy, które mieli dysponowali robotnicy, sięgały do 20 000 zł.

Jeden z robotników, Ignacy Kałuża, sporządzając listy płacy, wypisywał większe sumy, przywłaszczając sobie

nadwyżki. Niektórzy z bezrobotnych zauważyli, że podpisują odbiór sumy większej od tej, którą dostawali do ręki, w obawie jednak o utratę zajęcia nie podnosili z tego powodu kwestii.

Dopiero po skończeniu prac robotnik Józef Kondęj zwrócił się do kierownika wydz. drogowego, inż. Ustaszewskiego, donosząc mu o wszystkich. Przeprowadzona rewizja potwierdziła zeznania robotnika i wykazała, że Kałuża przywłaszczył sobie około 350 zł.

Sprawa oparła się o sąd i Kałuża skazany został na łączną karę więzienia przez 8 miesięcy, przyczem wykonanie kary zawieszono na lat 3.

Tajemniczy napad rabunkowy pod Łodzią

Z Łodzi donosi (z): Na szosie pod Zgierzem w odległości 4 kilometrów od miasta przy wsi Dąbrówka 3 bandytów napadło powracającego z Piatku handlarza Stanisława Wojdę zamieszkałego w Zgierz, przy ul. Parczewskiej 6.

Bandyci ubrani byli w palta z podniesionymi kołnierzami i mieli czapki nasunięte na oczy. Dwóch rzuciło się na Wojdę, żądając pieniędzy trzeci za-

trzymał konie. Uzbrojeni byli w łomy żelazne i noże.

Gdy Wojda odpowiedział, że nie ma pieniędzy, związali go, zrewidowali i zrabowali 3 zł 75 gr., oraz różne drobniactwa poczem zbiegli.

Mimo obław sprawców dotychczas nie ujęto. Poszukiwania policji w okolicznych lasach trwają w dalszym ciągu.

Unieszkodliwienie szajki przemytników

Z Łodzi donosi (z): Sąd Okręgowy w Łodzi rozpoznawał sprawę Józefa Morawskiego (Smugowala), Jerzego Kagalskiego (Pabjanicka 45) i Nikodema Lipowskiego, oskarżonych o zorganizowanie specjalnej szajki przemytniczej.

W początku 1931 roku komisariat Straży Granicznej w Łodzi w drodze poufnej ustalił, że trzej wyżej wymienieni wspólnie przemycają z Berlina w pociągach pośpiesznych różne towary do Łodzi i Warszawy.

Wydelegowani specjalnie w tym celu na granicę funkcjonariusze komisariatu w skrytce pod buforami wagonu, w pociągu Parvż — Warszawa na stacji w Zbąszyniu wydobyli 50 kg. tytoniu pochodzenia niemieckiego. Narazie nie ustalono ustalić czyją własnością jest tytoń albowiem przemytnicy przeznaczenie nie zbliżali się do skrytki.

Na stacji w Poznaniu funkcjonariusze komisariatu Straży Granicznej z Łodzi zwrócili uwagę na znanych im już Kagalskiego i Lipowskiego, którzy wysiedli z trzema pustymi walizkami. Kagalskiego i Lipowskiego obserwowano w drodze aż do samej Łodzi i usta-

lono, że utrzymują oni kontakt z licznymi odsprzedawcami przemytu.

Dłuższe i żmudne dochodzenie doprowadziło do zebrania dowodów winy wszystkich trzech przemytników, jako też do konfiskaty przemytu. Ustalono, że Morawski i Kagalski posiadali paszporty zagraniczne i jeździli do Niemiec, skąd wysyłali przemyt, który na terenie Łodzi lub Warszawy rozprzedsdawał Lipowski. Ten ostatni wyjeżdżał do Poznania lub Ostrowa i w drodze wybierał przemytowane towary ze skrytek.

Na rozprawie żaden z oskarżonych do winy się nie przyznał. Morawski wyjaśnił, że jeździł zagranicę na kurację. Kagalski, iż jeździł do Berlina, by wyuczyć się specjalnej metody produkowania octu winnego. Lipowski zaś, że do Poznania i okolicy jeździł po likieri, które tam są znacznie tańsze.

Sąd po przeprowadzeniu rozprawy uznał ich winnymi przemywania towarów i skazał każdego na 3 miesiące aresztu i 78.200 zł grzywny z zamianą w razie nieściągalności na 1 rok aresztu.

Ciekawy proces

Z Łodzi donosi (z): W kwietniu r. b. ogromnego rozgłosu nabrała sprawa ówczesnego radnego miejskiego p. Gustawa Ewald (Zamenhofa 17), któremu nauczycielka żydowska Marjem

Kustin w dzienniku żydowskim, wychodzącym w języku polskim w Łodzi, zarzuciła obrazę Marszałka Piłsudskiego przez wyrażenie się „Wasz ważny Josele broni was, ale nie wam

to nie pomoże”.

Incydent ten miał miejsce w dniu 24 kwietnia br. na posiedzeniu komisji szkolnej, której przewodniczącym był radny Ewald. Kustinowa, która również była obecna, zwróciła uwagę Ewaldowi, iż wymierza rodzicom żydowskim zbyt surowe kary za nieposyłanie dzieci do szkoły.

Kustinowa powiedziała, że pod rządami Marzałka Piłsudskiego każdy obywatel czuje się pewnie i Żydzi nie mają obaw.

W tym momencie padły ze strony Ewalda słowa, które następnie posłużyły jako podstawa oskarżenia. Żydowska nauczycielka dodała od siebie słowo „ważny” zmieniając treść obelżywego zdania na „Wasz ważny Josele” i opublikowała to w prasie.

W związku z tem Ewald został aresztowany, a po trzech tygodniach zwolniony za kaucją. Sąd grodzki w Łodzi po rozpoznaniu sprawy skazał go na 4 miesiące aresztu, uznając go winnym wypowiedzenia pod adresem Marszałka Piłsudskiego rozniewnie obraźliwych słów „wasz Josele”. Stwierdzono przytem na przewodzie, że słowo „ważny” było dodane przez żydowską nauczycielkę.

Z tej też racji obrońca oskarżonego, adw. Brzeziński, wskazał w swym przemówieniu, że to właściwie Kustinowa winna odpowiadać, albowiem pierwsza świadomie przekreśliła zdanie podane do publicznej wiadomości za pośrednictwem prasy.

Sąd okręgowy w Łodzi wyrok sądu grodzkiego również zatwierdził, natomiast Sąd Najwyższy, do którego wniósł kasację obrońca adw. Brzeziński uchylił po rozpoznaniu sprawy wyrok sądu okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia sądowi okręgowemu w Łodzi.

Sąd Najwyższy uznał wywody obrońcy, że wyrażenie „Wasz Josele” jest zdrobniałym oznaczeniem imienia Józef w języku żydowskim i nie może z tej racji być uważane za obraźliwe, jak również nie może stanowić podstawy do oskarżenia o obrazę fakt stwierdzenia opieki nad Żydami ze strony rządu obecnego, w którym ministrem spraw wojskowych jest Marszałek Piłsudski, albowiem stanowi to dodatnie cechy tegoż rządu.

Sprawa ta stanowi obecnie punkt kulminacyjny zainteresowania całego społeczeństwa łódzkiego, albowiem za kulisami jej rozgrywa się walka mniejszości niemieckiej z Żydami.

Zjazd duchowieństwa

Związku Kapłanów „Unitas” na Archidiecezję Gnieźnieńską i Poznańską odbędzie się w czwartek, 23 bm. o g. 15.15 na sali Drukarni i Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 22, I. p.

Zgon ofiary tajemniczego wypadku

Z Piotrkowa donosi (sk.): 11 b. m. na torze kolejowym w pobliżu Budek znaleziono nieprzytomną kobietę lat około 30 z potłuczoną głową i zmiażdżonymi stopami obu nóg. Przewieziono ją do szpitala św. Trójcy w Piotrkowie, gdzie 14 b. m. zmarła, nie odzyskawszy przytomności. Fakt ten niezmiernie utrudnia dochodzenia policyjne. Po mieście krąży pogłoski, jakoby została ona wyrzucona z pociągu. Narazie zdołano tylko ustalić, że zmarła była służącą z Piotrkowa i nazywała się Ewa Zajac.

O zwrot domu popów

Z Piotrkowa donosi (sk.): Trwający już od dłuższego czasu spór pomiędzy piotrkowską parafą prawosławną a Skarbem państwa o zwrot t. zw. „domu popów”, w którym obecnie mieści się pow. komenda policji, znalazł wreszcie swój epilog w wydziale cywilnym tut. sądu okręgowego. Wyrok w tej sprawie został ogłoszony 14 b. m. po poł. Sąd pretensje tutejszej parafii prawosławnej oddalił. W imieniu skarbu państwa występował dziekan palestry piotrkowskiej, adw. Dobrosław Kley-na.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Z. F. 10 zł — Wincenty Sarna, Poznań, 1 zł — A. Fuhrmannowa, Krotoszyn 10 zł — Razem z poprzednio pokwitowanymi 78.50 zł.

JARMARKI

— KRZYWIŃ. Jarmark na konie, bydło i trzodę chlewną 22 bm.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

PIĘDZIESIĘCIOLECIE WIELKIEGO POLSKIEGO ODKRYCIA

Donosiliśmy pokrótce o obchodzie, jaki urządził w niedzielę nasz Uniwersytet oraz poznański oddział Polskiego Towarzystwa Fizycznego, aby uczcić półwiecznicę rocznicy skroplenia powietrza przez prof. Wróblewskiego i Olszewskiego w Krakowie. Z uroczystością tą łączy się druga, bardziej domowa ale ważna, mianowicie dziesięciolecie pracy, jakie święci poznański oddział Towarzystwa Fizycznego.

Na obchodzie, który odbędzie się w niedzielę, dnia 19 bm. w Auli Uniwersytetu o godz. 12, odczyt o skropleniu powietrza wygłosi prof. dr. Pęczalski, dyrektor Zakładu Fizyki Teoretycznej. Przemówienia wypowiedzą J. M. Rektor Uniwersytetu, przedstawiciel Uniwersytetu praskiego Karol prof. dr. V. Dolejszek, który w tym celu do Poznania przybywa, przedstawiciel Ministerstwa Oświecenia Publicznego oraz przewodniczący oddziału poznań-

skiego Polskiego Tow. Fizycznego.

Nazajutrz, 20 b. m. w sali Śniadeczych w Coll. Medicum przy ul. Fredry wygłosił prof. dr. Dolejszek na zaproszenie Poznańskiego Oddziału Polskiego Tow. Fizycznego odczyt pt. „Ultra mekko X zażeni” (w języku czeskim). Drugi odczyt wygłosił prof. Dolejszek w Zakładzie Fizyki Teoretycznej, już wyłącznie dla osób pracujących naukowo.

Wreszcie 21 bm. o godz. 19 w sali Śniadeczych Coll. Medicum odbędzie się zebranie, urządzone przez poznański oddział Polskiego Tow. Fizycznego a poświęcone nauczaniu fizyki. Referat o systemie nauczania fizyki w nowym gimnazjum wygłosił dr. Gawecki, instruktor Ministerstwa Oświecenia, zaś mag. Jan Cepuch, master of arts Columbia Uniwersytetu, będzie mówił o kierunkach nauczania w amerykańskich szkołach średnich.

NAUKA

O dawnych naszych archiwach wydal pracę dr. Józef Siemieniński dyrektor Archiwum Głównego w Warszawie, p. t. „Przewodnik po archiwach polskich — I Archiwum dawnej Rzeczypospolitej”. W zwięzłym zarysie podał jakie władze i urzędy znajdowały się w naszych archiwach, jaką mamy sieć archiwalną, poczem omówił dawne archiwalia. Jasne i treściwe wywody stanowią dla pracowników naukowych cenny nabytek przy studiach w archiwach. Mogą oni zapoznać się z ogólnym charakterem akt i mają wiadomości gdzie czego szukać. Warto zaznaczyć że praca ta ukazała się jednocześnie w języku francuskim. (J. St.)

Z Pol. Akademii Umiejętności. Wydział historyczno-filozoficzny odbył posiedzenie z odczytami ks. prof. K. Michalskiego p. t. „Dwa paryskie akty potępienia tezy filozoficzno-teologicznych XIV w.” i dr. S. Mikuckiego n. t. „Krytyka autentyczności dokumentu w praktyce kancelarii monarszej i sądów polskich w wiekach średnich”.

LITERATURA

Tydzień Książki Polskiej. Na dni od 26 listopada do 3 grudnia r. b. wyznaczony został w całej Polsce Tydzień Propagandy Książki Polskiej. W stolicy działa Główny Komitet tego Tygodnia, w większych miastach utworzone zostały komitety wojewódzkie, a w mniejszych powiatowe i lokalne. W związku z Tygodniem Książki odbywać się będą wszędzie, a również w Poznaniu różne imprezy propagujące książkę polską. Aby uprzystępnienie nabywania książek szerokim sferom czytelnictwa Związek Wydawców obniży znacznie ceny księgarskie na starsze swe wydawnictwa.

TEATR

Co grają w Katowicach? Piszą nam z Katowic (ad): Teatr Polski wystawił krotkowił Nerza i Mayera „Moja głupia mamusia”. Przekładu dokonał Emil Zegadłowicz, obecnie dramaturg teatru Polskiego, reżyserował p. Biesiadzki. Sztuka miała powodzenie, Teatr nasz grał w Bytomiu Wincentego Rapackiego „Odsiecz Wiednia”. Widzowie polscy przybyli bardzo licznie, zajęć żadnych nie było.

KTO MA MATERJAŁY DO TAJNEGO NAUCZANIA W WIELKOPOLSCIE?

Z redakcji „Wici Wielkopolskich” otrzymujemy list pp. Bogdana i Janusza Deresiewiczów, którzy zwracają się do społeczeństwa wielkopolskiego z prośbą o dostarczenie materiałów, mogących posłużyć do opracowania dzieł o tajnym szkolnictwie polskiego w Wielkopolsce.

Tajne nauczanie języka, dzieł i literatury polskiej było czynnikiem kulturalno-politycznym o ogromnej wadze, której komentować nie trzeba. Tymczasem nie posiada ono jeszcze swojej historii, mimo że od odzyskania niepodległości upłynęło już lat piętnaście. PP. Deresiewiczowie zwracają się do wszystkich, którzy bądź udzielali tajnej nauki, bądź z niej korzystali, z prośbą o nadysłanie swoich wspomnień: wszystko co o tej pracy pamiętają, a to z podaniem nazwiska i adresu. Tak samo apelują do wszystkich pracowników regionalnych, znających stosunki w miejscu swej działalności, wszystkie zaś pisma wielkopolskie, zarówno poznańskie, jak prowincjonalne, proszą o przedrukowanie ich prośby i o poparcie jej ze swej strony.

Chcąc zabrać się do pracy jaknajrychlej, proszą pp. Deresiewiczów, aby materiały nadsyłano szybko, z ostatecznym terminem do 15 grudnia 1933. Kierować je należy pod adresem „Wici Wielkopolskiej”. Wrzesnia, ul. Poznańska nr. 6, z dopiskiem na kopercie „Tajne szkolnictwo”. Ewentualne zapytania można kierować pod adresem: Janusz Deresiewicz, Poznań, ul. Działuńskich nr. 7, m. 14. Dokumenty, na życzenia, będą po zużyciu zwró-

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Sztuka polska w Moskwie. Katalog wystawy sztuki polskiej która odbędzie się w Moskwie w gmachu galerii Treiakovskiej, obejmuje 165 obrazów 50 rzeźb i 31 tkanin artystycznych z „Ladu”. Komisarzem wystawy jest prof. Jarocki z Krakowa.

PLASTYKA W POZNANIU

Odbijająca się u Przyjaciół Sztuk Pięknych wystawę prac prof. Józefa Pankiewicza poprzedziliśmy, jak sobie czytelnicy przypominają, rzutem oka na istotę jego sztuki. W następnym Dziale zamieścimy sprawozdanie, napisane przez naszego stałego referenta plastyki, prof. J. Mrozińskiego. Jest ono opracowane z tym samym co zwykle celem, t. j. ma ułatwić widzowi dostęp do malarstwa treści dzieł wystawionych i uprzystępnić to, co osiągnąć było zamiarem twórcy. Mamy nadzieję, że przyjrzenie się dziełom Pankiewicza z takim „przewodnikiem” w ręku ułatwi naszym czytelnikom pogłębienie wrażeń jakich dostarcza ta wysoce interesująca wystawa.

„Polski Gdańsk”. W ostatnim zeszycie „Ilustracji Polskiej” znajdujemy pod tym tytułem artykuł, przynoszący kilka ciekawych kartek z przeszłości pierwszego portu Rzeczypospolitej. Nawiązuje artykuł do odbywającej się obecnie w Muzeum Wielkopolskim wystawy starej grafiki gdańskiej. Specjalną uwagę poświęca autor artykułu postaci Krzysztofa Arciszewskiego, którego mało znana podobizna znajduje się na wystawie. Szkicuje ciekawy życiorys tego słynnego na obu półkulach podróżnika i wojownika z XVII wieku, podaje główne daty z jego życia i opisuje najważniejsze czyny. Artykuł ilustrowany jest bogato sztychami, znajdującymi się na wystawie. Jest tu m. in. portret Władysława IV, sztychowany przez W. Hondiusa, Arciszewskiego — przez nieznanego sztycharza gdańskiego, dalej sztych, przedstawiający projekt fajerwerku na cześć Jana III, sztych Mateusza Deuscha, stare widoki Gdańska z postaciami Polaków i mieszczan gdańskich w strojach z XVII wieku. (tk)

cone. Informacje należy pisać po jednej stronie kartki, aby ułatwić porządkowanie materiału. Nazwiska, miejscowości i t. d. trzeba pisać jak najwyraźniej i z bliższymi określeniami.

Prośbę powyższą kładziemy na sercu naszym czytelnikom, popierając ją od siebie jaknajusilniej. Dział Kultury i Sztuki „Kurjera Poznańskiego” pierwszy zapoczątkował stałą propagandę wielkopolskiego regionalizmu i jedyny w prasie poznańskiej poświęca mu stałą rubrykę, w której znajdują uwzględnienie wszystkie ważniejsze zdarzenia z tego zakresu. Byłbyśmy niezmiernie radzi, gdyby nasze pośrednictwo przyczyniło się do spisania dzieł o tajnym szkolnictwie w Wielkopolsce, które dla naszego regionu było tak ważnym czynnikiem narodowym i kulturalnym.

Pisma nadesłane

„Linja”. Nr 1-2-3-4-5. Front ogólny. Głos poezji idącej (1931-1933) pod redakcją Jalu Kurka. Adr. Red. Kraków, Jagiellońska 20.

„Kultura i Wychowanie”. Nr. 1. Treść: B. Suchodolski: „O wychowaniu”. — S. Hessen: „Istota i znaczenie poglądu na świat”. — S. Szuman: „Cierpienia światopoglądowe młodzieży”. — Z. Lempiński: „Oblicze duchowe wieku XIX”. — R. Dybowski: „Amerykanizm”. — S. Szober: „Człowiek współczesny w zwierciadle języka”. — A. Chetnik: „Muzea regionalne”. — K. Wyka: „Norwid jako poeta kultury”. — Adres Red. Warszawa, ul. Bracka 18.

PO ZGONIE LEMAŃSKIEGO

Zakończył życie nieodżałowanej pamięci pisarz: śp. Jan Lemański. Urodzony w Płocku 1866 r. poeta mazo-wiecki, mieszkał całe życie w Warszawie, pracując w biurach na utrzymanie — i pisał wiersze. Prawnikiem był z wykształcenia, mógł być adwokatem, jak jego brat, ale skupiona wewnętrznie jego natura bała się ekspansji; wolał spokój, dający możliwość igrania w świecie wyobraźni. Jako poeta dojrzał w atmosferze Młodej Polski, której ambasadą od przelotu stuleci była w Warszawie „Chimera”. Wcześniej już, od r. 1896. ogłaszał swoje bajki w „Głosie” ale na szerokie wody literatury wypłynął w owym wydawnictwie Z. Przesmyckiego.

Zajął w literaturze stanowisko bajkopisarza. „Bajki” wydane w Warszawie 1902 r. postawiły go od razu w rzędzie najpierwszych poetów. Olśnił przepychem słowa, satyrycznym humorem i mistrzostwem formy. Odrodził bajkę, przebijając ją z wypłowiałej opończy moralu w książęce szaty artysty. Powodowały w świat za pierwszym tomikiem następne, długim szeregiem. Były tam wiersze i proza naprzemian: „Proza ironiczna” w 1904, „Rozmowy” — 1905, „Ofiara królowej” oraz „Nowenna” w 1906 r., „Prawo własności” 1909, „Baśni o prawdzie” 1910, a w r. 1911 cztery tomy, w 1912 i 1916 po jednym, w r. 1920 — pięć tomów; ostatnie ukazały się „Prawo mężczyzny” 1922 r. i bajki powojenne pt. „Toast” w r. 1923.

Odtąd, zajęty pracą na służbie państwowej, milczał, wsłuchany niespokojnie w coraz słabszy motor serca. W gwiazdę Lemańskiego wpatrywali się bacznie obserwatorzy krytyki literackiej. Zanim przyjdzie czas na monografię o tym poecie, mało znanym w młodszym pokoleniu, można się dowiedzieć o nim ciekawych rzeczy z krótkich rozpraw krytycznych Wl. Jabłonowskiego („Rozprawy i wrażenia literackie” 1908), Feldmana („Piśmiennictwo”, III), J. Lorentowicza („Młoda Polska”, III), A. Nowaczyńskiego („Wczasy literackie”), Z. Dębickiego („Portrety”, I), Z. L. Zaleskiego („Twórca i dzieło”), Miriama („Pro arte”).

Ale przeczytajmy sami parę bajek Lemańskiego. Otóż zóraw spotyka się z wolem i uraga mu swoją polotnością poetycką i uniwersalizmem. Przecież był w Asyrii niegdyś byki skrzydlate, a wy —

Plugiem wam tylko włożyć niemrawem cielskiem w zagonie! Gnoj wam na podściół i czarna skipa!

Wół słuchał i coraz niżej ciężka się schyla głowa i usiłuje przekonać zórawa, że nie potrzeba szukać obcych krajów, bo u siebie najlepiej. A zresztą, powiada, jeśli ci tak dobrze w obcych krajach, to czemu powracasz. A zóraw:

— Wracam, ponieważ tutaj wasza wiosna... ponieważ... E, co tu gadać...

I tu następuje spowiedź tęsknot zórawich i prześliczny opis wiosny polskiej.

Cały w tej bajce Lemański, w którym był i wół i zóraw. Tak samo całe życie tęsknił za czemś nieznanym, a miłość przykuwała go do znanego. Darmo się rwał.

Podobna jest fabuła prześlicznej bajki o Lilji wodnej. Znajdziemy tam wszystko: i pejzaż, i lirykę, i moral, i dramat. Osobny dramat: Lilja wodna (wśród grzązeli), urodzona z Nenufarów, Szczupak, Lin ospaluch, Pływak, Rak, Ważka. Lilja pod wodą ma do czynienia z rybami:

Spoglądała na te ryby
Półna trwogi i tęsknoty,
Rosnąć w górę, gdzie ją złoty
Blask przynęcał wodnej szyby.
Aż w majowe młode rano
Pak liljowy z ciemnej toni
Na powierzchnię się wyloni
Nowa, jasna, niespodziana.

Tu poznała się z Pływakiem, który „tnie na lustrze wód zygzaki” i tego zapytuje, „co to w górę tak się płoni”:

Tam, uważasz, rośnie słońce,
Taki kwiat, co promieniście
Zwiesza ku nam złote liście,
Których w wodzie macza końce.

Opowiada samochwalec, że się zna blisko z tym kwiatem. Lilja poznaje Ważkę:

Lśniła w tym słonecznym świecie
Barw mieniących się igraszka
Diamentowo - skrzydła Ważka
Rozkochała się w jej kwiecie...

Ważka wabi Lilję tam, „gdzie pachną łaki, miedze kwitną”. Lilja pragnie wyrwać się z bagna, ulega więc pokusom. Pływak sprowadza Raka, który „kleszczami przeciął, przetrzął Lilji pień rodzinny”. Popłynęła z wodą, Ważka wabi ją w przestwór, ale daremnie: Lilja już bezwładna i martwa.

Ni spoczynku, ni przystani
Nie mający kwiat tulaczy,
Rychło, rychło zwiadł z rozpacz —
Tak to bywa, proszę pani.

Lemański, jak widzimy, przekroczył w bajce granice świata zwierzęcego. Cały kosmos mówi ludzkim językiem. Weźmy dla przykładu prześliczny „Nokturn”. Zaczyna się od przeżabawnej rozmowy psów z księżyce. Cała zgraja ujada na księżyc, a ten, którego łączy z ziemią jakaś kosmiczna miłość, puszcza to ujadanie mimo uszów i miłośnie stroi ziemię. Prześliczny następuje opis czarodziejskich sztuk księżycia, przypominający księżycowe noce Słowackiego („Sen srebrny Salomei”):

A kiedy nocna cisza w nim żalost podsyca
Wtedy ziemską szatę
Jęj okłania;
W srebrne ją opony
Marzenia stroi.
Aż mu załśni majestatem.
Oto dom z gliny lepiący
Stoi ziemski.
Jak proch widny mu z wybrzeży;
Oto ze ścian ścieka lama,
Mieniąca się od pozłoty;
Oto dach tam leży, jak głowa
W koronie, w której lśnienie tkwią grotły
Strzeliste i ptonie
Licha nad nią gałązka drzewiny
I zda się berłem...

Nie mogę się powstrzymać od przytoczenia przykładu, jakie ten satyryk miał ambicje kunsztu jubilerskiego. Oto jego sonet „Mur” (gdzieś we Włoszech widziany) z podwójnymi rymami, zawierającym strofy z tej i z drugiej strony wiersza, utwór, robiący wrażenie starej broszy ażurowej, sadzonej kamieniami.

Turyście lanknemu — w skwar — ogrodów woni,
Ustroni altan, zdrojów ciekących perłście,
Symfonji boskiej szmer rzucając palm okiście
I wniście Kakeus wskazuje kołcem dłoni.

Śpią, czy stłumiła śmierć tu głosy, gdzie
w beczynie
Pinie drzemia, na mur legł zwój omdlałych
pnaczy?...
Jedynie żywy zdroj tu nie przez szczyrby
saczy
I — rączy — topić ją za mur, do morza
płyne.

Zaciszy jest tu chłódność upieczona z cieni;
Jest w niszzy zielonawy satyr, skryty w bluszczu,
Cyprysy, jak mnichowie, stoją umyśleni
I pluszczę zdroj w cysternie, ciekący przez rysy.
Za murem morze wbiega raz po raz w skały
nyże,
Lazurem wód uderzy i ścieka po żwirze.

Winien jestem Lemańskiemu wiele dobrych chwil z czasów „Głosu” gdzie począł pisywać. Z melancholikiem tym, a jednak miłym towarzyszem spędziłem wiele godzin w redakcji lub u Loursa dawnego na Marszałkowskiej, gdzie siadywała redakcja nasza, a stałymi gośćmi byli Lemański, Reymont i po powrocie Żeromski. Celował dowcipem i lubił się śmiać, ale śmiał się cicho, odwracając głowę, jak dziewczęta wiejskie robią przez wstydlwość, pijąc wódkę. Wstydlził się swej wesołości. W sercu był smutny.

Tych parę słów pobieżnych piszę w tym celu, aby szerszy ogół zwrócił się myślą ku świeżej moziłce poety, który życiem swoim nasze zdołał i chwały literaturze przysporzył. Niech się rozweleli ta smutna mogiła kwiatem naszej wdzięczności.

Zygmunt Wasilewski.
Warszawa.

Książki nadesłane

X. Leonard Kurpisz: „Kronika kościołów chodziejskich”. Chodzież, 1933. Nakł. autora.

„Organizacja centralnych władz administracyjnych”. Warszawa 1933. Materiały Komisji dla Usprawnienia Administracji Publicznej.

Jan Brękowski: „W drugiej osobie”. Poezje. Biblioteki „a r” tom 4. Ks. Józef Janiszewski: „Ofiary Demona”. Obrazek dramatyczny w dwóch odsłonach. Miejsce Piastowe, 1933. Wyd. Tow. Św. Michała Archaniola.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Udział karteli w gospodarstwie polskim

Wiemy ogólnikowo, że przemysł polski jest w znacznym stopniu skartelizowany. Ale jaki jest udział karteli w działalności przemysłowej na rynku polskim — tego doniedawna nie wiedzieliśmy. Coprawda dr. Roger Battaglia w swej głośnej pracy o „Zagadnieniu kartelizacji w Polsce” (Warszawa 1932 r.) dokonał obliczenia stosunku wartości obrotów po cenach kartelowych do obrotów po cenach wolnych, jednak wielu niezależnych publicystów odnosiło się do obliczeń p. Battaglii z wielką rezerwą. Bowiem autor cytowanej pracy znany jest jako zwolennik kartelizacji, w związku z czym imputowano mu zamiar pomniejszenia znaczenia karteli w życiu gospodarczym Polski. Okazuje się obecnie, że jednak dane dr. Battaglii są wysoce prawdopodobne.

Mianowicie znalazł się drugi autor: p. Michał Kalecki, który podjął się zadania zbadania roli karteli w gospodarstwie polskim i wynik swoich dochodzeń opublikował w „Pracach Instytutu Badania Konjunktury Gospodarczych i Cen” (II, 3). Pan Kalecki stwierdza, że produkcja skartelizowana stanowi około 37 proc. produkcji wielko- i średnio-przemysłowej, przeznaczanej na rynek wewnętrzny. Produkcja skartelizowana wykazuje duży stopień koncentracji: 83% tej produkcji przypada na 8 karteli (węgiel, żelazo, przedsiębiorstwa bawełniane, cukier, juta, papier, cement, przedsięb. niemieckie czesankowe). Na pozostałych 48 karteli przypada zaledwie 17% produkcji skartelizowanej (czyli zaledwie 6,3% ogólnej produkcji na rynek wewnętrzny).

P. Michał Kalecki obliczył nadto udział monopolu państwowych w produkcji na rynek wewnętrzny. Wynosi on 3,9% (monopol spirytusowy — 0,4, tytoniowy — 2,5, solny — 0,6, zapalczony — 0,4%).

Tak więc, sumując, widzimy, że produkcja „monopolistyczna” sięga 40 proc. ogólnej produkcji przemysłowej na rynek krajowy. Z tego znów przypada 1/10 na monopole państwowe, a 9/10 na kartele. Natomiast przemysł nieskartelizowany zaspakajają potrzeby wewnętrzne w 50 procentach.

Cyfrы powyższe pokrywają się z wynikami obliczeń p. dr. Battaglii. Tylko że ten autor rozszerzył bardzo podstawę swojego obliczenia i uwzględnił w swoim rachunku również i inne czynniki, mianowicie dodatkowo: 1) wartość sprzedaży wewnętrznej dóbr rolniczych oraz 2) wartość „usług” państwa, jako przedsiębiorcy, tj. wartość „usług” kolei, poczty itd.

Dr. Battaglia doszedł do wniosku, że w Polsce ogólny stosunek masy dóbr i usług związanych (monopolowych i kartelowych) wynosi coś niżej 24%. Na państwo samo przypada z tego 13,4%, na prywatną kartelizację coś ponad 10%.

Z tego stanu rzeczy dr. Battaglia skwapliwie wysnuwa wniosek, że obniżki cen, dotyczące tylko 10% ogólnej masy dóbr i usług, mogą mieć na ogół znikomy wpływ na zwiększenie zbytu skartelizowanych artykułów, albowiem nie mogą „wpłynąć w dość wydajnej mierze na zwiększenie siły kupna, reprezentowanej przez 90% ogólnej wartości i usług”.

Panu Battaglii trzeba przyznać, że swoją tezę potrafił przedstawić w sposób zgrabny i efektowny. Niemniej faktem pozostaje, że ceny 40% krajowej produkcji przemysłowej kształtują się w warunkach sztucznych, w ramach sztywnych, co musi ujemnie się odbijać nie tylko na konsumencie, lecz również na dynamice rozwojowej i samouzdrawiającej przemysłu polskiego.

(k) Stan zatrudnienia w przemyśle włókienniczym. Na podstawie danych uzyskanych w Zw. Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim, stan zatrudnienia w wielkim przemyśle włókienniczym w okresie od dn. 23—29 października r. b. przedstawia się następująco: W wielkim przemyśle bawełnianym w 32 fabrykach pracowało ogółem 39 800 robotników, co w porównaniu z okresem poprzedzającym wykazuje spadek uruchomienia o 700 robotników, zaś w wielkim przemyśle wełnianym w 21 fabrykach było zatrudnionych 13 400 robotników co stanowi również spadek zatrudnionych o około 100 robotników.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) Odpowiedzialność ekspedytora z tytułu podatku przemysłowego. Sąd Najwyższy rozważał kwestję zastosowania do ekspedytora, który przyjął na skład cudzy towar, następującej zasady prawnej: „Państwowy podatek przemysłowy korzysta z ustawowego pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku ruchomego należącego do przedsiębiorstwa, obłożonego tym podatkiem, bez względu na to, czy ruchomości takie są własnością płatnika, czy też osób trzecich”. Sąd Najwyższy podkreślił, że w myśl przytoczonej zasady prawnej, majątek musi należeć do przedsiębiorstwa obłożonego podatkiem, za należący zaś do przedsiębiorstwa uważać należy ten majątek, który się w nim znajduje i którym ono obraca. Ekspedytor nie handluje towarami, które przyjmuje na skład. Nie wolno mu bowiem temi towarami obracać. Musi on je tylko starannie przechowywać. Towary te przeto nie należą do przedsiębiorstwa ekspedytora, a zatem nie odpowiadają za podatek przemysłowy, przypadający do przedsiębiorstwa ekspedytoryjnego. Decyzja Sądu Najwyższego jest bardzo ważna, nie naraża bowiem na niebezpieczeństwo zleceniodawców, posługujących się ekspedytorami przy magazynowaniu towarów. (l)

Z KRAJU

(k) Niemieckie plotki o moratorium w Polsce. Sensacyjna, ale, jak przypuszczamy, bezpodstawa i wręcz bałamutna wiadomość o przygotowaniu jakoby ogłoszeniu w Polsce moratorium dla długów, zaciągniętych przez przemysł, któreby obejmowało również długi zagraniczne, zamieszcza „Vossische Ztg.” Pismo to snuje swe przypuszczenia w związku z projektowaną akcją oddłużenia przemysłu. Ponieważ przemysł polski jest zadłużony głównie zagranicą, pismo wnioskuje, że należy liczyć się z ogłoszeniem moratorium dla długów zagranicznych i obawia się, że krok taki ma m. in. na celu spolszczenie przedsiębiorstw przemysłowych na polskim G. Śląsku, pracujących w głównej mierze z kapitałem niemieckim. Z całego ujęcia notatki wynika, że mamy tu do czynienia z nieprzebiegającą w środkach akcją niemiecką dla podjęcia kredytu polskiego zagranicą.

(k) Zmniejszenie obciążenia przy spadku pokrycia. W ciągu pierwszej dekady listopada zapas złota powiększył się o przeszło 0,1 milj. zł. do 474,2 milj. zł. Wzrost również o 3,7 milj. zł. stan pieniędzy zagranicznych i dewiz i wynosi obecnie 90,0 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów obniżyła się o 12,8 milj. zł. do 809,1 milj. zł., przyczem pożyczki, zabezpieczone zastawami zmniejszyły się o 10,2 milj. zł. do 76,8 milj. zł., a portfel wekslowy o 4,4 milj. zł. do 682,0 milj. zł., natomiast portfel biletów skarbowych zdyskontowanych wzrósł o 1,8 milj. zł. do 50,3 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu, po stosunkowo znacznym spadku na ultimo października, powiększył się w ciągu ubiegłej dekady o 5,4 milj. zł. do 46,4 milj. zł. Pozycja „inne aktywa” wzrosła o 4,5 milj. zł. do 176,1 milj. zł., natomiast pozycja „inne pasywa” obniżyła się o 3,1 milj. zł. do 319,0 milj. zł. Natomiast płatne zobowiązania zwiększyły się o 54,7 milj. zł. do 233,4 milj. zł., przyczem wzrost nastąpił na rachunkach żywych kas państwowych, jak i prywatnych rachunkach żywych oraz na pozycji „inne rachunki”. Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian na poszczególnych rachunkach — obniżył się o 50,5 milj. zł. do sumy 995,8 milj. zł. Pokrycie statutowe wskutek wzrostu natychmiast płatnych zobowiązań lekko się obniżyło, mianowicie z 42,14 proc. do 41,99 proc., przekraczając normę statutową o 12 punktów.

(k) Rejestracja wierzytelności polskich w Niemczech. Wskutek zarządzeń rządu Rzeszy niemieckiej znaczna ilość wierzytelności obywateli polskich została uwięziona w Niemczech; wierzytelności te dla naszego gospodarstwa społecznego stanowią poważne kwoty. Celem zebrania danych, ilustrujących zarówno wysokość, jak i rodzaj uwięzionych wierzytelności, oraz celem dokonania rejestracji i segregacji tych wierzytelności, utworzony został komitet dla spraw wierzytelności obywateli polskich w Niemczech. W związku z powyższym komitet wzywa, aby wszyscy obywatele polscy, którzy z jakiegokolwiek tytułu mają uwięzione w Niemczech jakieś wierzytelności, zarejestrowali je we własnym interesie, możliwie jak najrychlej, w komitecie, mieszczącym się w lokalu Stowarzyszenia Kupców Polskich — Warszawa, Zielona 50, gdzie otrzymać można również odpowiedni kwestionariusz.

(k) Import bekonów do Anglii zredukowany. Jak wynika z doniesień otrzymanych z Londynu przez organizację przemysłu bekonowego, ograniczenie importu bekonów do Anglii wynosi nie 16 proc. jak było projektowane początkowo,

ale 10,6 proc. Ograniczenie to weszło w życie z dniem 10. b. m., na mocy specjalnego rozporządzenia rządu brytyjskiego. Udział Polski w ogólnym kontyngencie został utrzymany w poprzednim stosunku i wynosi 9,53 proc. całości. Wobec redukcji ogólnej jednak dostawy do Anglii spadną do ilości 45,5 tysięcy centnarów na okres czterotygodniowy. Należy zaznaczyć, że w chwili wprowadzenia po raz pierwszy przez rząd brytyjski kontyngentów bekonowych Polska miała prawo wywozić do Anglii ilość prawie podwójnie większą, bo przeszło 80 tysięcy centnarów w okresie czterotygodniowym. Cyfra ta przytem nie obejmowała szynek peklowanych w puszkach, które obecnie zostały wliczone do kontyngentu. W dniach najbliższych odbędzie się zebranie rady Polskiego Związku Bekonowego, na którym zostanie omówiona sytuacja taka wytworzyła się w wyniku wprowadzonych przez Anglię silnych ograniczeń importu bekonów.

(k) O reorganizacji Polskiej Komisji Węglowej. Do Katowic wyjechał dyr. departamentu górniczo-hutniczego w min. przemysłu i handlu p. Peché, który ma za zadanie przeprowadzenie rozmów w sprawie organizacji przemysłu węglowego, gdyż jak wiadomo, istniejąca dotąd Polska Konwencja Węglowa stanęła pod znakiem zapytania wskutek uciążliwych warunków dla zorganizowanych u niej przemysłowców węglowych. Dyr. Peché wysłucha opinij zainteresowanych, na jakich zasadach miałyby być zorganizowana nowa konwencja. O ileby przemysłowcy węglowi nie doszli do porozumienia w tej sprawie rząd na podstawie specjalnej ustawy może przystąpić do stworzenia przymusowej organizacji przemysłu węglowego, co jest rzekomo konieczne ze względu na utrzymanie eksportu. O wyniku rozmów dyrektora Pechégo dowiemy się za kilka dni.

(k) Zbiór ziemniaków w Wielkopolsce i na Pomorzu. Według informacji uzyskanych od sfer rolniczych, plony ziemniaków są niższe od przeciętnych średnich. Jakkolwiek na glebach ciężkich, zbiory wypadły lepiej od zeszłorocznych, to w przeważnej części na glebach lekkich plony sadzeniaków nie dopisały, przyczem ziemniaki są w dość znacznym stopniu uszkodzone przez szkodniki zwierzęce.

(k) Ze Zw. Banków w Poznaniu. W dniach ostatnich odbyło się w Poznaniu walne zebranie poznańskiego oddziału Zw. Banków pod przewodnictwem dyr. M. Scheffsa. Po przyjęciu do zatwierdzającej wiadomości sprawozdania z rocznej działalności, przystąpiono do uzupełniających wyborów zarządu, w wyniku których na prezesa powołano p. Witolda Broniewskiego, dyr. Banku Zw. Spółek Zarobkowych, a na wiceprezesa p. M. Scheffsa, dyr. Banku Pozn. Ziemstwa Kredytowego. Sekretarjat Związku spoczywa nadal w rękach p. Jana Kuczyka. (ZA)

Z ZAGRANICY

(z) Poprawa w eksporcie szwajcarskim. Od kilku miesięcy zaznacza się wzrost ożywienia w eksporcie szwajcarskim, który uwydatnił się w bilansach miesięcznych. Ekspert wzrósł mianowicie z 64,5 w sierpniu r. b. na 71,4 we wrześniu i 77,2 milj. fr. szw. w październiku r. b., osiągając w ten sposób najwyższy stan za rok bieżący. Wynik październikowy wykazuje poprawę o 1,5 milj. w porównaniu z październikiem 1932 r. Dobrą konjunkturą cieszy się zwłaszcza eksport wyrobów chemicznych z okręgu bazylejskiego.

(z) Największe niemieckie zakłady samochodowe wracają w ręce rodziny Opel. Prasa niemiecka donosi, że toczą się pertraktacje między General Motors Comp., która przed kilku laty nabyła większość akcji zakładów Opela, a rodziną Opel, która pragnie odzyskać sprzedane wówczas udziały. Podobno rozmowy te są na dobrej drodze.

(z) Budowa wielkiej fabryki motorów w Z. S. R. W. W. Ufie budowana jest obecnie pierwsza wielka rosyjska fabryka motorów. Fabryka ta budować ma przy pracy na 2 zmiany 60 000 motorów rocznie. W późniejszych latach wprowadzone będą trzy zmiany i produkcja podniesiona będzie do 100 000 motorów rocznie. Fabryka uruchomiona ma być z początkiem r. 1935.

(z) Wojna celna francusko-brazylijska. W odpowiedzi na zarządzenia represyjne rządu brazylijskiego, na mocy których do importu towarów francuskich została zastosowana taryfa maksymalna, rząd francuski wydał dekret treści następującej: wszystkie towary pochodzenia brazylijskiego podlegają opłacie celnej dodatkowej, wynoszącej 100 proc. obowiązujących stawek taryfowych. Towary pochodzenia brazylijskiego, wolne od cła, podlegają opłacie równej wartości towaru.

(z) Ekspansja angielskiego handlu zagranicznego. W październiku r. b. przywóz do Anglii zwiększył się o 3,97 milj. f. szt. na 61,77 milj. f. szt., zaś wywóz wzrósł o 1,9 milj. do 34,13 milj. f. szt., osiągając najwyższy stan od kwietnia 1932 r.

(z) Szwajcaria zmniejsza swój deficyt budżetowy. W budżecie Konfederacji na rok 1934, ustalonym przez rząd szwajcarski, deficyt przewidziany jest na sumę 8,3

Dla jasnych i dla ciemnych włosów.

Głównie, a mimo to zupełnie nieszkodliwe dla włosów umyć głowy zapewni Pani shampoo Palmolive, gdyż do jego wyrobu służą tylko czyste, łagodne oleje roślinne. Przez używanie tego shampoo naskórek głowy staje się czysty i biały, włosy zaś miękkie, puszyste i pachnące. Shampoo Palmolive spełnia wobec włosów Pani dokładnie to samo dobroczynne zadanie, jakie mydło Palmolive spełnia wobec jej cery.

Każdy pakiet zawiera dwie torebki.

Colgate-Palmolive, Sp. z o.o.

PALMOLIVE SHAMPOO

40 gr.

Wyrób polski

ng 6 559

miliona franków, podczas gdy preliminarz na rok 1933 przewidywał deficyt w wysokości 67,7 milionów. Wydatki wyniosły 430,7 milj. franków, dochody — 422,4 miliony.

Z RYNKÓW NABIAŁU

Masło. Jak już wspominaliśmy w poprzednim sprawozdaniu rynkowym należało się na podstawie oficjalnych wiadomości obawiać rychłego wyczerpania tegorocznego kontyngentu na wywóz masła do Niemiec. Wiadomość ta została tymczasem potwierdzoną przez ministerstwo przemysłu i handlu, które zaświadczaniem wywozowemu już nie dysponuje. Mimo to na podstawie cyfr statystycznych oraz innych danych przypuszczać należy, że cały kontyngent 15 000 q jeszcze nie został zużyty, że natomiast na kilka tysięcy beczek znajduje się zaświadczanie u drobnych eksporterów, którzy zdolawszy je usunąć z pod kontroli organów kontrolujących, w szczególności Zakładów Badania Masła Eksportowego utworzyli sobie rezerwę zaświadczzeń ponad bieżące zapotrzebowanie. Jeśli w bieżącym roku z braku doświadczenia, nie da się usunąć niedomagań, spowodowanych tą egoistyczną metodą, to jednak w interesie ogółu mleczarstwa należy wyrazić życzenie i przekonać, że podział zaświadczanych kontyngentów na przyszły rok będzie podlegał baczniejszej kontroli, uniemożliwiającej tego rodzaju spekulacje.

Wobec sytuacji, wytworzonej powyżej przytoczonym stanem rzeczy, eksport masła do Niemiec ulec musiał natychmiastowej przerwie, a jednocześnie zaciążyć na spółdzielczych centralach handlowych obowiązek wynalezienia innych rynków zbytu. Mimo ciężkich warunków, wytworzonych różnorodnymi ograniczeniami dowozowymi, udało się skierować eksport na morskie rynki zbytu, odcinając temsamem rynek wewnętrzny. Temniejniejsza sytuacja pozostaje poważna, ponieważ istnieją zapasy masła solonego, których na wspomniane rynki wysłać nie można. W związku z tem winny się mleczarnie zastanowić do warunków wytworzonych nową sytuacją, dostarczając wylacznie masło niesolone nadające się na eksport. Ceny eksportowe wahają się od zł 3,20 — 3,30 za kg.

Rynek krajowy nie uległ jeszcze w ciągu okresu sprawozdawczego poważniejszej zmianom, jakkolwiek daje się już zauważyć pewne zainteresowanie dla zakupu masła przez główne centra konsumcyjne. Świadczy o tem również podwyższenie w dniu 14 bm. notowania komisji nabiałowej w Warszawie o 20 groszy na zł 3,50 za kg. loco Warszawa w drobnym hurcie. Mimo to obecny popyt ze strony centr konsumcyjnych nie absorbuje jeszcze całej podaży, wobec czego przy obecnym stanie rzeczy pewne nadwyżki produkcji w dalszym ciągu będzie trzeba kierować zagranicą.

Jajka. Za jajka przeświatlane płacono w dniu 13 bm. zł 130 do 135 za skrzynię 24-kopową. Hurtowa cena jaj gwarantowanej świeżości wynosi 1,55 — 1,60 za miedel. Podaż tego towaru nieznaczna. (Informacje Zw. Gosp. Spółdzielni Mlecz. w Poznaniu).

Pięć dzików w Kępnie

14 bm. zastrzeżił p. Wolko, członek Tow. Łowieckiego w Kępnie, na terenach obok parku miejskiego, 5 dzików - warchlaków. Dzik - maciora, acz postrzelona, zdołała uciec. Wypadek ten wzbudził w Kępnie łatwo zrozumiałą sensację, tembardziej, że lasy znajdują się w odległości od Kępna o 5 km. (Na zdjęciu zastrzelone dziki).

Dorado fok

Samotne, pierścieniem niebezpiecznych skał podwodnych otoczone, leżą wyspy Prybyłowskie w morzu Beringa. Mało zamieszkałe, wyspy te stanowią tereny na których rodzą i wychowują się fok, czyli psy morskie. Rząd amerykański, pod którego protektorem wyspy te pozostają, wywozi stąd rocznie 50.000 do 60.000 skór fok i puszcza je po wygarbowaniu na rynki.

Wrażenia swe z tego dorado fok pewien podróżnik amerykański opisuje następująco:

Parowiec rządowy przywiózł nas do St. George, największej wyspy archipelagu. Kiedy mineliśmy ostatni pierścień skał podwodnych, oczom naszym przedstawił się niezwykły widok. Tysiące, dziesiątki tysięcy fok harcowały w mialkiej wodzie nadbrzeżnej. Szczekając, skacząc i zanurzając się w wodzie, ożywiały one spokojne tutaj morze. Zazdrośnie pilnowały potężne byki, wyróżniające się potrójną wielkością, wesołych i zgrabnych samiec. Między skałami nadbrzeżnymi wylegiwały w słońcu niezliczone stada fok. Przewodnik opowiadał mi, że dawniej, jeszcze przed objęciem protektoratu przez rząd amerykański, tepiono masowo te zwierzęta, tak iż liczba ich skurczyła się do 300.000. Obecnie jest ich znowu około półtora miliona mimo rocznego uboju 50 do 60.000 sztuk. Międzynarodowe układy i zarządzenia ochronne uratowały fokę od zagłady.

Kiedy stada fok na wiosnę wracają do tych wysp z południowego Pacyfiku, najsilniejsze samce tworzą sobie haremy z 10 do 40 samic. Oczywiście nie odbywa się to bez zaciętych walk, i tylko samce zwycięskie dochodzą do szczęśliwego pożycia małżeńskiego. Zwyciężone w walce o samice zwierzęta pędzą wśród skał żywo samotnych i zgorzkniałych kawalerów. Okazało się, że uбице tych nadliczbowych samców nie wpływa na zmniejszenie się stad, tem mniej, że nie zabija się żadnej samicy. Ponieważ zaś samica rodzi młode

przez szesnaście lat rzędu, stada rosną bardzo szybko.

Na wybrzeżu, jak okiem sięgnąć, wszystkie miejsca zajęły haremy, przy czym każdy tworzy zamkniętą całość. Bez oznak obawy fok pozwoili nam się zbliżyć aż na kilkanaście kroków. Pośród swych wesoło bawiących się samic leżał dumny, potężny byk. Podparłszy się na przednich płetwach, przyglądał nam się, pomrukując, złowrogo gotów w każdej chwili do obrony swych praw.

W tem państwie fok panował wzorowy porządek. Za terenem haremów ciągnie się obszar neutralnych dla pozostałych mas Stare samce, jeźdźcomi kawalerowie i dorastająca młodź żyją tutaj obok siebie w najlepszej zgodzie. Teren ich jest nienaruszalny, ale też terytorjum haremowe jest pilnie strzeżone. Respektowanie wzajemnych granic idzie tak daleko, że z terenów neutralnych prowadzą osobne drogi do morza, ażeby nie zakłócać życia rodzinnego. Błada samcowi, któryby usiłował wtargnąć do jednego z haremów, walka na śmierć i życie byłaby nieunikniona.

Z masy nadliczbowej tych zwierząt ubija się corocznie w miesiącach kwietniu, maju i czerwcu przewidzianą liczbę zwierząt. Ażeby nie uszkodzić skór, zabija się zwierzęta kolbami. Skóry zdejmują się na miejscu, tłuszcz wytapia się również na wyspach. Dopiero, kiedy czas rui zbliża się ku końcowi, rozpoczyna się wolność i równość w tem państwie. Samice oczekują młodych, a wychudzone zupełnie samce udają się do miejsc zacisznych, by powetować dawno nie zaznany sen. Staranie o młode pozostawiają samicom, które też bardzo troskliwie niemi się opiekują.

Kiedy na jesieni następuje zmiana aury, gdy poczynają szaleć wichury zimowe i śnieg z lodem pokrywać zacznie wyspy, rozpoczyna się powrót milionów zwierząt na południe, aż do wybrzeży kalifornijskich.

W i P.

Najgłębsze szyby ziemne

Głębiej niż szyby kopalni węgla, zapuszczają się w ziemię szyby wiertnicze naftowe. Najgłębszy szyb wiertniczy, który jednakże nie dotarł do ropy ziemnej, znajduje się w Meksyku, w Alamo prowincji Vera Cruz. Dowiercono się tam przy pomocy świrdów parowych do głębokości 3328 m. W miejscowości Ventura w Kalifornii wywiercono szyb głębokości 3060 m, lecz i tutaj bez skutku. Natomiast znaleziono w innym miejscu pod Venturą ropę na głębokości 2961 m. Jest to najgłębiej położone źródło oleju ziemnego na świecie. Odbywające się obecnie wiercenia w Santa Barbara County (Stany Zjednoczone) doszły już do głębokości 3140 m, lecz jak dotąd bez rezultatu.

W i P.

Barwa i ciepło

Powszechnie nazywamy kolory ciemniejsze, jak niebieski i fioletowy zimnymi, podczas gdy kolory bliskie światłu słonecznemu, jak żółty i czerwony określamy jako ciepłe. To gatunkowanie kolorów z punktu widzenia uczuciowego ma także swoje uzasadnienie fizyczne. Wiemy dzisiaj, że krótkofalowe promienie fioletowe i ultrafioletowe mają głównie właściwości chemiczne, że natomiast długofalowe promienie czerwone i infraczerwone wydzielają ciepło. Jeżeli się posuwa cieplomierz przez widmo światła słonecznego w kierunku od koloru fioletowego do koloru czerwonego i poza ten kolor, stwierdzi się, że temperatura wzrasta w tym samym porządku, jak następują po sobie kolory. Najwyższą temperaturę stwierdza się w obrębie niewidzialnych dla oka promieni infraczerwonych.

Istnieje zatem niewątpliwie związek między barwą czerwoną a ciepłem Bar-

Z najnowszej mody paryskiej: Nadzwyczaj eleganci i efektowny kostium zimowy z ręcznie tkanego materiału wełnianego, koloru anturalnego; maly kolnierz, czapczka i mankiety rękawic z materji (imitacja bobrow); torbka sportowa na długim rzemieniu z materiału kostjumu.

S. F.

Pomysłowa zemsta opuszczonej Węgierki

Po rocznej znajomości i wzrastającej sympatii, uroczą mieszkankę Budapesztu Marica Olah nabrała przekonania, że Franczi Poeltre, młody sekretarz ministerstwa spraw zagranicznych, miał względem niej jak najpoważniejsze zamiary. Zaręczyli się też wkrótce, oznaczając nawet datę ślubu. Pewnego dnia, wracając w towarzystwie narzeczonego, szczęśliwa Marica spotkała na ulicy swą przyjaciółkę Blanę, córkę bogatego posiadziela ziemskiego, i przedstawiła jej swego przyszłego męża. Blanka nie posiadała wprawdzie urody Maricy, lecz miała zato wielki posąg, który skłonił młodzieńca do bliźszego zaznajomienia się z bogatą jedynaczką, z którą też, zrywając pierwsze zaręczyny, niebawem był już po słowie.

Opuszczona Marica, chcąc ukarać niewiernego, obmyśliła wówczas pomysłowy plan zemsty, który się jej zupełnie powiódł. Połączywszy się telefonicznie z niewiernym, oznajmiła mu, że musi się z nim rozmówić w ważnej bardzo sprawie. Przy spotkaniu Franczi przyznał, że jedynie warunki materialne i widoki wielkiej kariery skłoniły go do porzucenia jej, że ją jednak nadal kocha i tylko dla pieniędzy zamierzał poślubić Blanę.

— Jeśli tylko o to idzie — oświadczyła Marica — wszystko da się jeszcze naprawić, gdyż w tych dniach właśnie otrzymałam znaczny spadek. Zmarła we Wiedniu ciotka zapisała mi majątek 300 tysięcy pengó.

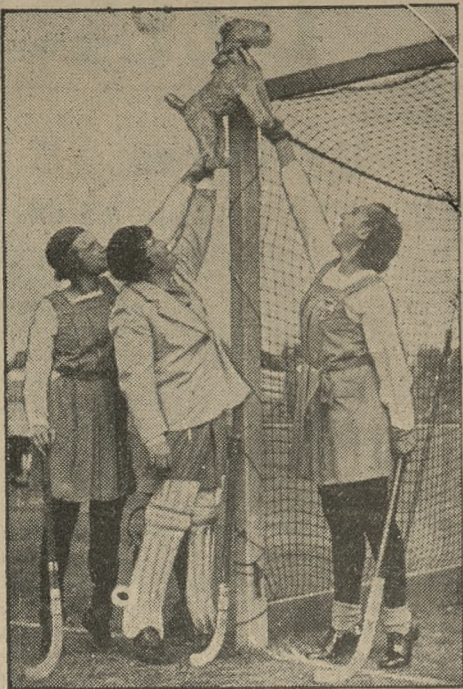
I pogardzona Marica tak umiejętnie odegrała swą rolę, że Franczi uwierzył jej słowem i zerwał z drugą narzeczoną. Gdy jednak była już pewna, że małżeństwo z rywalką nie dojdzie do skutku, sama również odpiliła nawróconego konkurenta. Sprawa ta oparła się o sąd, gdyż wyprowadzony w pole naręczony zaskarżył pannę Maricę, domagając się odszkodowania za zerwanie zaręczyn z bogatą dziedziczką. Sąd jednak oddalił jego skar-

gę, uważając, że domaganie się odszkodowania było wprost niemoralnem wystąpieniem niesłownego młodzieńca.

S. F.

Z najnowszej mody paryskiej: Czarny toczek aksamitny, model Eliane Mary.

Amerykańska drużyna hockey'owa żeńska jest bardzo przesadna i nie rozpoczyna nigdy zawodów, nie umieszcza poprzeczki swego fetysza, małego „Bully”, na bramce, by „pilnował” pilek. „Bully” jednak bywa kapryśny; ostatnio bowiem, mimo „straży na bramce” drużyna amerykańska przegrała do angielskiej w stosunku 2:1.

wa czerwona jest w widmie ciepła, fioletowa zimna. Kolory ciemne, jak np. niebieski i fioletowy, wchłaniają w siebie czyli absorbują promienie ciepłe, dlatego też szybciej się rozgrzewają, niż kolory żółty i czerwony. Każdy może się o tem z łatwością przekonać. Rurki szklane napełnia się płynami różnokolorowymi. Ażeby wypróbować różnicę między czarnym kolorem a białym, jedno z szkiełek napełnia się tuszem chińskim a drugie mlekiem i wystawia się na działanie promieni słonecznych. Przy mierzeniu temperatury okaże się, że tusz ogrzał się najsilniej, mleko najslabiej. Różnica temperatury wynosi aż do 9 stopni C.

Słuszne zatem jest, że w dni upalne ubieramy się w ubrania jasne, a nie ciemne. Oziębienie się poszczególnych kolorów następuje oczywiście w porządku odwrotnym. Kolor czarny ostudza się najszybciej, kolor biały najwolniej.

Podobne doświadczenie z czułością barw na ciepło, przeprowadzić można także na ciałach stałych. Papiery rozmaitych kolorów, zapalane światłem przez soczewkę, zapalają się w tym samym porządku w jakim rozgrzewają się płyny, a więc papier czarny zapali się najszybciej, biały najpóźniej. Stwierdzono także, że ciemny humus rozgrzewa się w słońcu szybciej niż jasna gleba wapenna. Fasola zaszczona w ziemi zmieszanej z sadzami, kiełkuje i rośnie szybciej, niż w zwyczajnej ziemi, ponieważ ciemna ziemia wchłania w siebie promienie słoneczne i więcej grzeje.

W i P.

TEATRY

Dziś przedstawienie po cenach popularnych

Dziś St. Moniuszki „Halka” z udziałem Marynowicz-Madejowej, Nochowicz, Łuczyńskim, Warchalewskim, Szpingerem, Urbanowiczem. Mazura oraz tańce góralskie odtańczą primaballerina Zofja Grabowska, kierownik choreograficzny M. Statkiewicz oraz corps de balet. Ceny popularne od 60 gr do 3 zł. Dyryguje kapelm. Stefan Barański.

W piątek na liczne żądanie powtórzona zostanie wesoła operetka „Palestrant”.

Salwy śmiechu w Teatrze Polskim

Wobec wielkiego powodzenia, jakie zdobyła sobie krotoczwila „On i jego sobowtór” grana będzie codziennie jeszcze do soboty. Salwy śmiechu jakie wybuchają co chwila i frenetyczne oklaski przy otwartej kurtynie, świadczą, że publiczność się nie nudzi.

Z Teatru Nowego

Dziś po raz ostatni sensacyjny reportaż Zihalyego „III piętro drzwi 17”, który trzyma widza od pierwszej do ostatniej sceny w nieustannym napięciu. Doskonałą obsadę stanowią pp. Sawicka, Kaden, Bystrzyński, Nowacki i inni w rolach głównych.

Wieczory artystyczne w I. K. S-ie

Od soboty 18-go listopada rozpoczyna w Instytucie Krzewienia Sztuki Plac Wolności 14a, swe gościnne występy świeżona artystka, scen warszawskich Hanka RUNOWIECKA. Doskonale parodje gwiazd warszawskich teatrów wypełnia wieczór sobotni i niedzielny. Początek o godzinie 9.30 wieczorem. „Bajki przy Kominku” w I. K. S.-ie.

dz 2133

Kto liczył najlepiej?

Rozstrzygnięcie filmowego konkursu „Kurjera Poznańskiego” i kinoteatru „Słońce” — Ile osób oglądało film „12 krzeseł”? Ostatni konkurs filmowy, rozpisany przez Redakcję naszego pisma wspólnie z Dyrekcją kina „Słońce”, wzbudził wśród szerokiego kręgu czytelników i bywalców kina zrozumiałe zainteresowanie. Do udziału w konkursie zachęcała zarówno duża ilość cennych nagród, wyznaczonych przez organizatorów konkursu, jak też chęć wypróbowania swoich zdolności do rozwiązywania zagadek. Jak wiadomo konkurs polegał na odgadnięciu, względnie przybliżeniu obliczeniu, ile osób oglądało film polsko - czeski p. t. „Dwanaście krzeseł” z Adolfem Dymką i Władysławem Buryką w rolach głównych, w największym i najwspanialszym kinoteatrze poznańskim „Słońce”. Czytelnicy naszego pisma licząc wzięli udział w konkursie, nadsyłając około dwóch tysięcy kopert z odpowiedziami na zapytanie konkursowe.

Celem rozstrzygnięcia konkursu zebrał się w dniu 10 listopada r. b. o godz. 17-tej w redakcji „Kurjera Poznańskiego” sąd konkursowy, złożony z pp. red. Czesława Kędzińskiego, red. Bohdana Danielewskiego, red. Tadeusza Kraszewskiego i dyr. Juliana Nowomiejskiego.

Na wstępie zanotowano protokółarnie podaną przez Dyrekcję kina „Słońce” dokładną liczbę osób, które odwiedziły kinoteatr na seansach filmu „Dwanaście krzeseł”. Liczba ta wynosiła

24 992 osób

Następnie przystąpiono do otwierania kopert i stwierdzania ważności. Jak wiadomo warunkiem było dołączenie odcinka biletu z kina „Słońce”, na jeden z seansów „Dwanaście krzeseł” oraz specjalnego kuponu, wyciętego z naszego pisma. Po sprawdzeniu okazało się, że liczba ważnych odpowiedzi wynosiła 884.

Po rozsegregowaniu odpowiedzi okazało się, że najbliższą liczbę rzeczywistej jest odpowiedź podająca przypuszczalną liczbę na 25 000 osób. Takich odpowiedzi było sześć. Nie przysługując więc nikomu pierwszeństwa postanowiono sześciu osobom, podającym taką odpowiedź przyznać do równego podziału sześć pierwszych nagród t. j. I — 50 zł, II — 20 zł, III — 10 zł, IV — 20 biletów gratisowych do kina „Słońce”, III — 15 i IV — 10 takich biletów. Ponieważ podział 80 zł i 45 biletów na sześć równych nagród narażał na pewne trudności, postanowiono, każdą z sześciu pierwszych nagród ustalić na 10 złotych i 8 gratisowych biletów do kina „Słońce”. Pozostałe 20 złotych postanowił Sąd Konkursowy przeznaczyć na cel dobroczynny, a mianowicie na fundusz zapomogowy dla wdów i sierot po zmarłych dziennikarzach. Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich. Brakujące

zaś 3 bilety do kina „Słońce” ofiarował dodatkowo p. dyr. J. Nowomiejski. W ten sposób po 10 złotych oraz po 8 biletów gratisowych do kinoteatru „Słońce” otrzymują pp:

St. Wilkams, ul. Sielska 13.
Anna Grzeszkowiak, ul. Gen. Kosińskiego 8
Jan Jesse, ul. Marsz. Focha 160.
Leon Konicki, ul. Dębicka 30
Zenon Rajewski, ul. Grunwaldzka 13.
Jan Nowacki, ul. Krauthofera 20 m. 1.
Nagrodę VII, VIII, IX i X po 5 złotych uzyskali:
Lucjan Politowicz, ul. Kolejowa 55.
H. Gryskówna, Tęczowa 16.
Lucja Adamska, Bukowska 33.
Maria Klukowska, Młyńska 2.
20 nagród książkowych uzyskali: Syl. Smurowa (Wenecjańska 11/12), Irena Retałaffówna (Prusa 2, m. 7), M. Blaszkiewicz (Nowa 7, m. 2), J. Pacholak (Zielona 3), B. Wagner (Zamkowa 5), K. Michałowski (Orzeszkowej 9/11), T. Koralewski (M. Garbary 5), R. Wiśniewski (Coll. Medicum), H. Naskrent (R. Jeżycki 1, m. 3), B. Wiśniewski (Dąbrowskiego 62), S. Kłosowski (Podgórska 14), K. Kabaciński (Szamarzewskiego 28), B. Gajewski (Naramowice) M. Wojciechowski (Chwaliszewo 6), J. Kaleciński (W. Z. Augusta 10, m. 11), S. Włodarczykówna (Fredry 3, m. 5), S. Paulowa (Rzeczypospolitej 9, m. 13), S. Lubieniecki (Libelta 13), M. Zimlak (Kościńskiego 3) i M. Krzyżaniakówna (P. Skargi 2).

70 nagród pocieszenia (wolne bilety do „Słońca”) otrzymali: W. Stróżyk, S. Grzeszkowiak, K. Linke, S. Radziński, K. Baumgart, K. Chelmińska, Z. Wierzbicka, Cz. Wiśniewska, L. Włodarski, Z. Tomyślakówna, I. Jeżewska, J. Grek, H. Kujawska, M. Gankowski, Z. Hajdasz, B. Linke, E. Melarski, K. Der, T. Kucza, Z. Sanferowa, S. Michałowski, M. Subiński, K. Lubieniecki, H. Jerzykówna, W. Karwińska, S. Beymowa, K. Pawlicki, M. Radomski, W. Wrzalik, W. Wojtkowski, W. Kłodziński, J. Paszlińska, J. Remiszewski, A. Szkudziński, S. Kuczanka, B. Kąkowski, A. Jeżewski, S. Kegel, P. Sikora, W. Krajniak, E. Paetz, A. Jezińska, S. Halczyńska, A. Wittig, Z. Goździkówna, I. Naskrent, L. Idziór, M. Łoczka, J. Stachowiak, Z. Krajniak, M. Die-ring, M. Kujawski, L. Łasiński, H. Dyszkantówna, Z. Jesse, S. Matuszewski, J. Chudziak, J. Małowna, Z. Cichońska, S. Magdziarek, F. Aleksandrowicz, E. Grabowski, W. Komiński, Z. Bayer, E. Chudziak, K. Baranowska, B. Nowacki, H. Nowacka, H. Kaczmarek, E. Laurentowska, B. Trzepió-ra, A. Grzesiński, K. Becker.

Laureaci konkursu zechcą się zgłosić do naszej Redakcji celem odebrania nagród w piątek, 17 listopada r. b. w godzinach od 11-tej do 13-tej.

alimentacji, należności Skarbu Państwa, oraz celem zaspokojenia roszczeń Skarbu Państwa z tytułu stosunku służbowego; w ustępie pierwszym tegoż artykułu zaznaczono, że potrącenia zarządzone już z uposażenia wojskowych zawodowych lub funkcjonariuszy pozostających w czynnej służbie, skutecznie się również z zaopatrzenia emerytalnego tych osób w przypadku przejścia ich w stan spoczynku. (OK.)

— K. V. M. Art. 6 punkt 2 ustawy z 25. 3. 33 o orderze wojennym „Virtuti Militari” postanawia, że Państwo zobowiązane jest dostarczyć kawalerom orderu „V. M.” pracy, zapewniającej im utrzymanie. Punkt 3 tegoż artykułu mówi o zaopatrzeniu kawalerów orderu, niezdolnych do pracy i nie mających odpowiedniego zaopatrzenia; mają oni otrzymać zaopatrzenie na podstawie ustawy z 11. 12. 1924 (Dz. U. 1925 nr. 2 poz. 12 — zmiana Dz. U. 1930 nr. 17 poz. 122). Przewidziane w tymże artykule rozporządzenie wykonawcze dotąd nie wyszło. (OK.)

— A. 23. Potrącenia z uposażenia i zaopatrzenia emerytalnego osób wojskowych oraz funkcjonariuszy państwowych w administracji wojskowej reguluje obwieszczenie Min. Spr. Wojsk. z 28. 6. 1933, ustalające jednolity tekst ustawy z 2. 4. 1925 o tych potrąceniach (Dz. U. z 28. 7. 1933 poz. 439). Ustawa w nowym brzmieniu obowiązuje od 1. 5. 1933. Potrącenia z uposażenia opierają się według art. 1 punkt b, pomiędzy in. na tytułach egzekucji sądowej zaopatrzonej klauzulą wykonalności, a według art. 3 punkt a nie mogą przekraczać 10 proc. uposażenia, o ile są dokonywane na podstawie tytułów egzekucji sądowej, zaś 30 proc., o ile mają za podstawę obowiązek alimentacji. Łączna suma potrąceń nie może przekraczać 1/5 części uposażenia, a w przypadkach obowiązku alimentacji 2/5 części. Potrącenia dokonywa się również z odpraw, natomiast pośmiertnie nie ulega potrąceniom. Art. 16 określa, że potrącenia zarządzone na podstawie niniejszej ustawy z uposażenia zawodowych wojskowych lub funkcjon. admin. wojsk., pozostających w czynnej służbie, skutecznie się również z zaopatrzenia emerytalnego w przypadku przejścia ich w stan spoczynku; natomiast z zaopatrzenia emerytalnego dokonywa się potrąceń tylko z tytułu alimentacji, należności Skarbu Państwa i celem zaspokojenia roszczeń skarbowych z tytułu stosunku służbowego. (OK.)

Zdrój Mieszczański?

dg 1802

— N. N. 200. Wymiar podatku od uposażeń służbowych jest ustalony ustawą o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. 1925 nr. 58 poz. 411 i uzupełnienia oraz zmiany). Podatek winien być potrącany pracownicy z zarobku przy każdej wypłacie przez pracodawcę (art. 109—119) i po myśli art. 112 ustawy powinien być wpłacany w urzędzie skarbowym najpóźniej w ciągu 7 dni po dokonaniu potrącenia wraz z dodatkami kryzysowym (Dz. U. 1931 — poz. 760). Zatem nie może co do tego podatku nastąpić przedawnienie wskutek braku wymiaru. (OK.)

— T. Z. Chrzastów. Należy zwrócić się z zażaleniem do ministra spraw wewnętrznych. (K.)

— P. Wanda Knastowa. Nie znamy się na tych sprawach. Prosimy poszukać odpowiedniej recepty w książce kucharskiej. (K.)

— Tadeusz. Wartość książeczki na 12 000 mk. wynosi 43 grosze, wartość 140 000 mk. około 5 zł. (K.)

RADJO

Piątek, dnia 17 listopada 1933 r.
Poznań (335 m) godz. 7.00 — 7.55 audycja poranna; godz. 11.30 — 11.45 tr. z Warszawy; godz. 11.45 program na dzień bieżący; godz. 11.50 wiadomości bieżące; godz. 11.57 sygnał czasu z Warszawy; godz. 12.05 tr. ze Lwowa i z Warszawy; godz. 13.20 płyty gramofonowe; godz. 13.59 sygnał czasu; godz. 14.32 notowania giełdy pien. zboż. towar. i cen targ. — wiadomości gospod. roln.; godz. 15.30 — 17.50 tr. z Warszawy; godz. 17.50 „Z nad krawędzi” (odczyt Brata Cezarego pt. „Radość ubogich”; godzina 18.00 odczyt z Warszawy; godz. 18.20 koncert solistów; wykonawcy: T. Wituski (fortepian), M. Paszkiet (skrzypce); godz. 19.00 program na dzień następny; godz. 19.05 rozmaitości; godz. 19.20 „Weekend” (Dokąd jechać w święta?) — wygłosił prof. J. Kilar-ski; godz. 19.25 — 19.55 tr. z Warszawy; godz. 20.00 — 22.40 tr. z Warszawy; godz. 22.40 sygnał czasu, płyty gramof.; godzina 23.00 wiadomości meteor. z Warszawy; godzina 23.05 — 23.30 d. c. muzyki z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 12.05 muzyka salonowa w wyk. ork. Tadeusza Serejskiego — (tr. ze Lwowa); godz. 15.55 utwory skrzypcowe z płyt; godz. 16.40 przegląd wydawnictw; godz. 16.55 drugi koncert z cyklu Muzyka Słowiańska poświęcony muzyce bułgarskiej: a) Pieśni ludowe w wyk. M. Orci-Wasilewskiej; b) Utwory fortepianowe Panscho Wladigerowa w wyk. kompozytora; godz. 17.50 „Rezultaty działalności urzędów rozejmowych”; godz. 18.00 odczyt; godz. 18.20 polki, walec, oberki, mazury i kujawiak z płyt; godz. 19.25 felieton aktualny; godz. 19.45 dziennik wieczorny; godz. 20.00 pogadanka muzyczna — prelegent St. Niewiadomski; godz. 20.15 koncert symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej, orkiestra filharmoniczna pod dyr. J. Hirensteina i Bolesław Kon — fort.; w przerwie około godz. 21.00 — 21.15 „Sprawa piszących kobiet” — wygł. p. Herminja Naglerowa (felieton literacki); godz. 22.40 wiadomości sportowe; godz. 22.50 zapomniane przeboje z płyt.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Suknia za 15 zł i 1.200 zł

Która gustowniejsza? Na wielkiej „Rewji Mód” „Feminy” w „Słońcu” 19-go 11.30 przed południem Dwie godziny korowodu modelek. — Atrakcje. — Niespodzianki dla P. T. Publiczności przy wejściu — wyjściu i podczas Rewji — Mąkowski konferensier ręczy za punktualne zakończenie Rewji o godz. 2-giej po południu. zg 20 472

Nie kupujcie krawatów

Marceli Dziennik na Rewji Mód Feminy w „Słońcu” zaopatrz Was obficie. — Rozdawać będzie Z. Mąkowski. zg 20 476

PRZYPOMINAMY

że Konkurs firmy Henryk Żak w Poznaniu cieszy się olbrzymim zainteresowaniem. Czytelnicy „Kurjera Poznańskiego” mogą jeszcze skorzystać z niebываłej okazji uzyskania pięknej nagrody. Konkurs kończy się dnia 4 grudnia i tylko do tego dnia doręczone utwory mogą korzystać z jednej z wyznaczonych 100 nagród.

dg 1444

SPORT

Pięściarstwo

O drużynowe mistrzostwo Polski. W niedzielę rozegrany będzie w Gdańsku mecz pomiędzy „Gedanią” a krakowskim „Wawelem”. Pierwszy mecz pomiędzy tymi dwiema drużynami zakończył się wynikiem remisowym 8:8, wobec tego zaszła potrzeba powtórzenia. (PAT)

Zawody międzynarodowe. Z początkiem grudnia odbędą się w Poznaniu (jak już donosiliśmy) ciekawe zawody międzynarodowe pomiędzy kombinowanymi zespołami „Neukelln” i „Hellas” a „Ösemką”, składającą się z pięściarzy „Dr. Błękitnej” i „Sokola”. W zespole berlińskim wystąpią m. in. w wadze piórkowej Arenz, mistrz Brandenburgii, który spotka się z Walkowiakiem z „Druż. Błękitnej”, w średniej Donner mistrz Niemiec stoczy walkę z Dankowskim z Sokola, a w półciężkiej Schiller mistrz Niemiec, mieć będzie za przeciwnika Przybylskiego z „Dr. Błękitnej”. (kom.)

Piłka nożna

Warszawa i Gdańsk. W sobotę piłkarska reprezentacja stolicy wyjeżdża na mecz do Gdańska. W skład reprezentacji weszli: Keller (Legia), Ziemiński (bezklubowy), Sośnica (Pol.), Szaller, Cebulak, Przędziński II, Wypięski (wszyscy — Legia), Bryła (Skoda), Łancko (Pol.), Przędziński I (Leg.) i Szczepaniak (Pol.). Brak znanych piłkarzy warszawskich Bulanova i Nawrota, gdyż zawodnicy ci zostali wstawieni przez kapitana PZPN Kalużę, do drużyny, która w najbliższą niedzielę rozegra w Krakowie z zespołem tego miasta mecz treningowy. Poza tem — niema piłkarzy warszawiaków — wobec tego, że zarząd tego klubu odmówił udziału swoich graczy. Z re-

prezentacji Gdańska wykluczeni zostali piłkarze polskiego klubu „Gedania”. (PAT)

Wśród zawodowców

Walki zawodowych pięściarzy rozpoczynają się w sobotę w cyрку „Olimpia” o godz. 20. Każdy dzień przewiduje 4 spotkania po 8 start. Wśród zgłoszonych są m. in.: Górny, Wochnik, Klarowicz, Goworek, Bartnech (Nm) Kotka (Nm), Pokorny (Cz), Jounge Spers (An.).

GMACH CYRKU „OLYMPIA”
Sobota, 19-go i niedziela, 20-go listopada br.
MIEJZYNARODOWE ZAWODY BOKSERSKIE
o mistrzostwo Polski
Codziennie 4 walki po 8 rund każda!
— 32 starta w jednym dniu —
zg 20 467

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— Emeryt. W art. 3 punkcie a ustawy z 2. 4. 1925 o potrąceniach z uposażenia i zaopatrzenia emerytalnego osób wojskowych, w brzmieniu, ustalonym w Dz. U. 1933 nr. 58 poz. 439, powiedziano, że potrącenia, o ile są dokonywane na podstawie tytułów egzekucji sądowej, nie mogą przekraczać 10 proc. uposażenia, zaś z tytułu obowiązku alimentacji 30 proc., a więc są w tej wysokości dopuszczalne; lecz artykuły 1—15 nie dotyczą emerytur wojskowych, lecz jedynie osób wojskowych zawodowych w czynnej służbie oraz funkcjonariuszów państw. w administracji wojskowej. Potrącenia z emerytur dopuszcza art. 16, lecz jedynie tylko z tytułu

W Roku Świętym

na resztę kosztów budowy Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu ofiarowali do dnia 12. 11. 1933.

021 z 39

Ze Skarbu przy Pomniku	M. Ratajczakowa, Nowy To-m	S. Drydzanówna, Stanisła-wów
7. 11. 33. 15.73	5. myśl 5.	1. wów 1.
8. 11. 33. 22.89	5. J. Iwanicki, Inowrocław 5.	1. M. Szymańska, Stanisławów 1.
9. 11. 33. 28.95	5. Sodalicia Marjańska Pań, 10.	1. M. Drydzanówna, Stanisła-wów 1.
10. 11. 33. 23.92	4. K. Banaszek, Bożacin 4.	1. Kaczorowska, Stanisławów 1.
11. 11. 33. 15 fgn. niem. i 30.83	5. R. Naryński, Wągrowiec 5.	1. Łozowa, Stanisławów 1.
12. 11. 33. 22.76	7. Ks. Makowski, Budzyna, od 7.	1. Karpiński, Stanisławów 1.
J. Łudekówna, Mosina 2.50	7. Stow. Młodych Polek 7.	1. K. Kopec, Stanisławów 1.
Kaczmarek, Poznań 2.50	1. Dr. Z. Wojno, Warszawa 1.	1. M. Jarosława, Stanisła-wów 1.
H. N. Gostyn 10.	1. Ks. J. Ziolkowski, Włady-sławów 1.	1. Z. Czubowa, Stanisławów 1.
F. Toloczko, Poznań 5.	1. Z. Iwińska, Janowiec 1.	1. E. Dyzan, Stanisławów 1.
G. Jauer, Sarnowa 5.	1. B. Kolek, Mysłowice 1.	1. Jedruszczak, Stanisławów 1.
L. Wróblewski, Grodzisk 3.	1. St. Smiałkówna, Rakonie-wice 2.	1. Kaszewska, Stanisławów 1.
W. Zaworska, Jaraczew 5.	1. J. Jelinowska, Krotoszyn 5.	1. Płazyska, Stanisławów 1.
B. Osieczak, Ostrów 5.	1. K. Przewiedzikowski, Wyla-towo 3.	1. Jachimowa, Stanisławów 1.
J. Maszan, Brzeźków z pod. 1.	1. Z. Potocka, Bydgoszcz 3.	1. Sasowa, Stanisławów 1.
za odz. zdrowie, z prośbą o 1.	1. St. Potocki, Bydgoszcz 3.	1. Wajdowa, Stanisławów 1.
dalsze 1.	1. P. Sobkowski, Chodzież 2.	1. Dworska, Stanisławów 1.
A. Stefańska, Włocławek 2.	1. A. Wierczkowski, Łódź 2.	1. J. Drozd, Stanisławów 1.
Ks. Fr. Dygoń, Olszyny 2.	1. A. Paszczyńska, Brzeżany 2.50	1. A. Drozd, Stanisławów 1.
K. Mazurek, Bydgoszcz 2.	1. W. Gniewoszowa, Lwów 2.	1. S. Szanel, Stanisławów 1.
A. Kłosowa, Oborniki 2.	1. W. Kusionowiczowa, Boch-nia 5.	1. K. Drozd, Stanisławów 1.
M. Manikowska, Gniezno 5.	1. Dr. M. Nowicki, Trynca 1.50	1. Buczec, Stanisławów 1.
Cech Kowalski, Rogoźno 10.	1. Zaborowska, Łódź 2.	1. Przyehodnowa, Stanisła-wów 1.
Fr. Krzyżmiński, Rogoźno 5.	1. P. Słowiński, Ciszewo 2.	1. Adw. Wł. Rozwadowski, 5.
I. Tomek, Kraków 2.	1. Gimnazjum S. S. Najśw. 4.30	1. Lidzbark 5.
Centrala Pończoch, Rybnik 20.	1. Rodz. z Naz., Częstochowa 4.30	1. W. Rozwadowska, Lidzbark 5.
A. Kocerzowa, Kraków 1.	1. M. O., Kościan, o dal. wynik 5.	1. M. Rucińska, Lidzbark 1.50
L. Pilarczyk, Szamotuły 2.	1. w pew. sprawie 5.	1. H. Pacuska, Lidzbark 1.50
W. K., Kościan, na pew. int. 5.50	1. K. Stroińska, Kobylin 1.	1. H. Misch, Chelmo 2.
A. Surdyk, Toruń 2.	1. Ks. Prob. J. Weislo, Witko-wice 2.	1. J. Kiernych, Łódź 5.
A. Reissmüller, Bydgoszcz 3.	1. Fr. Kiedron, Mysłowice 2.	1. Ks. Fr. Woźnica, Katowice 3.
J. Koziołek II, Wielowieś 3.	1. Cz. Lewicka, Pleszew 2.	1. J. Broda, Łódź 2.
St. Andrzejewski, Buk, z 1.	1. J. Kolowiczowa, Pleszew 5.	1. J. Dydyńska, Jasionów 1.
pr. o błog. 1.	1. T. M. Bioniaszowie, Stani-sławów 4.	1. M. Gogola, Lwów 5.
A. Pyszakówna, Sarnowa-10.	1. J. Hukowa, Stanisławów 1.	1. T. Ruzyczki i D. Bolesta, 4.
Sarnów 2.		1. Ostrów 4.
Z. Lorek, Leszno 2.		1. Flisowie, Karwacka, Jasło 3.
Przez Biuro Par. Archik., 2.		1. Akilohowa, Nylzeszew 5.
Poznań: 2.		1. Witonja 5.
Domina i Krzyżanowska 5.		1. I. G., K. G. Zabikowo 5.
Dr. A. Karpusko, Lwów 2.		1. Fr. Kościelak, Ostrów Pozn. 3.
G. Kierszowa, Lwów, z pod. 2.		1. Niemczykowa, Srem 3.
za wpis syna na medycynę 2.		

Konto P. K. O. nr. 207 470. — Sekretarjat św. Marcin 69, m. 17.

W środę, dnia 15 listopada 1933 r. o godzinie 13, rozstała się z tym światem po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św. moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, teściowa, siostra, bratowa i kochana babcia. ś. p.

Antonina Miękicka

z domu Winiecka

przeżywszy lat 67. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 18 listopada b. r. o godzinie 15 z domu żałoby, ul. Staszica 25, na cmentarz parafialny św. Florjana na Jeżycach. Msza św. żałobna odbędzie się w poniedziałek, 20. bm. o godz 7 w kościele parafialnym Serca Jezusowego na Jeżycach.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż z dziećmi i rodzina.

Poznań, Staszica 25, Wąsosz, Leszno, Suchylas.

zg 20 477

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Kafle i piecowe

szmelcowe i szamotowe w różnych kolorach kamionkowe płyty posadzkowe oraz glazurowane płyty ściennie do wykładania ścian i posadzek w łazienkach, kuchniach, w składach rzeźniczych, piekarniach itd. posiada stale na składzie

Gustaw Glaetzner

Poznań 3
Jasna 18. Tel. 63-28 - 63-80.
Składnica:
Kraświewskiego 10.
Pg 5684-46.25

Adwokat poszukuje dwóch pokoi

na biura śródmieście. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zg 20 464

Ten
nieskom-
plikowany
sekret
dał mi

Piękną
Cere

Zdumiewający nowy pomysł, zastosowany przy fabrykacji pudrów przyczynia się do tego że znakomity paryski puder Tokalon przylega do skóry, nawet tłustej, czterokrotnie mocniej niż każdy inny. Jest on tak preparowany, podług specjalnej tajemniczej recepty, by nadać skórze matowość naturalnego piękna. Puder Tokalon przylega mocno pomimo pocenia się i działania wiatru lub deszczu. Ściąga rozszerzone pory. Niezależnie od Pani zajęcia może Pani mieć pewność, że Puder Tokalon jest jedynym pudrem, który nada Pani cudownie piękną naturalną cerę, bez śladu polysku zarówno w dzień jak i przy sztucznym świetle. nr 6560

W środę, dnia 15 listopada 1933 r. o godzinie 18-tej, zmarł w Czerleju, opatrzony Sakramentami św. mój kochany mąż, nasz najdroższy ojciec i teść, ś. p.

Leon Roszak

przeżywszy lat 47. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 18. bm. o godz. 10 w Czerleju, o czym zawiadamia

w ciężkim smutku pogrążona

żona, dzieci i rodzina.

zg 20 473

Swarzędz, Czerlejo

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Podwójny jubileusz firmy Kazimierz Wereszczako

przedsiębiorstwa rzeźniczo-wędlinarskiego
ul. Półwiejska 37

Z okazji 25-lecia pojęcia małżeńskiego i założenia przedsiębiorstwa, mierzam od soboty 14 do 25 b. m. włącznie tydzień premii. Pomimo już niskich cen każdy dziesiąty kupujący przy zakupie wyrobów lub mięsa za 3 - zł. otrzyma gratis kielbasę św. atecczą, każdy drugi szybkę gotowaną, każdy setny kosz wyborowych wyrobów. Przygotowałem niebawem wybór przeróżnych mięs pieczonych jak rolady proste, prosię faszerowane, nieczonę rozbeły, kielbasę świeżą i opiekana. W niedziele z okazji jubileuszu okno będzie udekorowane.

Z prawdziwym poważaniem

Kazimierz Wereszczako

mistrz rzeźniczy.

zg 20 475

Za złożone serdeczne wyrazy współczucia, wieńce oraz liczny udział w pogrzebie mego ukochanego męża, ś. p.

Stanisława Nieniewskiego

składam Przewielbnemu Duchowieństwu, S. S. Dominikankom z Mielżyna S. S. Służebniczkom z Gniezna, Krownym, Znajomym i pracownikom moim serdeczne

Bóg zapłać!

żona.

Cielimowo w listopadzie 1933.

zg 20 471

ZAWIADOMIENIE

Niniejszem składam Szanownej Klijencie najserdeczniejsze podziękowanie za dotychczasowe poparcie mnie i nadal polecam się łaskawym względom z poważaniem

Zygmunt Niklasiewicz

skład wyrobów mięsnych
ulica Wroniecka 11.

zg 20 468

ZAWIADOMIENIE

Niniejszem podaję Szanownej Klijencie do łaskawej wiadomości że dnia 16 listopada 1933 r.

OTWIERAM

nowocześnie urządzone SKŁAD WYROBÓW MIĘSNYCH
przy ulicy SW. MARCIN 11 — Telefon 36-93.

Zadaniem moim będzie zadowość najwybredniejsze wymagania i zjednać sobie Szanowną Publiczność tak jakością towaru jak i fachową i skora obsługą.

Proszę o życzliwe poparcie kreślę się

z poważaniem

Zygmunt Niklasiewicz.

zg 20 470

Tel. 33-35.

Pp. Kupcom, Przemysłowcom, Ziemianom oraz zainteresowanym podaję Związek Bankowców przy ul. Podgórnej 8 do łaskawej wiadomości, że posiada pośród swoich bezrobotnych członków

rutynowanych księgowych

którzy za minimalną opłatą wykonują odwrotnie wszelkie prace wchodzące w zakres księgowości jak: zestawianie bilansów, zakładanie księgowości każdego systemu, sporządzanie inwentur oraz załatwiają wszelkie prace biurowe podatkowe itd.

Prosimy o łaskawe poparcie i przyjęcie z pomocą bezrobotnym — znajdującym się w bardzo krytycznym położeniu. Tel. 33-35
Związek Zawodowy Pracowników Bankowych i Kas Oszczędności R. P. Okręg Poznański.

dg 1854

Bezsensowność wyniszcza organizm

a powstaje głównie wskutek zaburzeń układu nerwowego. Sztuczne środki nasenne nie działają na dłużej, a wywołują otyłość i zanik wrażliwości nerwów.

Tylko ziola Magistra Wolskiego „Pasiverosa” zawierają Kwiat Meki Pańskie, „Passiflora” i idealnie łagodzi zaburzenia systemu nerwowego (nerwice serca, bóle głowy, hysterję) oraz spowodują krzepnięcie sen, dentyczny ze snem naturalnym. Już po krótkim czasie stosowania cały system nerwowy wraca do stanu normalnego.

Ziola ze zn. ochr. „PASIVEROSA” do nabycia w aptekach drogeriach lub w wypożyczalni Magister Wolski, Warszawa, Ziola 14. Objasniające broszury wysyłamy bezpłatnie.

ng 5 143

Bardzo staniały

anodówki. Jeszcze zwiększona pojemność! Jeszcze doskonała technika produkcji. Fabryka ogniw Mat, Poznań, Składowa 3/7.

dg 1 997

Okucia do okien

Okucia do drzwi i łazek, budowlane Okna żelazne, Lemiesze i okładnie, Drut do prasowania, Gwoździe i łącuchy, Śruby i nitki, Wkrętki i zatyczki, Artykuły garniarzkie, Blache cynkowa, Blache mosiężna, poleca korzystanie
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkołna 3
Pg 5682-46.27

BOLESŁAW ZIETKIEWICZ
POZNAŃ-NOWA 8 m. 35-45
SPECJALNY MAGAZYN
WYPRAW KUCHENNYCH
POLECA WIELKI WYBÓR
MIĘDZY INNYMI
KUCHARKI-RZĘDNI
Ciepłe i zimne
przepisy, asortyment „Kuchni”
dg 2 026

Duży SKŁAD

z wielką składnicą w ruchliwej ulicy, nadający się na każde przedsiębiorstwo, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia

Jan Stellmach, Bydgoszcz,
ul. T. Magdzińskiego 1
(dawn. Kościelna). Tel. 10-82
nr 6547

DZIECIĘCE

sukienki, sweterki,
pończochy, trykotki

S. KACZMAREK

ul. 27 Grudnia 20,
dg 2 004

„HAFTOPLIS”

wykonuje mierzke, okretke, dziurki, wykończenie szali, fallan, overlocki, plisowanie, deketyzowanie, hafty, monogramy, tarze gimnazjalne, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek — terminowo, najtaniej

STARY RYNEK 10 (wejście)
Kursowa obok f. my Osepzyński (Kruki) Filia Romana Szymarskiego 1 plac św. Krzyżki.
Pg 5461-44.72

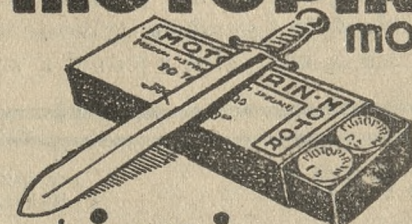
Towarzystwo Ubezpieczeń w Poznaniu poszukuje

kierownika

dla działu ogniowego i kradzieżowego.

Reflektuje się na pierwszorzędny fachowiec z długoletnią praktyką, który sprosta zadaniom kierowniczego stanowiska. Warunek: znajomość języka polskiego i niemieckiego w słowie i piśmie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 20 469

MOTOPIRIN MOTOR

potężny oręż w walce z kryminalnością

Samochód

marki Panhard-Lavassor S. S. 40 H. P. 4-osobowy w dobrym stanie na sprzedaż. Fotografję samochodu wysyłamy. Oferty do Kurjera Poznańskiego dz 2182

Drugie ogłoszenie.

Drukarnia Polska, Spółka Akcyjna, zwołuje akcjonariuszów na Walne Zgromadzenie na 29 listopada 1933, godz. 12 w lokalu Spółki w Poznaniu przy św. Marcie 70.

Porządek obrad:

- 1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia i wybór przewodniczącego
- 2) Sprawozdanie Zarządu za r. 1932/33.
- 3) Przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za r. 1932/33.
- 4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej.
- 5) Przyjęcie bilansu oraz rachunku zysków i strat.
- 6) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
- 7) Uchwała o rozdziale zysków.
- 8) Wybór dwóch członków Rady Nadzorczej.
- 9) Wolne głosy.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni są: a) właściciele akcji na okaziciela, jeżeli najpóźniej na siedem pełnych dni przed terminem Zgromadzenia złożą akcje lub zaświadczenia złożenia akcji do rąk Zarządu Spółki.

b) właściciele akcji imiennych, jeżeli najpóźniej na siedem pełnych dni przed odbyciem Zgromadzenia są zapisani do księgi akcyjnej.

Poznań, dnia 24 października 1933.

zg 20 474

Zarząd:

(—) Roman Leitgeber. (—) Dr. Marjan Seyda.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy. 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. SPRZEDAŻE

Uwaga
ruchliwy skład kolonialny centrum zaraz powoła wyjazd do sprzedania. Dzierżawa niska. Oferty Pl. Sądowy 3. m. 9. zdg 87 784

Dom
jednopiętrowy wraz interesem rzemieślniczym i urządzeniem za-
pęd elektryczny w Gnieźnie ist-
niejący 40 lat z powodu choroby
zaraz sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański zdg 87 368

Lekarskie
szafy sprzedam Stolarska Strze-
lecka 23 24 zdg 87 885

Restauracje
mieszkanie sprzedam. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 87 349

Motocykl
Sareola 500 cm okazyjnie. Nowa-
czek Górna Włoka 30. zdg 87 588

Restauracje
kawiarnie koncesja saika mieszka-
niem korzystnie sprzedam zaraz.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 295

Meble
najtaniej A. Baranowski
Poznań Podgórska 13.
Pg 5426-23.59

Wysprzedaż całkowita
Geny likwidacyjne
starożytnie i okazyjne: Meble,
srebra porcelane obrazy żyran-
dole broń starożytna wiele in-
nych. Antykarnia Antoniego
Pióro Al. Marcinkowskiego 28
Pg 5465-45.44

Centralny
Dom Pończoch
Wodna 28. najtaniej źródło za-
kupu Pończochy Bemburga 125:
skarpetki 0.35; rekawiczki 0.50;
Bluski damskie, nowość, czysta
wełna 3.95; Biustonosze 0.45;
krawaty, koszule, koszulki wierz-
chnie 3.50; Bielizna damska,
dziecięca, trykotaż: Pulowery
sweity wszelka galanteria i ar-
tykuły D. M. C. wielki wybór
ceny najniższe. zdg 80 578

Młyn
automatyczny 300 cfr. przem. na
dobre w mieście przy kole. okoli-
ca bogata powód choroby
sprzedam h- z zamiarem na ka-
mienice w Poznaniu. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 85 306

Piekarnie
sprzedam Poznań Adres Kurjer
Poznański zdg 87 005

Samochód
F N okazyjnie, Dąbrowskiego
4 warsztat zdg 86 042

Sprzedam
mało używany rower i aparat fo-
tograficzny 13x18 obiektyw Bo-
densztock. Słucka 23. pralina.
zdg 87 623

Maszyna
do szycia gab. nowa jak nowa
taniej. lodówka waga decy-
malna. Matek 52. m. 1.
zdg 87 622

Skład
kolonialny, bogata działnica ta-
nio na sprzedaż. Wiadomość
skład kolonialny Focha 67.
zdg 87 621

Sprzedam
tanie 1/2 wgl 1/2 idealna III pie-
trowego domu w Poznaniu przy
główniej ulicy Oferty Kurjer Po-
znański zdg 87 061

4 1/2 morgi
ziemi przy Poznaniu sprzedam.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 87 660

Salon
tanie sprzedam. Prusa 20 m 11
zdg 87 711

Pianino
sprzedam. Dąbrowskiego 72 m 5
zdg 87 705

Dywan
pluszowy 2x3. Górna Włoka 36.
m 6 zdg 87 699

Dubeltówkę
nowa bezkurkowa kal 16 sauer-
ke sprzedam ul. Piekary 3 m 3
zdg 87 695

Meble
najtaniej u Bakosia
ul. Wencjańska 1
Most Chwaliszewski przy Krzy-
żu. zdg 84 760

Skład
kolonialny z przyłączeniem mieszka-
niem 2 pokoje kuchnia, pokój dla
dziewczyny, łazienka sprzedam.
Adres Kurjer Poznański
zdg 87 690

**Szalówkę, kantówkę,
stolarkę**
ceny konkurencyjne poleca Skła-
dnicę Drzewa Strzelecka 14a.
zdg 87 777

Restauracja
istniejąca 28 lat, dobrze proce-
dująca bez konkurencji na sprze-
daz wraz z kompletnym urzadze-
niem, cena 2 000 zł. Zgłoszenia
do Kurjera Pozn. zdg 2 179

Dubeltówkę
bezkurkowa 16 futerałem sprze-
dam. Majewska. Słowackiego 20.
zdg 87 802

Magazyn mebli
Józef Baranowski
Wrocławska 19
Ceny najniższe. Pg 5427-33.97

Drukarnia
skład papieru poszukuje wypożni-
ka 5 000 Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 87 656

Sprzedam
okazyjnie 3 tablice rozdzielcze
(marmur) 12 7 6 elementów.
Mickiewicza 20 m 3 od 10-12.
zdg 87 663

Skład
spożywczy z magiem i pokojem
sprzedam tanio. Oferty Kurjer
Poznański zdg 87 732

Fortepian
czarny na sprzedaż Wielkie Gar-
bary 13 m 10 zdg 87 760

Piec
westfalke sprzedam tanio Kozia
20 Płewa rg 4321

Powózka
półkryta mało używana tanio.
Lemke. Rozożno. rg 6 542

Kuźnię
wraz budynkami na sprzedaż za
7 000 zł Czarnków. Anna Bo-
zacka Brzeźno now Czarnków.
rg 6 554

Muzyka Maszalarska 5a
najtaniej gramofony, płyty lamp-
ki baterie reparacje zamiany.
zdg 87 708/9

Plaszcze
damskie, ka-
pelusze oraz
obsady
futrzane
w olbrzymim wybo-
rze przy cenach naj-
niższych. specjały
dział mładowy pole-
ca Szczecińska Ska-
Wodna 1. - Przy-
mujemy asygnyat
"Kredytu".
Pg 5438/9-41.91

Grzyby
suszone, czyste kg 7.- piec kg
30.- zaliczka wysła Ignacy
Skoczyl. Lipnica Włoka Ora-
wa. zdg 87 832/3

Domek
parterowy sklepik altana foto-
graficzna sprzedam lub wydzier-
żawie. Ignacy Marcinkowski.
Strzelno Szeroka 6. zdg 87 834

Serwisy 12 osób. 11.50
tylko Wroniecka 24 Hurtownia
Porcelany. zdg 87 876

Krawiecki
piec gazowy Waly Jana 9 - 7.
zdg 87 858

Oddamy
większą ilość roślin rabarbaru w
cenie 0.90 za sztuk F-a An-
drzej Mieloch Poznań - Ba-
łogóra. zdg 86 915

Motocykle
Matchless oraz Raleigh po ce-
nach wyjątkowo niskich Dogo-
dne warunki Moto-Sport dawn
Koszyński Wielka 12 m 8.
Pg 5432-32.17

Futra
męskie okazyjnie Nowy Dom
Komisowy Wozna 16
Pg 5 201-57 204

Sypialnie
jadalnie gabinety saloniki
fortepiany kuchnie lampy obrazy
najtaniej Dom Komisowy Wro-
niecka 6/8. Pg 54.52-43.43

Maszyny
używane, pile taśmowa, świd-
rek do szczerpek sprzedam. Da-
browskiego 78a u stróża.
zdg 87 679

Skład
pieczywa owoców, mieszkanie.
czynsz 40. Wskaże Kurjer Pozn.
zdg 87 688

Willa
nowa, pięciopokojowa, wplaty
12 000 Malecki Rybaki 20a.
zdg 87 725

Gramofon
sprzedam. Kamień Śródką 1.
zdg 87 792

Stoły używane
restauracyjne krzesła, obrusy.
Rex. Marcina 33. zdg 87 746

Historyczne
działa Antykariat Wozna 19.
zdg 87 736

Piec
diagonalny i różne zabawki
Focha 148 I zdg 87 633

Młyn
50 cent. 24 rodz napęd elektr.
i wodny maszyn nowoczesne i
lokatorów. położony w śródmie-
ściu pow. na Górnym Śląsku.
sprzedam z powodu śmierci me-
ża. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 839

Pianino
sprzedam. Słowackiego 42. m. 1.
zdg 87 804

Skład
galanterji tanio sprzedam. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdg 87 776

Pianino
sprzedam Poplińskich 12. m. 20.
zdg 87 692

Skład
urządzeniem, dwupokojowe, mie-
szkanie, tanio, spiesznie. Wska-
że Kurjer Pozn. zdg 87 844

Singera
damska sprzedam. Drużbackiej
1 mieszkanie 4 zdg 87 805

Skrzypce
sprzedam Dąbrowskiego 56 par-
ter lewo. zdg 87 719

Maszyna
okrągłem tanio. Focha 176. mie-
szkanie 9. zdg 87 860

Restauracje
połączona z tania kuchnia ko-
zystnie sprzedam. Adres Ku-
rier Pozn. zdg 87 857

Sprzedam
eleganckie duże męskie futro do
podróży Św. Marcina 66/67 m 42
zdg 87 773

Bernardyny
młode czysta rasa Rybaki 20a.
m 2 zdg 87 771

Platforme
na gumach sprzedam Św. Wa-
rzyńca 49 zdg 87 766

Futro
damskie tanio Matek 46 m 7.
zdg 87 807

Prasa hydrauliczna
reczna i do zapedu mechaniczne-
go z prężnia mało używana do
wytlaczania nasion olejnych ko-
zystnie na sprzedaż Oferty Ku-
rier Poznański zdg 87 836

5. KUPNA

Gospodarstwo
lub resztówkę
100-200 morgów dobrej roli kupię
blisko Poznania dom 5-6 pokoi
warunek dobra komunikacja -
Oferty Kurjer Poznański
zdg 87 702/3

Sypialnie - jadalnie
gabinety
oraz najtaniej inne przedmio-
ty - najlepsze ceny gotówka tyl-
ko Poznań Dom Komisowy
Dominikańska 3 telefon 2412.
Pg 5 190-43 27

Nóż introligatorski
do ciecia papieru używany w
dobrym stanie kupię. Oferty
Par. Aleje Marcinkowskiego
11 pod 46 13. Pg 5 660-46 13

Samochód
limuzyna, dobrym stanie, kupię
za gotówkę. Oferty Par. Aleje
Marcinkowskiego 11. pod 46 12.
Pg 5 670-46 12

Głośnik
radiowy. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 87 614

Futro
damskie okazyjnie kupię. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 87 609

Kupię
młyn do farb i aparat do na-
trętku. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 87 639

Maszyny
pisarska biurowa lub podręczna
okazyjnie kupię Maruszewska -
Poznań Focha 79 - 3
zdg 87 612

Jadalnię
dobry stan gotówka kupię Ra-
tajecka 9. m. 3 zdg 87 606

Stary papier
telefon 77-60
kupuję „Makulatura” Poznań.
ul. Śpiżarowa. zdg 87 642

Dywany
prawdziwie perskie i dywaniki
(mostki) okazyjnie kupię Zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdg 87 649 z podaniem rozmiaru.
ceny i t. p.

Skrzypce
dobre okazyjnie kupię. Staszica
22 m 5. zdg 87 662

Jamnika
na kupię. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 87 640

Meble używane
przedmioty domowego użytku
kupię przynajmniej w komis Dom
Komisowy Wroniecka 6/8.
Pg 5 463-43 40

Złoto
stare zegarki, lantuszki, branso-
letki, broszki, pierścionki i inne
kupię Aleje Marcinkowskiego
23 „Occasion”. zdg 87 798

Teologiczne
działa, całe biblioteki Antykw-
ariat. Wozna 19 zdg 87 735

Kto
oddaje tanio sprzeda czystego po-
koiowca w dobrej porze? Oferty
Kurjer Pozn. zdg 2 191

Pianino
krzyżowe dobrze utrzymane kupię
za gotówkę. Zgłoszenia cena
i opisem do Agencji Kuriera
Poznańskiego. Oborniki. rg 6564

Motor elektryczny
110 volt 1/2 do 2 KM kabel oło-
wany ca 20 mtr kupię Firlej.
Miedzichód. rg 6566

6. KAMIENICE

Kamienice
kupię. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 87 604

Wille
pięciopokojowa nowa. wplaty
14 000. Malecki Rybaki 20a.
zdg 87 488

Kamienice
centrum komfort parkiety dochód
10 000 za 82 000 sprzeda Radowicz
Półwiejska 38a. I zdg 87 558

Kamienice
komfortem. dochód 12 000. za
100 000. wplaty 65 000. Wiado-
mość kawiarnia Św. Marcin 43.
zdg 87 608

Kupię
w śródmieściu Poznania 2 mie-
szkaniową wille po 5 do 6 pokoi
z oddzielnymi kuchniami i łazien-
kami wplatę 25 do 30 000 gotów-
ka. Zgłoszenia z dokładnym adre-
sem i warunkami do Kurjera
Poznańskiego pod zdg 87 414

Dom
z piekarnią w żywionej ulicy
kupię. wplatę 8-10 000. agencji
wykluczeni. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 87 768/9

Kamienice
sprzedam. wplaty 70 000. dochód
13 500. Malecki Rybaki 20a.
zdg 87 726

Willa
8 pokojowa komfort centralne
ogrzewanie. blisko opary tanio
sprzedam Osiek Pfitzner. Poz-
nań. Grobla 25a. zdg 87 797

Kamienice
przy Gwarnej za osmiokrotny
podstawowy czynsz sprzedam -
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 87 767

7. PIENIADZ

Pokój
duży dam za pożyczkę 600 zł.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 618

8. DO WYNAJĘCIA

Dwupokojowe
i kuchnia ogród dwumorgowy
przez Poznań 80 drzew owocowych
sprzedam. Miesięcznie 68.-
Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 874/5

2 pokoje
i kuchnia w centrum słoneczne
wynajme z meblami lub bez ma-
listw bezbielmu. później
obiec mieszkanie. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 87 387

Czteropokojowe
i siedmiopokojowe komfortowe
wynajme gospodarz. Matek
48/49 zdg 87 279

6, 5, 4, 3 i 2
pokojowe mieszkanie wskaże Do-
mus Plac Wolności 14a. Infor-
macje bezpłatne. zdg 87 189

Jednopokojowe
dwupokojowe, trzypokojowe. -
czteropokojowe czynsz miesięcz-
ny Seida. Młyńska 4 - 2.
zdg 87 720

5 pokojowe
komfortowe i wolne gospodarz.
Ostroroga 13 telefon 64-44
zdg 87 757

Pięciopokojowe
komfortowe i. piętro zdroj. -
Działyskich 7. mieszkanie 7.
zdg 87 729

Dwupokojowe
jednopokojowe
Włoka wskaże Rex Marcina 33.
m 4. zdg 87 747

5 pokojowe
mieszkanie w śródmieściu do wy-
najęcia od 1 stycznia 1934 r. -
Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 87 743

9 pokojowe
mieszkanie przy ul. Matejskiej do
wynajęcia zaraz. Zgłoszenia Ku-
rier Pozn. zdg 87 742

Mieszkanie
trzy pokoje kuchnia z przynależ-
n. okolicy Parku Wilsona od-
stanie za niedużym zwrotem ko-
sztoń remontu. Oferty Kurjer
Poznański zdg 87 854

300
wolnych mieszkań. każdego ro-
daju. pośrednictwo bezpłatne.
Zwazek Gospodarzy. Wierzb-
nice 27

Mieszkania
nbiakacje różnych wielkości.
Zwazek Gospodarzy Wojciecha
2 m 1. zdg 87 739

Dwupokojowe
słoneczne nowoczesne. czynsz
miesięczny Włoda. Dera Rolna
50 (boisko Warty). zdg 87 770

Sklep
120 kw 2 okna. piętro hand-
l. przem 200-100 kw. jasne zaraz
Włoka 27. Pg 5630-46.28

5 pokojowe
i utr. wolne gospodarz. Długa 3.
m 9. telefon 25-16. da 2 183

9. SZUKA MIESZK.

4-6 pokojowego
mieszkania poszukuje od 1. 1.
1934 poważna instytucja. Oferty
Kurjer Pozn. pod zdg 87 670

Pokoju
z kuchnią, okolicą Grunwaldzkiej
poszukuje wojskowy od stycznia.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 671

4-pokojowego
mieszkanie poszukuje urzędnik
państwowy okolicą obywatelską -
Adresować: Nadleśnictwo Popo-
ły. p. Ołocznym Pomorze.
rg 6 515

2
pokoi kuchnia wprost od gospo-
darza, czynsz miesięczny po-
średnicy wykluczeni. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 87 595

2-3
pokoje poszukuje urzędnik pań-
stwowy wprost od właściciela od
1. 12. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 87 669

Małżeństwo
z jednym dzieckiem poszukuje po-
koju próżnego, cena 15 zł. ewen-
tualne stróżstwo za mieszkanie
jednopokojowe. Oferty Kurjer
Poznański zdg 87 786/7

4 pokojowego
od stycznia urzędnik bliżej śród-
mieścia nie wyżej I piętra piece
Oferty Kurjer Poznański
zdg 87 712

Urzędnik
poszukuje mieszkania 2 pokoje
kuchnia od gospodarza. Oferty
Kurjer Poznański zdg 87 691

Samotny
pokój kuchnia do 30 zł. rok zg-
rzyć zaraz poszukuje. Oferty Ku-
rier Pozn. zdg 87 731

2-3
pokoi kuchnia wprost od gospo-
darza możliwie za dzierżawę mie-
sieczną od zaraz poszukuje. Po-
średnicy wykluczeni. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 87 775

Solidny płatnik
poszukuje słonecznego komforto-
wego mieszkania 3-4 pokojowe-
go dobrej okolicy zaraz lub póź-
niej. Oferty Kurjer Poznański
zdg 87 765

10. ZAMIANA
MIESZKANIA
Zamiana
3 pokojowe mieszkanie. Bydgo-
szcz na Poznań. Oferty Kurjer
Poznański zdg 87 507

11. POKOJE UMEBL.
Pokój
jeden lub dwuosobowy ładnie u-
meblowany do wynajęcia. Wier-
bice 3 m 7. zdg 87 413

Pokoje
umeblowane, intelig. panom. -
Skarbowska 18. m 8. zdg 87 606

Dwuosobowy
Łakowa 16 I. prawo. zdg 87 715

Pokój
Słowackiego 29. m. 10. zdg 87 632

U samotnej
starszemu panu

Liljom

miedziela 110 parter prosi za interese wiana adres Kurjer Poznański zdg 87 825

21. ZGUBY**Browning**

nr. 1022556, znajdujący się w opakowaniu tekstylnym, zostawiono w tramwaju nr 6 dnia 14. bm. Za wynagrodzeniem uprasza się o oddanie. F. Szulc, Konińskiego 8 m. 6. zdg 87 724

22. ROZMAITE**Skoki**

agentura Kurjera Oredownika przyjmie do oprawy powieści książkowe abonamentów po 0,90 gr i 1,20. Stefania, agencja Skoki, ng 6 562

Futra

meskie kurtki, skopiaki, serdaki, różne skórki, tania Hantkiewicz, Kramarska 1 przy Wielkiej, zdg 87 878

Futra

świeże fasony, przefasonowanie, praca pierwszorzędna, Wielka 12 m. 7, rg 4923

TEATRY

Poznań, czwartek, 16. 11.

TEATR POLSKI: Dziś — „On i jego sobowtór”.

Piątek, 17. 11. „On i jego sobowtór”.

TEATR WIELKI (Opera): Dziś „Halka”.

Piątek, 17. 11. Palestrant.

TEATR NOWY: Dziś — „III piętro drzwi 17”.

Piątek, 17. 11. „Gotówka”.

Sobota, 18. 11. „Gotówka”.

Bydgoszcz, piątek, 17. 11.

TEATR MIEJSKI: W Bydgoszczy przedstawienie zawieszono.

W Grudziądzu „Moja siostra i ja”.

Sobota, 18. 11. „Tamten”, premiera.

nr 5 4189

KINA

Poznań, czwartek, 16. 11.

APOLLO: „Ostatnia Carowa”.

COLOSSEUM: „Byłem Ci wierny”.

CORSO: „Robin Hood”.

METROPOLIS: „Ostatnia Carowa”.

ORZEŁ: „Nagana” i „Fleg Zolnierskie”.

ODEON: Byłem Ci wierny.

PROMIEN: „Janko Muzykant”.

RENAISSANCE: „Tajemnica doktora Mareu” — Wyspa zatraczonych dusz.

ROXY: „Quik”.

SFINKS: „Rudowłosa”.

SŁONCE: „Świat bez mężczyzn”.

TECZA-Lazarz: „Pogromcy Przeszłości”.

TECZA-Wilda: „Czemp”.

WILSONA: „Precz z Miłością”.

Bydgoszcz, piątek, 17. 11.

ADRIA: „Pieśń nad pieśniami” z Marią Dietrich.

APOLLO: „Kobieta z rejsu” i „Wiosna ptaków”.

„Kobieta Tarzan”.

„BALTYK”: „Pat i Patachon w Luna-Parku”.

oraz polski film „Kropka nad i”.

KRISTAL: „Kawalkada” z Clive Brook, najnowszy tygodnik Foxa oraz „Jamboree w Góddill”.

„MARYSIENKA”: „Wszystko dla dziewczyny” oraz Flip i Flap w komedji „Ich dole i niedole”.

„REWJA”: „Pod fałszywą flagą”, na scenie rewja.

SŁONCE: „Niebieski motyl” z Marią Dietrich i Janningsem.

„Psy jako sportowcy” oraz na scenie rewja „Pchaj się, pchaj”.

Strojenia

i reparacje pianin, fortepianów oraz harmonijów wykonuje tanio i fachowo B. Sommerfeld, Poznań, 27. Grudnia nr. 15, tel. 19-18, ng 6 057

Niewidomy

sierota bez żadnej opieki niemogąc sprawić sobie ciepłej odzieży prosi szlachetne osoby o mały datkę w celu sprawienia takowej. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 87 561

Koldry na wacie

wielkie i puchowe, jedwabne i białe, Bielizna pościelowa, garnitury podpinkowe po cenach fabrycznych poleca Fabryka Bielizny — Dom Płóci J. Schubert, Wrocławska 3, Specjalność: Wyprawy. Pg 54,20-33,33

Reparuje

wszelką bieliznę, praniem, pantofelki, Poznańskie 8/10 m. 9, zdg 87 640

Przenisuje

maszyną Maleckiego 33, m. 6, zdg 87 652

Gwiazdka

portrety fotograficzne, nowoekspozycja Bracia Pecherscy, Aleja Marcinkowskiego 8. Ceny znacznie niższe. zdg 87 639

Koldry

uchowe, wólniane, wataowane wykonuje przerabia Smoczyńska Kwiatowa 8 zdg 87 422

Futra

kuśnierze, modernizuje od 25 zł, nowe 45 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 790

Przedsiębiorstwo

handlowe, nawiąże kontakt z dostawcą masła stołowego w ilościach od 10-20 beczek tygodniowo. Przy składaniu ofert należy podać cenę jednostkową. Oferty składać należy do Kurjera Poznańskiego pod zdg 87 838

Płaszcz

damskie — dziewczęce poleca Jaworska

Nowa 11 I. piętro, zdg 87 846

U której

dobrej polskiej arystokratycznej rodziny może panienka w czasie pobytu w Poznaniu zamieszkać? Oferty uprasza do Kurjera Pozn. zdg 87 806

23. OZENKI**Która**

z pań pomoże mi do ukończenia studiów? Cel matrymonialny. Zgłoszenia Poznań 1. portier, restanthe pod „Legitymacja 1 888” zdg 87 597

Wdowa

lat 55, posiada dwa pokoje kuchnię, pralnie, wyjście zamaż, za emeryta. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 87 673

2

przyjaciółki przystoimie, niebiedne poszukują meżów do lat 45 na dobrych stanowiskach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 636

Blondynka

biedna szuka znajomości inteligentnego do 40. Cel matrymonialny. Zgłoszenia z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdg 87 644

Brunetka

przystojna lat 32, komfortowym mieszkaniem, szuka meża, stanowisku. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 87 654

Kawaler

lat 33, przystojny na stanowisku, szuka znajomości pań w celu matrymonialnym. Tylko poważne oferty z fotografią (która się zwraca) do Kurjera Pozn. zdg 87 683

Malżeństwo

kolarzy, umiętne, solidnie, dyskretnie Piotr Mrówka, Poznań, Kraszewskiego 13, telefon 75-81, zdg 87 801

24. NAUKA**Kursy kroju**

szycia, robót ręcznych, warunków bardzo korzystne. Marij Maglaleny 1 m. 7, dg 2028/9

Lekcje śpiewu

metoda włoska, stawianie głosu, dykcja styl, przygotowanie do opery, koncertów i filmu. Prof. Krasinska — Rudnicka, pl. Nowomiejski 5 a. m. 9, godziny przyjęć 17-19, zdg 87 624

Makowskiego

trzy lekcje tańca występuje Plac Wolności 14 a, zdg 87 867

Szkoła Tańców

Piotr Mikołajczak Stella Kledecka Pocztowa 20, Nowy kurs, niedziela, godzina 20, Pg 5 696-57,361

Całkowitej

pomocy w odrabianiu lekcji w dzieł absolwent W. S. H. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 87 667

Szkoła Tańców

Szczurek — Szczurkówna Wrocławska 14 zdg 87 648

Pokoju

za korepetycje student. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 693

25. MUZYKA**Pianista**

akordeon młody, rutynowany — szlagierowiec wolny zaraz wzgl. 1. grudnia. Zgłoszenia Agencja Kurjer Poznański Krotoszyn, ng 6563

26. ROZRYWKA**„Rudowłosa”**

jedynie arcydzieło Jean Harlow w kinie Sfinks, Pr 5 674-57,350

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenę drobnych

Kowal

obeznany w swym zawodzie i slusarsztwie poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 810

Wdowa

młoda, inteligentna, dobrej prezencji, zajmie się domem samotnej osoby. Może być towarzyszką, pielęgniarzką. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 86 980

Rządca

gospodarski kawaler 16 lat praktyka, z dobrą świadomością referencjami na ostatnim stanowisku 5 lat poszukuje posady od 1.1.1934 r. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdg 87 081

Bufetowa

młoda z obsługą gości, szuka posady do restauracji lub cukierni zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 323

Dziewczyna

młodsza poszukuje posady do wszystkiego bez gotowania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 5

Absolwentka

M. S. H. poszukuje posady jako poczyniaca do biura. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 613

Poszukuje

jakiegokolwiek posady od 10-tej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 611

Przystojna

inteligentna szuka posady do sklepu lub biura. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 598

Maszynistka

inteligentna lat 22, szuka posady do biura. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 665

Dziewczyna

umiejąca szyc, przyjmie od 1.12. posadę w szpitalu lub zakładzie do szycia i sporządzania bielizny, albo inną odpowiednią. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 600

Krawcowa

domowa szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 628

Gospośnia

wiek średni, znała domowe gospodarstwo oraz gotowanie, poszukuje posady do samotnej osoby od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 721

Panienka

w domu pracowała w składzie kolonialnym i restauracji, poszukuje jakiejś stosownej posady, zlożeniem kaucji, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 710

Panienka

lat 18, zna konwersację francuska, niemiecka, robotki, przyjmie posadę bony. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 697

Robotnik

zabezpieczenie 200 zł szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 634

Sierota

rzetelny prosi o jakikolwiek pracę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 635

Poszukuje

posady z szyciem gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 637

Posługi

godzinowej przed lub po południu poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 639

Młodsza

dziewczyna szuka pracy z praniem i gotowaniem także malopolskim. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 643

Ekspedjentka

rzeźniarka poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 645

Dziewczyna

z dobrą świadomością poszukuje posady lub posługi z gotowaniem lub bez od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 677

Panienka

znająca prace biurowe szuka zajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 664

Młoda

praca bardzo uczciwa, pierze czysto za 2 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 630

Kucharka

z dobrem gotowaniem, która się zajmie całym gospodarstwem domowym, długoletnia, świadectwa, dobre polecenia, poszukuje posady od 1.12. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 764

Szukam

prania, dziennie 3,50 albo posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 763

Dziewczyna

dobremi poleceniami do wszystkiego z praniem i gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 761

Dziewczyna

poszukuje posady u lepszych państwa najchętniej 2-3 osób, również jako przychodnia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 756

Pracznia

szuka prania, Bódnicza 15 m. 8, rg 4327

Posługaczka

młoda szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 646

Ekspedjentka

rzeźniarka szuka posady od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 87 795

Uczciwa

z dobrem gotowaniem, dobre polecenia, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 701

Kucharka

z dobrem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 754

Dziewczyna

samodzielnie gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 745

Poszukuje

posługi, prania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 737

Portier

szuka posady z zowaniem kaucji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 849

Dziewczyna

inteligentna poszukuje jakiegokolwiek posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 843

Dziewczyna

poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 782

Poszukuje

posady do wszystkiego, do gotowania, polecenia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 781

Pracznia

czysto pierze 4 zł dziennie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 87 800

Urzędnik

emeryt VI kat, służby w siłę wieku, mówiący biegle po niemiecku, wytrawny korespondent, wszechstronnie doświadczony w administracyjnym, księgowości, kasowości, energiczny, nowocześnie, bardzo dobrze polecony, poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 87 865

Poszukuje pracy

w hotelach, magazynach, złoże kaucji 500 zł. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Pleszew, ng 6565

Poszukuje

posady do wszystkiego, praniem zaraz lub 1.12. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 827

Sierota

skromna, uczciwa, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 823

Kowal

dobry fachowiec z prawem kucia koni poszukuje posady w majątku. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 811

Panienka

z ukończoną szkołą gospodarczą poszukuje posady do dzieci lub jako wyreczytelka w domu zaraz lub później. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 87 885

Posługi

szukam zaraz z praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 871

Krawcowa

szycie i naprawa w domu poza dom poszukuje posady. Tama Garbarska 26 m. 4, zdg 87 392

Posługaczka

poszukuje posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 393

Pokojuowa

czysta młoda szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 401

Colosseum KINA Odeon

Św. Marcina 65 27 Grudnia 14

Ronald Colman ulubieniec wszystkich w subtelnym dramacie

BYŁEM CI WIERNY.**Służąca**

do wszystkiego szuka posady — doświadczone gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 100

Magistra

farmacji egzamin wojewódzki szuka posady. Warunki skromne. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 87 556

28. WOLNE MIEJSKA**Chłopiec**

do posyłek poszuk